

Følgeevaluering av tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer»

2025

GJENSIDIGESTIFTELSEN

OPPDRAGSGIVER: Gjensidigestiftelsen

RAPPORTNUMMER: R1022313

RAPPORTENS TITTEL: Følgeevaluering av tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer»

ANSVARLIG KONSULENT: Martin Austvoll Nome

KVALITETSSIKRET AV: Marit Brochmann

FOTOGRAFI I RAPPORT: Vegard Bergseng Rødsand

DATO: 30.01.2025

Forord

Gjensidigestiftelsen ga i april 2023 Agenda Kaupang (AK) og ideas2evidence (i2e) i oppdrag å evaluere tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer». Evalueringen har fulgt stiftelsens arbeid og prosjektene som mottok støtte gjennom utlysningene i 2023 og 2024.

Evalueringen er utført av en kjernegruppe med Eivind Hageberg (i2e), Tom E. Markussen (AK) og Martin Austvoll Nome (AK, prosjektleder), med vesentlige bidrag fra Christian Duelund Grøm (AK), Sofie Kristine Kirkeby (i2e), Eva Marit Kristoffersen (i2e), Elisabeth Lackner (AK), Iben Møller (i2e), Linn Synnøve Skutlaberg (i2e), Henriette Skyberg (i2e) og Guro Schmidt Øvregard (AK). Marit Brochmann (AK) har vært kvalitetssikrer.

Vi vil takke alle som har stilt opp i intervjuer og brukt av sin tid for å delta i spørreundersøkelsene. Det inkluderer prosjektledere og andre hos tilskuddsmottakerne, barn og unge som har deltatt i sommeraktiviteter eller hatt sommerjobb, kommuner og Gjensidigestiftelsens kundevalgte og ansatte. Vi vil også takke Gjensidigestiftelsens administrasjon for nødvendig bistand i løpet av prosjektet.

Feil kan forekomme. Eventuelle faktafeil, samt alle vurderinger i evalueringen, står helt og fullt for Agenda Kaupangs regning.

Oslo, 30. januar 2025

Innhold

1	Sammendrag	5
1.1	Sentrale vurderinger	5
1.2	Konklusjoner	6
1.3	Anbefalinger	7
2	Innledning	8
2.1	Hva vet vi om barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter?	8
2.2	Hva vet vi om sommerjobber for barn og unge?	10
2.3	Formål og problemstillinger	10
2.4	Evalueringskriterier	11
2.5	Avgrensinger	11
2.6	Kapitteloversikt	11
3	Slik har vi jobbet med evalueringen	12
3.1	Casestudier	12
3.2	Intervjuer med nasjonale organisasjoner	13
3.3	Uttrekk fra Gjensidigestiftelsens database	14
3.4	Spørreundersøkelser	14
3.5	Andre kilder	15
3.6	Dialog med Gjensidigestiftelsen	16
4	Tilskuddsordningens utforming og forvaltning	17
4.1	Utformingen av «Noe å glede seg til i sommer»	18
4.2	Forvaltningen av «Noe å glede seg til i sommer»	26
5	Sommeraktiviteter	35
5.1	Utløser tilskuddet sommeraktiviteter, eller ville de uansett blitt gjennomført?	37
5.2	Hvilke barn og unge når sommeraktivitetene ut til?	39
5.3	Markedsføring og rekruttering til sommeraktivitetene	42
5.4	Tilrettelegging for barn og unge med ulike behov	44
5.5	Opplæring av ledere og rutiner for uønskede hendelser	46
5.6	ALLEMED-verktøyene	47
5.7	I hvilken grad samarbeider de med andre?	48
5.8	Langsiktige virkninger – hva skjer etter aktiviteten?	49
5.9	Våre vurderinger	51
6	Sommerjobber	55
6.1	Skaper tilskuddet sommerjobber som ikke var der før?	57
6.2	Fører tilskuddsordningen til at flere utsatte ungdommer får sommerjobber?	58
6.3	Arbeidsoppgaver og opplæring	63

6.4	<i>Arbeidsforhold</i>	64
6.5	<i>Etter sommerjobben</i>	64
6.6	<i>Våre vurderinger</i>	65
7	Konklusjoner og anbefalinger	69
7.1	<i>Konklusjoner</i>	69
7.2	<i>Anbefalinger</i>	71

Vedlegg 1	Regresjonsanalyser
Vedlegg 2	Spørreskjema til tilskuddsmottakerne i 2023
Vedlegg 3	Spørreskjema til tilskuddsmottakerne i 2024

1 Sammendrag

Tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer» er en nasjonal satsing initiert av Gjensidigestiftelsen, etablert i 2020 som respons på koronapandemiens utfordringer for barn og unges fritid. Fra 2021 inkluderte ordningen også sommerjobber for ungdom, med formål om å skape gratis og tilgjengelige tilbud i sommerferien. Evalueringen av ordningen over årene 2023 og 2024 undersøker hvordan den oppfyller målsettingene om deltakelse og inkludering for målgruppen.

Evalueringen bygger på et bredt datagrunnlag bestående av casestudier, spørreundersøkelser, dokumentanalyse og intervjuer. Gjennom casestudier av 13 utvalgte prosjekter er det hentet innsikt i aktivitetstilbud, rekruttering og resultater. Spørreundersøkelser blant tilskuddsmottakere i 2023 og 2024 gir data om erfaringer og effekter. I tillegg er det samlet inn omfattende informasjon fra Gjensidigestiftelsens søknads- og rapporteringssystem, supplert med dialog og intervjuer med ansatte i stiftelsen.

1.1 Sentrale vurderinger

1.1.1 Utforming og forvaltning

«Noe å glede seg til i sommer» er utformet med tydelige mål, definerte målgrupper og klare tildelingskriterier. Disse elementene har utviklet seg over tid for å sikre at tilskuddet treffer relevante mottakere og bidrar til ønskede samfunnseffekter. Formålet har endret seg fra en overordnet vektlegging av mestring og inkludering til en mer konkret oppmerksomhet på økt deltakelse i sommeraktiviteter og/eller sommerjobber. Evalueringen viser at tilskuddsordningen er tett knyttet til Gjensidigestiftelsens overordnede mål, særlig satsingene på inkluderende lokalsamfunn og fremme av psykisk og fysisk helse.

Forvaltningen av ordningen omfatter informasjonsarbeid, søknadsprosess, oppfølging av mottakere og kontrollmekanismer. Evalueringen viser at markedsføring og veiledning har vært effektive, blant annet gjennom søkerwebinarer og digitale ressurser. Søknadsportalen og skjemaene ble vurdert som brukervennlige, men enkelte utfordringer knyttet til økonomirapportering og fleksibilitet er identifisert. Søknadsbehandlingen, basert på en scoringsmodell, gir konsistent vurdering av søknadene. Involvering av kundevalgte tilfører lokal kunnskap og legitimitet, men det er rom for forbedringer, særlig i filtrering av uaktuelle søknader og differensiering av prosjekter.

I 2024 ble en mindre andel av tilskuddsmidlene målrettet tildelt utvalgte nasjonale organisasjoner med sosial profil, som har etablerte nettverk og metoder for å nå sårbare grupper. Dette var en justering fra tidligere praksis, der det også har vært avsatt midler til nasjonale aktører, men gjennom en åpen utlysning. Tildeling til nasjonale aktører, enten gjennom åpne eller mer målrettede prosesser, har både fordeler og ulemper. På den ene siden kan det styrke inkluderingen av barn og unge med særlige behov, redusere administrative byrder for lokale enheter og bidra til kvalitet og koordinering på tvers av regioner. På den andre siden innebærer en forhåndsbestemt ramme til nasjonale aktører at disse midlene ikke er tilgjengelige for åpne søknader fra lokale aktører, noe som blant annet kan påvirke bredden i hvem som får støtte.

1.1.2 Sommeraktiviteter

Tilskuddsordningen støttet årlig mellom 350 og 416 prosjekter i perioden 2021–2024, med et gjennomsnitt på 126 000 barn og unge som deltok i aktivitetene hvert år. Dette tilsvarer omtrent 15 prosent av barne- og ungdomsbefolkningen i skolealder. Aktivitetene inkluderte idrett, friluftsliv, kultur og sosiale møteplasser. Tilskuddet muliggjorde aktiviteter som ellers ikke ville blitt gjennomført, og fungerte som et supplement til eksisterende tilbud uten å fortrenge andre aktiviteter.

Rekruttering nådde bredt ut, men inkluderingen av de mest sårbare barna og ungdommene var begrenset. Tiltak som gratis deltakelse, enkel påmelding og lokal tilrettelegging, styrket tilgjengeligheten. Likevel viste evalueringen at rekrutteringsstrategier ofte var begrenset til organisasjonenes eksisterende nettverk, med varierende grad av oppsøkende tiltak rettet mot utsatte grupper. Langsiktige virkninger, som økt inkludering og forbedret helse, er usikre, men mange prosjekter oppmuntret til videre deltakelse i fritidsaktiviteter.

1.1.3 Sommerjobber

Tilskuddsordningen ga i perioden 2021–2024 i snitt 4 300 ungdommer sommerjobb årlig, med en økning i antall dagsverk fra 22 000 i 2021 til 34 000 i 2024. Arbeidsoppgavene inkluderte planlegging og gjennomføring av aktiviteter, tilrettelegging av lokaler og matlaging. Sommerjobbene ga ungdom verdifull arbeidserfaring, mestring og økt selvtillit. Mange brukte erfaringen til fremtidige jobbsøknader, og over halvparten av tilskuddsmottakerne ga attester eller stilte som referanser.

Til tross for en inkluderende intensjon, var rekrutteringen begrenset til organisasjonenes nettverk. Kun en liten andel ungdom med funksjonsnedsettelse eller betydelige sosiale utfordringer ble rekruttert. Organisasjonenes krav til kapasitet og kompetanse bidro til at oppmerksomheten på ungdom med særskilte behov ble mindre fremtredende. Sommerjobbene bidro positivt til arbeidsmarkedserfaring, men den inkluderende effekten var begrenset.

1.2 Konklusjoner

Gjennom årene har «Noe å glede seg til i sommer» bidratt til betydelig aktivitet og sysselsetting, men med varierende grad av inkludering. Fra 2024 ble inkludering mindre eksplisitt, og oppmerksomheten var i større grad rettet mot omfang, særlig for sommeraktivitetene.

Sommeraktivitetene har nådd målet om økt deltakelse blant barn og unge, med en tydelig utløsende effekt som muliggjorde aktiviteter som ellers ikke ville blitt arrangert. Aktivitetene har unngått konkurranse med andre tilbud og rekrutterte noen deltakere til helårsaktiviteter. Likevel var den inkluderende effekten begrenset, særlig for barn med funksjonsnedsettelser. Prosjekter med oppsøkende rekrutteringsstrategier har lyktes bedre med å inkludere sårbare grupper.

Sommerjobbene har gitt mange ungdommer muligheten til å få arbeidserfaring, særlig i områder med få tilgjengelige jobber for unge. Ungdommene uttrykte høy tilfredshet og opplevde mestring, læring og økt selvtillit. Til tross for dette har den inkluderende effekten vært begrenset, og mange jobber gikk til ungdommer uten spesielle behov. Rekrutteringen har vært preget av nettverk og kompetanse. Organisasjonenes krav til kapasitet og gjennomføring av sommeraktiviteter bidro til mindre fokus på å ansette ungdom med særskilte behov.

1.3 Anbefalinger

Veien videre for tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer» bør tilpasses formålet som Gjensidigestiftelsen ønsker å prioritere. Dersom målet er å øke volumet av sommeraktiviteter og sommerjobber, anbefaler vi Gjensidigestiftelsen å

1. vurdere å bruke nye kanaler for informasjon og markedsføring av tilskuddsordningen for å tiltrekke seg søkere som kan nå nye målgrupper.
2. vurdere å orientere den enkelte kommune om alle tildelinger i kommunens geografiske nedslagsfelt for å muliggjøre bedre koordinering og rekruttering lokalt.
3. reintrodusere funksjonalitet for prekvalifisering i søknadsprosessen for å effektivisere ressursbruk.
4. videreutvikle scoringsmodellen for å gjøre det enklere å rangere søknadene.

Dersom inkludering av sårbare grupper skal prioriteres, foreslås det å

5. justere hvordan formålet kommuniseres for å tydeliggjøre inkludering som en del av formålet med ordningen.
6. utvikle prioriteringskriterier som i større grad premierer prosjekter som når ut til sårbare grupper, for eksempel gjennom konkrete rekrutteringstiltak.
7. tilby søkerne konkret veiledning i hvordan rekruttere og inkludere sårbare grupper, for eksempel via webinarer.
8. tydeliggjøre at oppgavene til ungdommene med sommerjobb ikke nødvendigvis må inkludere aktivitetsledelse, for å tilpasse jobbene til ulike ungdommers behov.
9. åpne for å støtte prosjekter som skal tilby sårbare ungdommer sommerjobb, uten at sommerjobbene er tilknyttet sommeraktiviteter for barn og unge.
10. markedsføre tilskuddsordningen tydelig overfor organisasjoner som har sårbare grupper som en viktig del av sine målgrupper, eventuelt gi særskilte tildelinger til utvalgte organisasjoner med sosial profil.

Disse anbefalingene legger til rette for både bred deltakelse og styrket inkludering, og kan bidra til videreutvikling av ordningen i tråd med Gjensidigestiftelsens mål.

2 Innledning

Tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer» er en nasjonal satsing initiert av Gjensidigestiftelsen for å fremme aktivitet blant barn og ungdom i sommerferien. Ordningen ble etablert i 2020 som et svar på situasjonen koronapandemien ga, hvor behovet for åpne og inkluderende sommeraktiviteter ble særlig tydelig. Fra 2021 ble ordningen utvidet til også å inkludere sommerjobber for ungdom. Formålet med ordningen er at flere barn og ungdom deltar i sommeraktiviteter og/eller får sommerjobber.

Organiserte fritidsaktiviteter er en viktig del av oppveksten for mange barn og unge i Norge. Likevel viser forskning at deltakelsen varierer betydelig avhengig av sosioøkonomisk status, geografisk tilhørighet, funksjonsnedsettelse og foreldres bakgrunn.¹ Dette skaper ulikheter i tilgang til positive opplevelser som mestring, sosial tilhørighet og læring. Mangel på egnede sommerjobber er en utfordring for mange unge som ønsker arbeidserfaring. Gjensidigestiftelsens ordning ble etablert som et tiltak for å møte disse utfordringene, med vekt på å skape åpne, gratis og tilgjengelige tilbud i sommerferien for barn og ungdom.

Agenda Kaupang og ideas2evidence har fått i oppdrag å følgevaluere tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer» i perioden 2023–2024. Formålet med evalueringen er todelt: å vurdere hvorvidt ordningen bidrar til å realisere de ønskede virkningene for målgruppene, og å skape innsikt i hvordan tilskuddsmottakere og stiftelsen selv kan videreutvikle ordningen. Evalueringen kombinerer dokumentgjennomgang, kvantitative analyser og kvalitative intervjuer for å belyse hvordan tilskuddene fordeles, hvordan de ulike aktivitetene gjennomføres, og hvilke resultater og effekter som oppnås.

Gjensidigestiftelsen er Norges største finansstiftelse og har en sentral rolle i å støtte samfunnsnyttige tiltak. Tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer» er en viktig del av stiftelsens arbeid med å skape gode oppvekst- og levekår, fremme inkludering og styrke frivillig sektor. Funnene fra denne evalueringen kan bidra til å videreutvikle ordningen, og kan være relevante for andre aktører som arbeider med inkludering, frivillighet og fritidstilbud.

2.1 Hva vet vi om barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter?

Organiserte fritidsaktiviteter er en sentral del av oppveksten i Norge. 86 prosent har deltatt i slike aktiviteter etter fylte 10 år.² Dette er forbundet med en rekke positive virkninger for den enkelte. En får trent seg på en aktivitet som gir ferdigheter, samtidig som deltakelsen kan gi en følelse av fellesskap, tilhørighet, mestring, og læring om demokrati og samarbeid. Deltakelse i frivillig aktivitet er også korrelert med bedre helse.³ De som deltar som unge, deltar i større grad i frivillige aktiviteter i voksen alder.⁴

¹ Jacobsen mfl. (2021). Sosial ulikhet i barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter; Kissow og Klasson (2018). Deltakelse for barn og unge med nedsatt funksjonsevne, med særlig fokus på deltakelse i fysisk aktivitet. En systematisert kunnskapsoversikt. Nasjonal kompetansetjeneste for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

² Bakken (2024). Ungdata 2024. Nasjonale resultater. NOVA-rapport 6/24.

³ Sammenhengen mellom deltakelse, helse og livskvalitet er kompleks. Det ser ut til at deltakelse (for voksne) kan gi bedre helse, men det er også slik at de med bedre helse i større grad deltar. Frivillig arbeid kan ha gunstig påvirkning på helsen til enkelte grupper i befolkningen, særlig personer som står utenfor samfunnet ellers. Se Fladmoe og Folkestad (2017). Frivillighet og folkehelse. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor 2017-6, og Fladmoe og Folkestad (2016). Frivillighet og folkehelse – en kunnskaps-gjennomgang. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor 2016-2.

⁴ Erdvik og Ervik (2022). Frivillige organisasjoners arbeid for inkludering av barn og unge. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. 2022:2

Hvis barn og unge fra familier med ulik bakgrunn deltar sammen, antas det å ha en sosialt utjevneende effekt. Flere studier peker på at fritidsaktiviteter kan spille en stor rolle for integrering av personer med innvandrerbakgrunn, fordi det gir tilhørighet og tilgang på nettverk og uformelle normer.⁵ Forskning viser også at barn med funksjonsnedsettelse som deltar i fritidsaktiviteter med jevnaldrende, opplever større grad av nærhet og tilhørighet.⁶

Selv om mange deltar, så deltar ikke alle barn og unge like mye. Forskning viser at sosial og økonomisk bakgrunn, funksjonsnedsettelse, geografi og foreldres landbakgrunn skaper tydelige skiller i hvem som deltar og ikke deltar.

- ▶ Ungdom som kommer fra hjem med høyest sosioøkonomisk status har dobbelt så stor sannsynlighet for å delta i en aktivitet som ungdom fra hjem med lavest sosioøkonomisk status. Forskjellene er særlig markerte i idretts- og kulturorganisasjoner, og mindre i religiøse aktiviteter. Fritidsklubber brukes i større grad av ungdom fra hjem med lav sosioøkonomisk status.⁷
- ▶ En har også funnet at geografi og tilbudet lokalt har betydning: Det er større forskjeller mellom unge fra familier med høy og lav sosioøkonomisk status i mer sentrale kommuner enn det er i mindre sentrale kommuner.⁸
- ▶ Barn og unge med funksjonsnedsettelse deltar mindre i sosiale og kulturelle fellesskap enn jevnaldrende, inkludert i fysisk aktivitet.⁹
- ▶ Vi vet også at foreldres landbakgrunn spiller inn. En ser for eksempel at ungdom med foreldre fra Øst-Europa og Asia deltar i mindre grad enn andre. Særlig jenter med foreldre fra Afrika og Asia deltar i liten grad. Sammenhengene er imidlertid komplekse – foreldre som har innvandret bor gjerne også mer sentralt enn befolkningen ellers, og har lavere sosioøkonomisk status. Lavere sosioøkonomisk status ser ut til å være en viktig del av forklaringen.¹⁰

Siden starten av 2000-tallet har andelen barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt økt. De siste tilgjengelige tallene for 2022 viser en nedgang i denne andelen de siste årene.¹¹ Undersøkelser viser at barnefamilier med lavere inntekter har fått en dårligere økonomisk situasjon enn kun for få år siden.¹² En tilpasning til en presset økonomi er å prioritere ned ferie- og fritidsaktiviteter.

⁵ Strand og Kindt (2019). Unge i utsatte boområder – en kunnskapsoversikt. Delrapport. Fafo-notat 2019:24.

⁶ Wendelborg (2010). Barrierer mot deltakelse. Familier med barn og unge med nedsatt funksjonsevne. NTNU Samfunnsforskning Rapport 2010.

⁷ Jacobsen mfl. (2021). Sosial ulikhet i barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter, og Oslo Economics (2020). Økonomi som barriere for idrettsdeltakelse – kostnader og kostnadsdrivere i barne- og ungdomsidretten. (Rapport 2020-12).

⁸ Jacobsen mfl. (2021). Sosial ulikhet i barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter.

⁹ Kissow og Klasson (2018). Deltakelse for barn og unge med nedsatt funksjonsevne, med særlig fokus på deltakelse i fysisk aktivitet. En systematisert kunnskapsoversikt. Nasjonal kompetansetjeneste for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

¹⁰ Jacobsen mfl. (2021). Sosial ulikhet i barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter.

¹¹ Normann og Epland (2023). Færre barn med vedvarende lavinntekt i 2021. Hentet fra [Færre barn med vedvarende lavinntekt i 2021 – SSB](#)

¹² Poppe og Kempson (2022). Dyrtid under oppseiling. Hvordan takler husholdene de økende leviekostnadene? SIFO-rapport 5-2022. Poppe og Kempson (2024). Dyrtid 4. Det er ikke over enda. Husholdenes økonomiske trygghet i august 2023. SIFO-rapport 11-2023.

2.2 Hva vet vi om sommerjobber for barn og unge?

Sommerjobber kan være en viktig kilde til mestring og erfaring for ungdom. Å bli vist tillit med ansvar og roller som er viktig sosialt, kan bidra til inkludering og utvikling av selververd.¹³

På slutten av 90-tallet hadde mange ungdommer en deltidsjobb om sommeren. På starten av 2000-tallet og frem til koronapandemien var trenden nedadgående. Andelen unge fra 15 til 24 år med arbeid i juli var nede i 37 prosent i 2015–2017.¹⁴ Etter pandemien har andelen steget veldig, og i 2023 hadde 72 prosent av alle mellom 15 og 24 år en sommerjobb.¹⁵ Generelt lav ledighet og høy etterspørsel etter arbeidskraft de siste årene trekkes frem som grunnene til dette.

I likhet med deltakelse i fritidsaktiviteter, peker eksisterende forskning på at unge fra familier med høyere sosioøkonomisk status i større grad har sommerjobb. En finner også at unge i mindre sentrale kommuner i større grad jobber. Norskfødte barn av innvandrerforeldre har lavere sannsynlighet for å ha en sommerjobb, noe som igjen henger sammen med foreldrenes bosted og sosioøkonomiske status.¹⁶ Dette peker i retning av at mors og fars nettverk spiller en viktig rolle i å få tilgang på sommerjobber.

Enkelte forskere har pekt på at for at en sommerjobb (eller annet deltidsarbeid) skal være positivt for inkludering, så må det være en god match mellom den unge og arbeidet, slik at det blir en positiv erfaring. Relasjonen til arbeidsgiveren må være god. Her er det paralleller til hvordan inkludering blir forstått i utdanningsforskningen.¹⁷ Hvis oppgaven i stedet gir en opplevelse av å ikke mestre og å være annerledes, eller er direkte utnyttende, kan det også være direkte negativt for ungdommens utvikling.¹⁸

2.3 Formål og problemstillinger

Formålet med denne evalueringen er å vurdere om tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer» når sine målsettinger om inkludering, deltakelse og mestring for barn og unge. Evalueringen skal gi innsikt i hvorvidt tilskuddsordningen når sine målgrupper, hvordan tilskuddsmottakerne bruker midlene og hvilke effekter ordningen har på kort og lang sikt.

Evalueringen er strukturert rundt tre overordnede temaer:

1. **Utforming og forvaltning:** Hvordan påvirker utformingen og forvaltningen av ordningen treffsikkerheten i tildelingene og tilskuddsmottakernes gjennomføring av prosjektene?
2. **Tilskuddsmottakernes aktiviteter:** I hvilken grad bidrar aktivitetene som støttes til å realisere målsettingene, og hvordan arbeider tilskuddsmottakerne med rekruttering, tilrettelegging og gjennomføring?
3. **Resultater og virkninger:** I hvilken grad oppnås de ønskede effektene for målgruppene, både på kort og lang sikt, og hva er potensialet for å videreutvikle ordningen?

¹³ Frøyland og Pedersen (2019). Betydningen av vanlig arbeid for samfunnsinkludering av barn og unge: En avgrenset sammenstilling av forskningsbasert kunnskap. AFI-rapport 2019:7.

¹⁴ Horgen (2018). Unge viktige for å holde hjulene i gang om sommeren [Unge viktige for å holde hjulene i gang om sommeren - SSB](#).

¹⁵ Faraas (2024). 72 prosent av unge hadde sommerjobb i fjor. Hentet fra [72 prosent av unge hadde sommerjobb i fjor - SSB](#).

¹⁶ Epland (2017). Færre unge har deltidsjobb. Hentet fra [Færre unge har deltidsjobb - SSB](#).

¹⁷ Nordhagen mfl. (2022). Hvordan jobbe mer inkluderende i barnehager, skoler og SFO? Sluttrapport – Følgforskning av piloter for inkluderende praksis. Ideas2evidence-rapport 15:2022.

¹⁸ Frøyland og Pedersen (2019). Betydningen av vanlig arbeid for samfunnsinkludering av barn og unge: En avgrenset sammenstilling av forskningsbasert kunnskap. AFI-rapport 2019:7.

2.4 Evalueringskriterier

Evalueringskriteriene utgjør målestokken som tilskuddsordningen skal vurderes mot. OECD er en anerkjent kilde til evalueringskriterier.¹⁹ Til problemstillingene som Gjensidigestiftelsen ønsker svar på, mener vi at to evalueringskriterier er spesielt relevante:

Måloppnåelse: Gir tilskuddsordningen resultater i tråd med formålet? Med måloppnåelse menes at tilskuddsordningen når, eller kan forventes å nå, målene som er satt for ordningen.²⁰ Når vi vurderer måloppnåelsen, tar vi utgangspunkt i formålet med tilskuddsordningen, signalene som gis gjennom tildelingskriteriene og problemstillingene som Gjensidigestiftelsen ønsker svar på. Vi veier ulike mål opp mot hverandre.

Koherens: Hvor godt passer tilskuddsordningen inn? Med koherens menes at tilskuddsordningen passer godt inn med andre tiltak, for eksempel i regi av andre organisasjoner, kommunene eller staten. Når vi vurderer tilskuddets koherens, ser vi først og fremst på om aktivitetene som mottar støtte, konkurrerer med andre aktivitetstilbud. Spørsmålet er om «Noe å glede seg til i sommer» er et positivt supplement, eller om aktivitetene retter seg mot de samme barna og ungdommene som andre aktivitetstilbud gjør.

I kapittel 4 til 6 besvarer vi de ulike problemstillingene om utformingen og forvaltningen av tilskuddet, og om hvordan tilskuddet virker gjennom aktivitetstilbudene og sommerjobbene. I konklusjonskapittelet kommer vi tilbake til evalueringskriteriene når vi gir en samlet vurdering av tilskuddsordningen.

2.5 Avgrensinger

Evalueringen fokuserer på aktiviteter og tiltak som er gjennomført innenfor rammen av «Noe å glede seg til i sommer» i årene 2023 og 2024. Den inkluderer analyser av tilskuddsmottakernes rapportering, intervjuer med sentrale aktører og brukere, og dokumentasjon fra Gjensidigestiftelsen. Evalueringen dekker ikke andre tilskuddsordninger fra stiftelsen eller andre aktører, selv om enkelte paralleller trekkes når det er relevant.

Det legges særlig vekt på tilskuddsordningens målgrupper – barn og unge opp til 24 år – og på de særskilte tiltakene som retter seg mot grupper med lav deltakelse i organiserte aktiviteter eller arbeidsliv.

2.6 Kapitteloversikt

I kapittel 3 redegjøres det for metodene som er brukt i evalueringen. Her beskrives bruken av casestudier, spørreundersøkelser og analyser av data fra Gjensidigestiftelsen, samt hvordan disse metodene har blitt kombinert for å gi en omfattende vurdering av ordningen. Kapittel 4 ser nærmere på tilskuddsordningens utforming og forvaltning. Dette inkluderer en analyse av hvordan utformingen påvirker måloppnåelsen, samt en vurdering av forvaltningspraksis. Kapittel 5 er viet til evalueringen av tilskuddet slik det virker gjennom sommeraktivitetene. Her undersøkes ordningens effekt på aktivitetstilbudet, med særlig vekt på omfang, målgrupper og inkludering. I kapittel 6 rettes fokus mot sommerjobber, hvor det analyseres hvordan ordningen bidrar til å inkludere utsatte ungdommer, hvilke arbeidsoppgaver som gis, og hvilke langsiktige virkninger dette har for deltakerne. Rapporten avsluttes med kapittel 7, som samler funnene i en konklusjon og gir anbefalinger for hvordan tilskuddsordningen kan videreutvikles for å oppnå enda bedre resultater.

¹⁹ [Evaluation Criteria | OECD](#)

²⁰ OECD (2021), *Applying Evaluation Criteria Thoughtfully*, OECD Publishing, Paris, [Applying Evaluation Criteria Thoughtfully | OECD iLibrary](#)

3 Slik har vi jobbet med evalueringen

Evalueringen skal belyse tilskuddsordningen fra flere vinkler, fra det mest overordnede arbeidet med tilskuddsforvaltning til de mest konkrete opplevelsene hos aktivitetsdeltakerne. Vi skal få innsikt i arbeidet til Gjensidigestiftelsens administrasjon, og vi skal observere hvordan de har det, de barna som er på gressmatten, på stranden eller i klubben. Derfor har vi gått bredt ut i data-innsamlingen. Vi har gjennomført en rekke besøk til prosjekter som har fått støtte, der vi har kunnet se barn i aktivitet og ungdommer i arbeid, og intervjuet dem om hvordan de har det. Vi har gjennomført egne spørreundersøkelser blant organisasjonene som har mottatt tilskudd. Vi har dratt vekslers på Gjensidigestiftelsens tilfang av egne data, blant annet fra søknadsskjemaer og tilskuddsrapporter, og vi har intervjuet ansatte i stiftelsen. Det har blitt et omfattende og sammen-satt datamateriale fra 2023 og 2024 som lar oss se på tilskuddsordningen fra ulike vinkler. I dette kapittelet gir vi en nærmere beskrivelse av datainnsamlingen.

3.1 Casestudier

Vi har gjennomført 13 casestudier av utvalgte tilskuddsmottakere, fem caser i 2023 og åtte caser i 2024. Vi har gjort om lag det samme i hver case: Vi har gjennomført et bakgrunnsintervju med prosjektleder. Deretter har vi besøkt prosjektet på en av aktivitetsdagene i løpet av sommeren. Formålet har vært å observere aktivitetene og sommerjobbene, og å intervjuet barn og unge som deltar, ungdommer i sommerjobb og voksne aktivitetsledere. I etterkant av besøket har vi kontaktet kommunen der sommeraktivitetene fant sted for å intervjuet en eller flere ansatte som jobber med frivillighet, fritidsaktiviteter og tilbudet for ungdom.

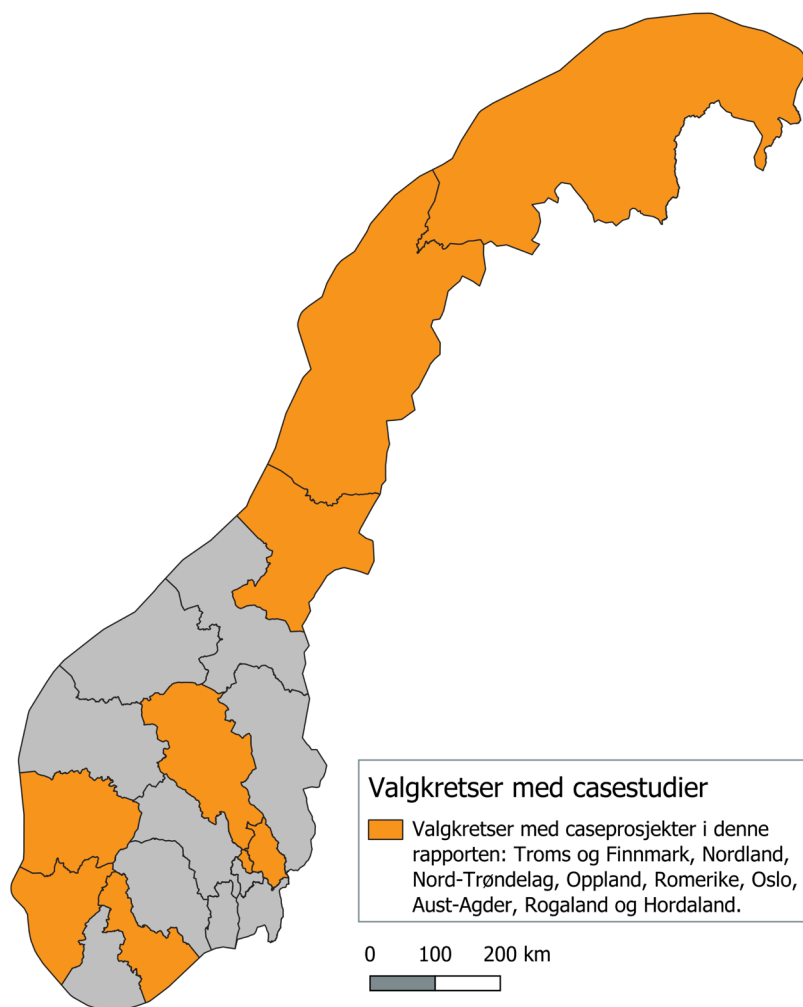
I 2023 valgte vi ut prosjekter som hadde fått tilskudd både i 2023 og tidligere år, som hadde oppgitt at de samarbeidet med kommunen eller andre organisasjoner, som tilbød både sommeraktiviteter og sommerjobber, og som hadde ulik størrelse, ulike aktivitetstilbud og var i ulike deler av landet. Vi ville sikre oss at prosjektene kunne gi innsikt i utvikling over tid, hvordan samarbeid med andre fungerte, både sommeraktiviteter og sommerjobber, og samtidig vise eventuell bredde i erfaringer.

I 2024 valgte vi ut prosjekter som tilbød både sommeraktiviteter og sommerjobber, og som hadde ulik størrelse, ulike aktivitetstilbud og var i ulike deler av landet. Vårt viktigste hensyn i 2024 var å kunne vise eventuell bredde i erfaringene.

Vi har valgt å anonymisere prosjektene. Grunnen er at evalueringen ikke skal være en kontroll av enkeltprosjekter. I stedet skal vi rette oppmerksomheten mot hvordan tilskuddet, slik det er utformet og forvaltet av Gjensidigestiftelsen, virker gjennom prosjektene. Vi ønsker ikke at eventuelle kritiske vurderinger skal reflektere negativt på navngitte enkeltprosjekter. Det viktigste spørsmålet er om tilskuddet fungerer slik det er tenkt, og hva Gjensidigestiftelsen eventuelt kan forbedre.

Vi kan beskrive de 13 prosjektene generelt. Ti av prosjektene tilbød idretts- og friluftaktiviteter av ulike slag. Stort sett var det idrettslag som sto bak. I noen tilfeller var aktivitetene de samme som organisasjonene drev med til vanlig. I andre tilfeller tilbød prosjektene andre aktiviteter enn det vanlige, gjerne begrunnet med at de ønsket å tiltrekke seg flere barn og unge. Samlet sett ga de ti prosjektene et bredt tilbud. Det inkluderte ballspill, e-sport, kampsport, klatring, padling, spill, svømming, sykling, tur og turn, for å nevne noe. To av prosjektene tilbød utflukter og møteplasser. Disse var ikke organisert av idrettslag, men av organisasjoner med en mer sosial profil. Ett av prosjektene tilbød aktiviteter knyttet til gårdsbruk. Fordelingen av ulike typer aktiviteter i casene er relativt lik fordelingen blant alle tilskuddsmottakerne, som vi viser i kapittel 6. Prosjektene var geografisk spredt og var i flere av Gjensidigestiftelsens valgkretser, fra nord til sør (Figur 1).

Figur 1 Prosjektene vi besøkte var i valgkretsene som er farget oransje

Vi har intervjuet til sammen 143 personer i casestudiene. Det innebærer at vi i hvert prosjekt intervjuet i snitt

- ▶ 1–2 personer i prosjektledelsen
- ▶ 1–2 voksne aktivitets- eller arbeidsledere
- ▶ 3–4 barn og unge som deltok i aktivitetene
- ▶ 3–4 ungdommer i sommerjobb
- ▶ 1–2 ansatte i kommunen

Til hvert intervju hadde vi forberedt tilpassede intervjuguider. Informantene fikk et personvernsskriv og informasjon om sine rettigheter etter personvernlovgivningen. Før vi intervjuet de yngste innhentet vi samtykke fra de foresatte.

3.2 Intervjuer med nasjonale organisasjoner

Vi gjennomførte tre intervjuer med representanter fra nasjonale organisasjoner som mottok tilskudd i 2024. Formålet med intervjuene var å innhente detaljerte beskrivelser av hvordan disse organisasjonene arbeidet med rekruttering, inkludering og gjennomføring av sommeraktiviteter og sommerjobber.

3.3 Uttrekk fra Gjensidigestiftelsens database

Gjensidigestiftelsen bruker elektroniske søknadsskjemaer i sine tilskuddsordninger. Når tilskuddsmottakerne skal rapportere om aktivitetene og pengebruken, skal også det gjøres i elektroniske skjemaer. Det innebærer at Gjensidigestiftelsens database etter hvert inneholder en god del strukturerte data om prosjektene, inkludert både kvantitative og kategoriske data, og data i fritekst. Vi har brukt disse datakildene ved å innhente rådataene fra

- ▶ søknadene i 2023 og 2024 – til sammen 1760 søknader
- ▶ tilskuddsrapportene i 2021, 2022, 2023 og 2024 – til sammen 1444 rapporter

Datasettene inneholder en rekke opplysninger som er relevante for evalueringen. Det inkluderer for eksempel tildelte beløp, hvor mange barn og unge som har deltatt eller fått jobb, hva aktivitetene og sommerjobbene går ut på, og hvilke tiltak organisasjonene har planlagt eller gjennomført for å ivareta formålet med tilskuddsordningen.

3.4 Spørreundersøkelser

Vi har gjennomført to spørreundersøkelser blant tilskuddsmottakerne, én i 2023 og én i 2024. Spørreundersøkelsene har hatt to hovedformål. Det ene formålet har vært å samle inn systematisk, sammenlignbar informasjon om temaer som verken søknadene eller tilskuddsrapportene belyser. På den måten har spørreundersøkelsene supplert dataene fra andre kilder. Det andre formålet har vært å gi tilskuddsmottakerne en mulighet til å formidle sine erfaringer og synspunkter til en part som er uavhengig av Gjensidigestiftelsen. Respondentenes besvarelser har kommet direkte til oss, og vi har ikke delt rådataene med Gjensidigestiftelsen. Vi gir Gjensidigestiftelsen innsikt i svarene gjennom denne evalueringsrapporten. Analysene presenteres på et nivå som gjør at det ikke er mulig å koble svarene til enkeltrespondenter.

Vi har laget spørsmål og svarkategorier til spørreskjemaene ved å se dem i sammenheng med Gjensidigestiftelsens maler for tilskuddsrapportering. I 2023 spilte vi også inn noen spørsmål til tilskuddsrapportene. Fordi Gjensidigestiftelsen endret sine maler fra 2023 til 2024, gjorde vi noen justeringer i spørreskjemaet fra 2023 til 2024. Justeringene skulle ivareta endringene i tilskuddsrapportene, samtidig som de reflekterer endringer i tilskuddsordningens formål. I tillegg gjorde vi justeringer for å begrense størrelsen på spørreskjemaet. Det innebærer at spørreskjemaene gir sammenlignbare data for både 2023 og 2024 om de fleste temaene, men ikke alle. Begge spørreskjemaene følger rapporten som vedlegg.

Spørreundersøkelsene ble gjennomført ved at vi sendte epost med lenke til et elektronisk spørreskjema til kontaktpersonene for de innvilgede søknadene. Vi sendte skjemaene til samtlige kontaktpersoner vi fikk epostadressene til. I 2023 var det 314 mottakere, og i 2024 var det 387 mottakere.

Høsten 2023 var spørreskjemaet åpent fra 11. oktober til 14. november. Vi sendte inntil tre påminnelser til mottakere som ikke hadde svart.

Høsten 2024 var spørreskjemaet åpent fra 2. til 22. oktober. Vi sendte inntil to påminnelser til mottakere som ikke hadde svart.

Andelen svar høsten 2023 var 83 prosent. Det inkluderer 79 prosent fullstendige og 4 prosent påbegynte besvarelser. I 2024 var det 56 prosent av mottakerne som svarte. Det inkluderer 48 prosent fullstendige og 8 prosent påbegynte besvarelser. Forskjellen i andelen svar de to årene kan ha ulike forklaringer. I 2023 henvendte Gjensidigestiftelsen seg til kontaktpersonene for å be om særskilt samtykke til å gjøre epostadressene tilgjengelige for oss. Ikke alle svarte, og ikke alle ga samtykke. Det innebærer at spørreskjemaet ikke ble sendt til samtlige tilskuddsmottakere i 2023, men til de som var mest motivert eller hadde best kapasitet til å svare. Sett opp mot det

totale antallet tilskuddsmottakere i 2023, var det 63 prosent som svarte på spørreundersøkelsen. I 2024 fikk vi tilgang til epostadressene til samtlige kontaktpersoner, og derfor en mer variert respondentgruppe med hensyn til motivasjon og kapasitet. Et annet mulig bidrag til forskjellen i andelen svar var at følgebrevet i 2024, sammenlignet med 2023, nok var tydeligere på at besvarelsene ikke kunne ha negative eller positive effekter på behandlingen av fremtidige søknader. Vi mente det var en viktig presisering for å minimere positiv skjevhet i svarene. For noen respondenter kan det ha redusert motivasjonen til å svare. I alle tilfeller mener vi at andelen svar de to årene er tilfredsstillende, og høyere enn hva man kan forvente i spørreundersøkelser til for eksempel kommuner eller befolkningen ellers. Vi tolker andelen svar som at temaet engasjerer respondentene, samtidig som at frivillige organisasjoner kan ha begrenset kapasitet.

3.5 Andre kilder

Evalueringen av tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer» bygger på et variert og omfattende datagrunnlag. Ved siden av casestudier, spørreundersøkelser og analyser av kvantitative data har vi benyttet dokumentasjon, intervjuer og supplerende kilder som gir innsikt i ordningens utforming, forvaltning og resultater. Nedenfor presenteres de viktigste kildene:

3.5.1 Dokumentasjon fra Gjensidigestiftelsen

- ▶ **Langtidsplan for utdelinger 2022–2030:** Strategisk rammeverk som beskriver stiftelsens overordnede mål, prioriteringer og prinsipper for tilskuddsordninger.
- ▶ **Årlige utlysningsdokumenter (2023 og 2024):** Beskriver formål, prioriteringskriterier og krav til søknader.
- ▶ **Erfaringsrapporter (2023 og 2024):** Oppsummerer erfaringer med søknadsbehandling, tildelingsprosesser og resultater fra tilskuddsordningen.
- ▶ **Styresaker:** Beslutningsdokumenter som gir innsikt i prioriteringer og strategiske valg.
- ▶ **Søknads- og rapporteringsmal:** Standardiserte skjemaer brukt av tilskuddsmottakerne for å søke midler og rapportere resultater.
- ▶ **Opptak fra webinarer:** Innhold fra informasjonswebinarer som belyser hvordan ordningen kommuniseres til søkere.
- ▶ **Resultater av Gjensidigestiftelsens egne spørreundersøkelser:** Det omfatter spørreundersøkelser til de kundevalgte i 2023 og 2024, og en spørreundersøkelse til deltakerne på søkerwebinaret i 2024.

3.5.2 Intervjuer med ansatte i Gjensidigestiftelsen

Åtte intervjuer med til sammen seks ansatte, fordelt på 2023 og 2024, som gir innsikt i tilskuddets forvaltning og utvikling.

3.6 Dialog med Gjensidigestiftelsen

Vi har hatt løpende dialog med Gjensidigestiftelsen. Underveis har vi kommet med innspill og anbefalinger. Vi vil trekke frem følgende milepæler:

Oppstartsmøte 21. april 2023. I oppstartsmøtet for evalueringen presenterte Gjensidigestiftelsen sitt utdelingsarbeid. Vi presenterte vår plan for gjennomføring. Vi drøftet Gjensidigestiftelsens forventninger til evalueringen, samt praktiske spørsmål om datainnsamlingen.

Innspill til rapporteringsmalen for 2023. I mai 2023 spilte vi inn flere forslag til justeringer og tillegg i malen for tilskuddsrapportene. Hensikten var dels å forbedre malen fra 2022 og dels å inkludere spørsmål som var spesielt relevante for evalueringen. Gjensidigestiftelsen innarbeidet flere av forslagene i rapportmalen.

Innspill til spørreundersøkelse til de kundevalgte høsten 2023. I oktober 2023 spilte vi inn spørsmål og svaralternativer til en spørreundersøkelse blant de kundevalgte, som handlet om prosessen rundt behandlingen av søknader. Gjensidigestiftelsen brukte spørsmålene i undersøkelsen som ble gjennomført samme høst.

Innspill til formål og kriterier i 2024-utlysningen. I november 2023 kom vi med forslag til hvordan Gjensidigestiftelsen kunne videreutvikle tilskuddsordningens formål og kriterier. Forslagene utgjorde en del av administrasjonens grunnlag ved utarbeidelsen av styresaken om 2024-utlysningen. I utlysningen som ble vedtatt, var forslagene ikke innarbeidet.

Delrapport for 2023. Vi leverte en delrapport fra evalueringen 4. desember 2023, og presenterte den for Gjensidigestiftelsen 12. desember 2023. Delrapporten presenterte datainnsamlingen i 2023 og våre foreløpige analyser og vurderinger.

Oppstartsmøte for 2024. Vi gjennomførte et oppstartsmøte 13. februar 2024. Gjensidigestiftelsen orienterte om endringer i utlysningen og forvaltningen.

Presentasjon for kundevalgte høsten 2024. 31. oktober 2024 presenterte vi foreløpige analyser for de kundevalgte i et digitalt møte.

Utkast til sluttrapport. Vi leverte et utkast til sluttrapport 29. november 2024. Gjensidigestiftelsen fikk anledning til å kommentere utkastet. Gjensidigestiftelsen kom med supplerende opplysninger om tilskuddsmidler som i 2024 ble målrettet tildelt utvalgte nasjonale organisasjoner. I endelig rapport innarbeidet vi disse opplysningene og justert enkelte vurderinger og en anbefaling i tråd med dem.

4 Tilskuddsordningens utforming og forvaltning

I dette kapittelet ser vi på utformingen og forvaltningen av «Noe å glede seg til i sommer». Det handler blant annet om hvordan utforming og forvaltning kan påvirke ordningens resultater og måloppnåelse. Vurderingene omfatter blant annet formuleringen av formålet, prioriteringskriteriene, og hvordan forvaltningen av ordningen bidrar til at tilskuddsmidlene når målgruppen på en effektiv måte.

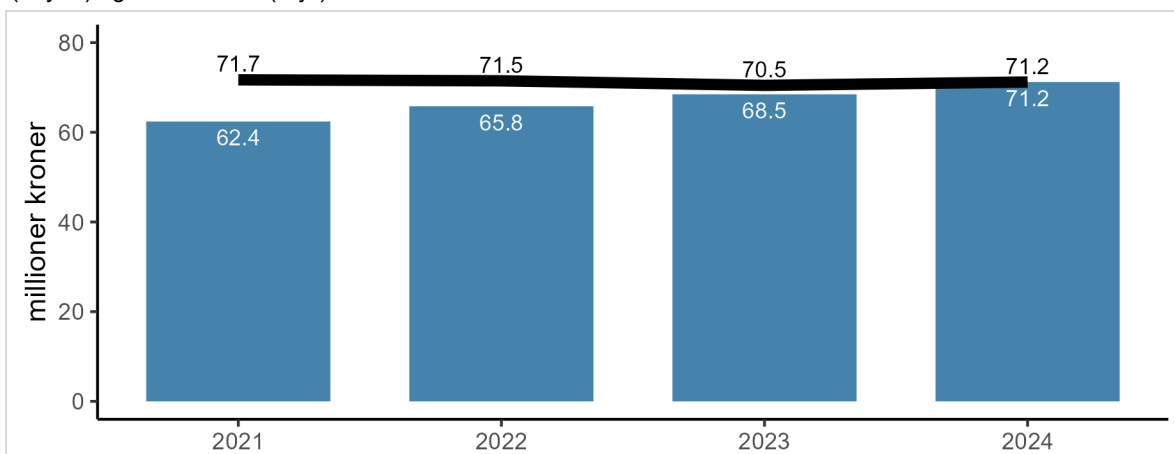
Utformingen av tilskuddsordningen inkluderer sentrale elementer som ordningens mål, målgrupper, tildelingskriterier og rapporteringsrutiner. Forvaltningen av ordningen er den praktiske håndteringen av søknadsprosessen, oppfølging av mottakere og kontrollmekanismer for å sikre at tilskuddene brukes i tråd med formålet.

Generelt kan man si at en uhensiktsmessig utforming av en tilskuddsordning kan resultere i at tilskuddet ikke treffer de riktige mottakerne eller at midlene ikke brukes effektivt. En ineffektiv forvaltning, på den andre siden, kan hindre selv en godt utformet ordning fra å oppnå sine mål. Eksempler på dette kan være at informasjon om ordningen ikke når målgruppen, lange saksbehandlingstider eller svake rutiner for å kontrollere at midlene brukes i tråd med formålet.

Gjensidigestiftelsen utbetalte 268 millioner kroner i støtte gjennom «Noe å glede seg til i sommer» i perioden 2021–2024. Det tilsvarer 285 millioner kroner i faste 2024-kroner.

De nominelle utbetalingene økte i perioden. Mens stiftelsen utbetalte 62,4 millioner kroner i 2021 var beløpet økt til 71,2 millioner kroner i 2024 (Figur 2). Økningen fungerte i praksis som en effektiv inflasjonsjustering, uten at vi vet om det var hensikten. I faste 2024-kroner lå de årlige utbetalingene stabilt på rundt 71 millioner kroner (Figur 2).

Figur 2 Tilskuddsmidler utbetalt gjennom «Noe å glede seg til i sommer» (millioner kroner). Nominelle kroner (søyler) og 2024-kroner (linje).

Note: De nominelle utbetalingene er beregnet som summen av tildelte beløp fratrukket beløpene som organisasjonene tilbakebetalte etter gjennomført prosjekt. Inflasjonsjusteringen er basert på SSBs konsumprisindeks.

I dette kapittelet vil vi først redegjøre for funn og vurderinger av utformingen av ordningen, inkludert en gjennomgang av formålet, målgruppene og prioriteringskriteriene. Deretter vil vi vurdere forvaltningen av ordningen, med oppmerksomhet på blant annet informasjon om ordningen og saksbehandlingsprosessen.

4.1 Utformingen av «Noe å glede seg til i sommer»

Det overordnede evalueringsspørsmålet i dette delkapittelet er: Bidrar utformingen av tilskuddsordningen til måloppnåelse og effektiv bruk av tilskuddsmidlene?

For å besvare spørsmålet, ser vi på flere elementer ved ordningen, som formuleringen av formålet med ordningen, den definerte målgruppen og prioriteringskriteriene. Vi undersøker hvordan komponentene er utformet, og om de bidrar til at tilskuddet når de riktige mottakerne og at Gjensidigestiftelsen oppnår de ønskede resultatene.

Et godt utformet tilskudd kjennetegnes som hovedregel av tydelige mål, en presist definert målgruppe, klare tildelingskriterier og et effektivt system for oppfølging og rapportering. Elementene er viktige for at midlene skal brukes riktig og for at ordningen skal bidra til å oppnå de overordnede samfunnsmessige målene.

4.1.1 Tilskuddets formål

Et relevant og tydelig formulert mål vil normalt være en forutsetning for en vellykket tilskuddsordning og for å kunne vurdere om ordningen gir de resultatene man ønsker. Dersom målene eksempelvis er tvetydige, vil det være vanskeligere å vurdere om de er relevante for de aktuelle behovene, om resten av elementene i ordningen støtter opp målene, og det vil være vanskeligere å vurdere måloppnåelse.

Gjensidigestiftelsens langtidsplan for utdelinger (2022–2030) fastsetter overordnede mål og prinsipper for stiftelsens arbeid med allmenntilgynnslige prosjekter og tildelinger.²¹ Langtidsplanen skal sikre at stiftelsens ordninger er utformet i tråd med de overordnede målene om å bidra til samfunnsutvikling gjennom langsiktige og målrettede utdelinger.

Planens hovedprinsipper inkluderer:

- ▶ **Bidra til gode liv i et trygt samfunn:** Arbeidet skal støtte opp om nasjonale mål og strategier, og sikre at flest mulig har gode livsvilkår.
- ▶ **Langsiktighet og forutsigbarhet:** Stiftelsen skal bygge på tidligere erfaringer og videreutvikle tiltak som er relevante.
- ▶ **Måle og kommunisere resultater:** Resultater av prosjektene skal være målbare og formidles effektivt.
- ▶ **Utviklingsorientert arbeid:** Stiftelsen skal være en katalysator for samarbeid, deling av kunnskap og innovasjon innenfor sine prioriterte områder.
- ▶ **FNs bærekraftsmål:** Satsingene er i tråd med flere av FNs bærekraftsmål.

Langtidsplanen deler stiftelsens innsatsområder inn i tre overordnede temaer:

1. **Gode og inkluderende lokalsamfunn:** Tiltak som fremmer sosial tilhørighet og trivsel i lokalsamfunn, med særlig vekt på inkludering av barn og unge.
2. **God psykisk og fysisk helse:** Støtte til prosjekter som fremmer fysisk aktivitet og psykisk helse blant unge.
3. **God beredskap – forebygge, redde liv og verdier:** Prosjekter som styrker lokal beredskap, blant annet gjennom opplæring i førstehjelp og andre livreddende tiltak.

Langtidsplanen legger føringer for hvordan ordninger som «Noe å glede seg til i sommer» skal utformes for å bidra til stiftelsens overordnede mål.

²¹ Gjensidigestiftelsen. (2022). Langtidsplan for utdelinger frem mot 2030. Gjensidigestiftelsen.

Formålet med «Noe å glede seg til i sommer» har endret seg

Formuleringen av formålet med tilskuddsordningen har variert noe over tid, som vist i tabellen nedenfor:²²

Årstall	Tilskuddsordningens formål
2020	Å bidra til lystbetonte aktiviteter og mestringsopplevelser i sommer
2021	Å øke tilbudet av inkluderende aktiviteter og mestringsopplevelser for barn og ungdom sommeren 2021
2022	At flere barn og ungdom inkluderes og opplever en mestring gjennom sommeraktiviteter og sommerjobber
2023	At flere barn og ungdom inkluderes og opplever mestring gjennom sommeraktiviteter og sommerjobber
2024	At flere barn og ungdom deltar i sommeraktiviteter og/eller får sommerjobber

Vi ser at i 2020 var formålet å bidra til aktiviteter og mestringsopplevelser for barn og unge, uten en tydelig vekt på inkludering. I 2021 ble dette utvidet til også å fremheve inkluderende aktiviteter. I årene 2022 og 2023 ble inkludering og mestring integrert i formålet, med en eksplisitt kobling til både sommeraktiviteter og sommerjobber.

Formuleringen for utlysningen i 2024 ble endret til «At flere barn og ungdom deltar i sommeraktiviteter og/eller får sommerjobber». Endringen her er at begrepene «inkludering» og «mestring» er fjernet fra formålet. I stedet har fokuset skiftet til deltakelse i aktiviteter og/eller sommerjobber. Dette representerer en forenkling av formålet, der hovedvekten nå ligger på å øke antallet deltakere, uten den tidligere tydelige vektleggingen av inkludering og mestring.

Ifølge Gjensidigestiftelsens erfaringsrapport for 2024 ble formålet og kriteriene for utlysningen videreført uten endringer for 2025.²³ Rapporten fremhever at erfaringene fra 2024 ikke gir grunn til justeringer, da formålet om å øke deltakelsen i sommeraktiviteter og/eller sommerjobber for barn og ungdom vurderes som velfungerende. Videre understrekes det at ordningen bidrar til å fremme FNs bærekraftsmål, spesielt mål 10 som handler om å redusere ulikhet og fremme sosial, økonomisk og politisk inkludering. Dette støtter opp under stiftelsens mål om gode og inkluderende lokalsamfunn, i tråd med langtidspanen for utdelinger.

Tilskuddets bakgrunn og intensjon

Inntrykk fra 2023

Ifølge informantene i Gjensidigestiftelsen var etableringen av ordningen en direkte respons på utfordringene som oppsto under koronapandemien. Nedstengningen av samfunnet nødvendiggjorde en rask omstilling for å tilby aktiviteter og støtte, særlig for barn og unge.

Informantene viste til et behov for å støtte aktiviteter for barn og unge i sommerperioden, da flere barn kan ha lite å gå til, som en viktig del av etableringen av ordningen. Dette inkluderte også muligheten for sommerjobber til ungdommer.

Etableringen av ordningen var samtidig en del av et strategisk skifte i Gjensidigestiftelsen, som ønsket at tildelingen skulle bli mer fokusert og med mer spesifikke kriterier for tildeling.

²² Kilder for formuleringene av formål i de forskjellige tilskuddsårene er Gjensidigestiftelsens hjemmeside.

²³ Gjensidigestiftelsen. (2024). Erfaringsrapport: Noe å glede seg til i sommer 2024. Gjensidigestiftelsen.

Med etableringen av ordningen ble det besluttet å involvere de kundevalgte i prosessen, spesielt i vurdering og scoring av søknader om tilskudd.²⁴ Dette ble sett på som en måte å bringe inn mer lokalkunnskap og forbedre relevansen og effektiviteten av tilskuddene.

Ifølge informantene brukte stiftelsen erfaringer fra den første utlysningsrunden og justerte ordningen basert på tilbakemeldinger fra søkere og vurderinger av ordningens effekt.

Alle informantene la vekt på at ordningen primært har som formål å tilby aktiviteter og muligheter for barn og unge. Informantene pekte på at det er en underliggende, men ikke tydelig uttalt, hensikt med ordningen å inkludere og engasjere barn som ellers ikke ville hatt muligheten.

Noen informanter fremhevet at målet er at barn og unge skal kunne oppleve inkludering og mestring gjennom aktivitetene som støttes. Dette avspeiles også i ønsket om å gi ungdommer muligheter for sommerjobber.

Flere informanter nevnte at det er utfordringer knyttet til å gjøre formålet med ordningen klart og målbart. De viste til at det har vært vanskelig å formulere målene på en slik måte at de er enkle å forstå og måle.

Det var også bekymringer blant informantene om hvorvidt ordningens mål treffer målgruppen godt nok, og om ordningen favoriserer ressurssterke grupper. Det ble vist til at intensjonen med ordningen egentlig er å nå ut til barn som har mindre tilgang på slike aktiviteter eller som ikke får så mange andre tilbud i ferien. Noen informanter mente at det manglet målinger og analyser for å bekrefte at ordningen faktisk treffer sin tiltenkte målgruppe.

Inntrykk fra 2024

De vi intervjuet i stiftelsen i 2024 pekte på hvordan formålet med tilskuddsordningen har utviklet seg, samt hvordan endringer i språkbruk og prioriteringer har påvirket innretningen av ordningen. Hovedmålet har hele tiden vært å skape aktivitet og inkludering, men fokuset på inkludering som eksplisitt begrep ble etter hvert tonet ned i formålet, noe flere informanter beskrev som en pragmatisk tilpasning.

En informant pekte på at begrepene «inkludering» og «mestring» kan være vanskelige å operasjonalisere og forstå for søkerne, noe som førte til at de i stedet ble integrert i prioriteringene og vurderingsmodellen. Dette ble ansett som en måte å sikre at intensjonen om inkludering, særlig av ungdommer med spesielle behov eller økonomiske utfordringer, fortsatt ble ivaretatt, uten å gjøre formålet unødige komplekst.

Det ble også vist til at ordningen primært skulle bidra til å engasjere barn og ungdom i meningsfulle aktiviteter, samtidig som den ga ungdom arbeidserfaring gjennom sommerjobber. Sommerjobbene ble av flere informanter sett som et viktig virkemiddel for inkludering, da det ofte er vanskelig for ungdom å få jobb uten erfaring. Samtidig ble det fremhevet at aktivitetstilbudene skulle være attraktive og tilgjengelige for alle, uten økonomiske barrierer, for å unngå stigmatisering.

Flere informanter påpekte at formålet i 2024 og 2025, som fokuserer på å øke antallet barn og ungdom som deltok i aktiviteter eller fikk sommerjobber, var enklere å kommunisere til søkerne. Denne tilnærmingen ble sett som en forenkling som gjorde det lettere for søkerne å forstå hva som var forventet. Samtidig ble det anerkjent at denne forenklingen kunne føre til at viktige aspekter som inkludering og mestring ble mindre fremtredende.

²⁴ Gjensidigestiftelsens generalforsamling består av 100 kundevalgte, fordelt på 19 geografiske valgkretser. De kundevalgte arbeider med lokale tildelinger og gir innstillinger til styret om hvilke lokale prosjekter som bør få støtte.

Informantene reflekterte også over hvordan ordningen hadde utviklet seg fra å være en midlertidig respons på pandemien til å bli en mer etablert tilskuddsordning med langsiktige mål. En av informantene påpekte at endringen i formålet, fra inkludering til deltakelse, kan ha gjort det enklere for søkerne å forstå forventningene. Samtidig ble det stilt spørsmål ved om denne forenklingen svekker ordningens evne til å nå de mest sårbare gruppene, ettersom inkludering nå er mer implisitt enn eksplisitt. Sommerjobber ble sett som et viktig virkemiddel for inkludering, særlig fordi de gir ungdom som ellers sliter med å få jobb, verdifull erfaring i et trygt miljø. En informant fremhevet at inkludering fortsatt er integrert i prioriteringskriteriene og vurderingsmodellen, men understreket viktigheten av tydelig å prioritere sårbare grupper, som barn og ungdom med funksjonsnedsettelse eller økonomiske utfordringer.

4.1.2 Målgruppen for ordningen

For at tilskuddet skal ha ønsket effekt, må det nå ut til de det er tiltenkt. I både 2020, 2021, 2022 og 2023 var målgruppen definert som barn og ungdom til og med 20 år. I 2024 ble målgruppen utvidet til å omfatte barn og ungdom til og med 24 år.

I intervjuer med ansatte i stiftelsen ble hovedmålgruppen beskrevet som barn og ungdom med begrenset tilgang til organiserte aktiviteter, særlig de som ikke har økonomiske muligheter til å delta i fritidstilbud. Det ble vist til at gratisaktiviteter var et viktig element for å senke terskelen for deltakelse, noe som var spesielt viktig for å nå sårbare grupper. Samtidig ble det påpekt at ordningen i praksis kunne favorisere søkere med ressurser og nettverk, noe som gjorde det utfordrende å sikre at tilbudene faktisk nådde de mest trengende.

Informantene trakk også frem at sommerjobber for ungdom med spesielle behov, som funksjonsnedsettelse eller økonomiske utfordringer, er ansett som en nøkkel til sosial inkludering. Sommerjobbene gir ungdom verdifull arbeidserfaring i et trygt miljø, samtidig som det bidrar til tilknytning til organisasjonene som har aktivitetene. Dette kan på sikt også gi større deltakelse i lokalmiljøene og styrke frivilligheten.

Det ble også pekt på geografiske variasjoner i hvordan målgruppen blir nådd. Informantene mente at ordningen ofte treffer godt i mindre lokalsamfunn, hvor informasjon om tilbudene gjerne spres lettere. I større byer, hvor behovene ofte er større, er det derimot vanskeligere å sikre at ordningen når de mest sårbare barna og ungdommene, slik informantene så det. Det bli også vist til at bedre samarbeid med skoler eller andre lokale aktører kan bidra til å nå ut bredere, men at dette kan være ressurskrevende.

De ble også vist til at justeringen i målgruppe i 2024, med heving til 24 år, var for å gjøre ordningen mer relevant, i og med at det gjerne er behov for eldre ungdom til sommerjobbene.

4.1.3 Hva gis det støtte til?

Kravene i 2023 og 2024

I 2023 ble det utlyst støtte til følgende:

- ▶ Gjennomføring av sommeraktiviteter for barn og ungdom, fortrinnsvis der de bor.
- ▶ Sommerjobber for ungdom, hvor de planlegger og gjennomfører aktiviteter for barn og andre ungdommer.

I tillegg ble det satt som krav til prosjektene at de ble gjennomført i skolens sommerferie, at aktivitetene ble tilbudt i minst fem dager, og at aktivitetene måtte være gratis og uten krav til medlemskap.

I 2024 ble støttekriteriene justert til:

- ▶ Gjennomføring av gratis sommeraktiviteter for barn og ungdom i skolens sommerferie (juni til august).
- ▶ Sommerjobber for ungdom, med et krav om at de planlegger og gjennomfører aktiviteter for barn og andre ungdommer i minimum fem dager.

4.1.4 Prioriteringskriteriene

Prioriteringskriterier og andre føringer bør være i tråd med ordningens formål, være transparente og enkle å forstå for søkerne. I de første årene, 2020 og 2021, var vurderingskriteriene relativt enkle. De fokuserte på følgende elementer:

- ▶ Antall barn og ungdom som deltok i aktivitetene.
- ▶ Antall sommerjobber som ble skapt for ungdom.
- ▶ Om prosjektene involverte samarbeid mellom ulike organisasjoner og andre aktører, for eksempel kommuner.

Fra og med 2022 ble vurderingskriteriene mer detaljerte. Nye momenter ble lagt til vurderingen, inkludert:

- ▶ Sommerjobber for ungdom med spesielle behov: Dette omfattet ungdom med funksjonsnedsettelse, økonomiske utfordringer eller andre sosiale barrierer.
- ▶ Miljøhensyn ble introdusert som et vurderingskriterium, der prosjekter som fremmet gjenbruk, lån av utstyr og kildesortering ble prioritert.

I tillegg ble søkerens samarbeid med kommunen og frivillige ressurser fremhevet som viktige kriterier for prioritering.

Når det gjelder støttebeløp, var det fra 2022 klare beløpsgrenser. Det minste mulige beløpet var 30 000 kroner, og maksimalt støttebeløp var 300 000 kroner. Dette ble videreført i 2023.

I 2024 ble vurderingskriteriene ytterligere spesifisert og reflekterte en klar prioritering av prosjekter som skapte stor aktivitet og involverte målgruppen aktivt. Søknadene ble vurdert ut fra følgende faktorer:

- ▶ Stor aktivitet: Prosjekter som skapte høy aktivitet i form av antall barn og ungdom som deltok, antall sommerjobber eller varighet på aktivitetene, ble prioritert. Dette reflekterte et ønske om å bidra til at ordningen nådde bredt ut.
- ▶ Involvering av målgruppen: Et element i 2024 var at prosjektene aktivt skulle involvere målgruppen, både i planlegging og gjennomføring av aktivitetene.
- ▶ Samarbeid mellom organisasjoner: Søknader som involverte samarbeid mellom søkerorganisasjonen, kommuner eller flere organisasjoner ble prioritert.
- ▶ Sommerjobber for ungdom med spesielle behov: Prosjekter som ga sommerjobber til ungdom med spesielle behov, inkludert de med funksjonshemminger eller økonomiske/sosiale utfordringer, ble høyt prioritert.
- ▶ Miljøhensyn: I tråd med tidligere år ble miljøhensyn, som gjenbruk, lån av utstyr og kildesortering, vektlagt.
- ▶ Frivillig innsats og egne ressurser: Søknader som viste til frivillig innsats, bruk av egne ressurser eller annen ekstern finansiering, ble også prioritert.

Ordningen hadde tydelige rammer for hva som ikke ville bli prioritert. I 2024 inkluderte dette aktiviteter som krevde medlemskap, aktiviteter med tette bånd til kommersielle aktører, og aktiviteter med politiske eller religiøse formål. Byggeprosjekter, festivaler og konserter var også ekskludert fra støtteordningen.

Ansatte i Gjensidigestiftelsen som vi intervjuet i 2023, beskrev hvordan tildelingskriteriene for tilskuddsordningen har vært gjenstand for utvikling og revisjon, med en bevegelse mot mer målrettede og formålsorienterte kriterier. Ifølge flere informanter var kriteriene blitt tydeligere over tid, samtidig som det var bekymringer om kriterienes effektivitet og rettferdighet. Det gjaldt spesielt om kriteriene i tilstrekkelig grad avgrenset mulige mottakere, og om de var godt nok egnet til å prioritere de mest trengende eller relevante prosjektene. Noen informanter uttrykte bekymring for at mål- og målgruppedefinisjonene i sammenheng med kriteriene kunne åpne opp for at de som er dyktige til å skrive søknader har en fordel, og at kriteriene ikke alltid effektivt viser de beste kandidatene.

I intervjuer med ansatte i 2024 ble det vist til at inkludering av barn og ungdom med spesielle behov, som funksjonsnedsettelse eller økonomiske utfordringer, var ansett som en viktig prioritering. Prosjekter som ivaretok dette, fikk høyere score i vurderingene. Miljøhensyn, som gjenbruk, lån av utstyr og kildesortering, var også en prioritet. Videre ble samarbeid mellom ulike aktører, som kommuner og frivillige organisasjoner, vektlagt som en måte å styrke lokal forankring og gjennomføringsevne.

Samtidig identifiserte informantene noen utfordringer med kriteriene. En av disse var at søkere ofte glemte kravene i løpet av søknadsprosessen, noe som førte til at det i 2024 ble sendt inn mange søknader utenfor formålet. Dette ble tilskrevet mangelen på en god prekvalifisering i søknadsportalen, hvor søkere tidligere kunne sjekke at de oppfylte kriteriene før de gikk videre. Det ble også uttrykt bekymring for at ressurssterke søkere, som var dyktige til å skrive søknader, kunne ha en fordel, noe som muligens kunne svekke ordningens mulighet til å nå de mest sårbare gruppene.

De kundevalgte så på scoringsmodellen for vurdering av søknader som et godt verktøy, generelt sett. Likevel ble det nevnt at skalaen kunne være utfordrende å bruke, spesielt til å skille mellom søknader som lå nær hverandre kvalitetsmessig.

4.1.5 Våre vurderinger

Formål

Etter vår vurdering er «Noe å glede seg til i sommer» tett knyttet til de to første satsingsområdene i Gjensidigestiftelsens langtidsplan, det vil si «gode og inkluderende lokalsamfunn» og «god psykisk og fysisk helse». For det første skal ordningen fremme inkluderende sommeraktiviteter for barn og ungdom, noe som kan styrke lokalsamfunn ved å skape positive og trygge sosiale arenaer. Gjennom disse aktivitetene kan ordningen bidra til økt sosial tilhørighet og fellesskap, som er viktig for å bygge gode og inkluderende lokalsamfunn. Det å gi barn og ungdom muligheten til å delta i aktiviteter uten økonomiske eller sosiale barrierer, kan styrke følelsen av tilhørighet, trivsel og inkludering i lokalmiljøet.

For det andre kan ordningen bidra til å fremme både fysisk og psykisk helse blant barn og ungdom. Dette kan oppnås gjennom aktiviteter som gir mestringfølelse, mulighet til å delta i meningsfylte fritidstilbud og, ikke minst, muligheten for ungdom å få sommerjobber. Sommerjobbene kan gi ungdom arbeidserfaring og ansvar, som kan styrke deres selvbylde og fremtidige arbeidsmuligheter.

«Noe å glede seg til i sommer» støtter opp om de sentrale målsettingene i Gjensidigestiftelsens langtidsplan. Samtidig ser vi at det kan være potensial for justeringer i hvordan formålet kommuniseres, særlig med tanke på å gjøre inkludering til et mer eksplisitt mål i ordningen. Dette vil kunne bidra til en enda bedre målretting av midlene og bidra til at ordningen når de mest sårbare barna og ungdommene, som tidligere har vært en viktig del av ordningens formål.

Vi oppfatter at det har vært behov for forenkling i kommunikasjonen av formålet med ordningen. Fjerningen av begrepene «inkludering» og «mestring» i 2024 kan ses som en forenkling som bidrar til å gjøre målsettingen mer konkret og enklere å operasjonalisere for søkerne. Samtidig innebærer dette at det som tidligere var en tydelig vektlegging av sosiale dimensjoner, som å nå sårbare barn og unge, har blitt mer implisitt. Det er vår vurdering at inkludering og mestring fortsatt er underliggende intensjoner med ordningen, selv om disse ikke lenger er eksplisitt formulert i formålet.

Generelt gjelder det at tydelige og eksplisitte mål i tilskuddsordninger er viktig for å bidra til effektiv ressursbruk, transparens og gi mulighet til å måle resultater og måloppnåelse. Når målene kommuniseres klart blir det enklere for søkere å forstå kriteriene, og det reduserer risikoen for misforståelser. Det fremmer en mer rettferdig og transparent tildelingsprosess. Samtidig gir tydelige mål et bedre grunnlag for planlegging og gjennomføring av prosjektene, noe som igjen kan øke tilliten til ordningen.

Når mål ligger «mellom linjene», kan det føre til forvirring og utfordringer både i utformingen av prosjektene som søkerne legger frem, og i forvaltningen av ordningen. En eksplisitt formulering av mål som inkludering kan tydeligere oppmuntre til samarbeid med aktører som barnevern, skoler eller interessegrupper, som kan bidra til å nå sårbare barn og ungdommer. Det kan gjøre at ordningen i større grad når de mest trengende.

Mål om stor aktivitet og mål om inkludering kan passe godt sammen. Stor aktivitet kan bidra til at flere barn inkluderes – en tanke vi oppfatter har ligget til grunn for formuleringen i 2024. Samtidig er aktivitet alene ikke nok for å sikre at inkludering faktisk skjer.

Alt i alt er tilskuddsordningen godt forankret i stiftelsens overordnede mål. Hvis stiftelsen ønsker å holde fast ved en inkluderende intensjon med ordningen, mener vi at formålet ikke tydelig nok kommuniserer hva stiftelsen ønsker å oppnå.

Målgruppe

Tilskuddsordningen har en bred målgruppedefinisjon som favner alle barn og ungdom innen aldersspennet, fra de yngste deltakerne i aktivitetene til de eldste ungdommene som kan bidra gjennom sommerjobber. Målgruppen samsvarer godt med formålet om å øke deltakelsen i sommeraktiviteter og/eller sommerjobber for barn og ungdom. En bred definisjon sikrer at ordningen favner både yngre barn, som kan dra nytte av aktivitetene, og eldre ungdommer, som kan være viktige ressurser i gjennomføringen av prosjektene gjennom sommerjobbene.

Utvidelsen til en eldre målgruppe i 2024 kan bidra til å nå et bredere rekrutteringsgrunnlag for ungdommer til sommerjobbene. Etter vår vurdering synes dette som en hensiktsmessig justering, da det kan styrke kvaliteten på aktivitetene og sikre tilstrekkelig bemanning til gjennomføringen.

Videre er målgruppedefinisjonen i tråd med ordningens intensjon om å tilby inkluderende aktiviteter og arbeidserfaring i et trygt miljø. Ved å favne en større aldersgruppe øker muligheten for å engasjere ungdom som ellers mangler tilbud.

Krav

Kravet om at sommeraktivitetene skal være gratis er et grep som reduserer potensielle økonomiske barrierer for deltakelse, noe som er viktig for å oppnå større grad av inkludering, spesielt for barn og ungdom fra lavinntektsfamilier.

At formuleringen «fortrinnsvis der de bor» ble fjernet fra støttekriteriene for sommeraktiviteter i 2024, ga søkerne større fleksibilitet i hvor aktivitetene kunne gjennomføres. Endringen syntes hensiktsmessig.

Prioriteringskriterier

Prioriteringskriteriene for tilskuddsordningen har utviklet seg gradvis siden oppstarten i 2020. I de første årene var kriteriene få og direkte, med hovedvekt på antall barn og ungdom som deltok i aktivitetene, i tillegg til antall sommerjobber som ble skapt. Etter hvert har det blitt noen flere kriterier, som vektlegging av miljøhensyn, inkludering av ungdom med spesielle behov og sterkere fokus på samarbeid med kommuner og frivillige aktører.

Prioriteringskriteriene for 2024 reflekterte ordningens mål om å skape bred deltakelse og gi ungdommer arbeidserfaringer gjennom sommerjobber. Kriteriene om stor aktivitet, involvering av målgruppen, og samarbeid mellom aktører, samt prioritering av ungdom med spesielle behov, fremstår som godt i tråd med formålet. Miljøhensyn og frivillig innsats ble også vektlagt på en tydelig måte. Kriteriene har etter vår vurdering vært tydelig kommunisert til søkerne gjennom utlysningen.

Langtidsplanen viser til betydningen av samarbeid mellom ulike aktører, og dette reflekteres i kriteriene. Ordningen prioriterer prosjekter som gjennomføres i samarbeid mellom søkerorganisasjoner, kommuner og andre frivillige aktører. Dette er i tråd med stiftelsens overordnede mål om å skape gode og inkluderende lokalsamfunn.

I delrapporten som kom i desember 2023 vurderte vi at formålet med utlysningen om å inkludere flere barn og ungdom i sommeraktiviteter og sommerjobber var godt definert, men med behov for presisering. Vi foreslo at Gjensidigestiftelsen skulle tydeliggjøre begreper som «inkludering» og «mestring» for å sikre at prosjektene ble bedre målrettet til de mest trengende gruppene. Vi bemerket også at definisjonen av målgruppen – barn og ungdom opp til 20 år – var bred og opplevdes som dekkende for mange, men også at det var bekymringer om hvorvidt den var tilstrekkelig presist definert for å nå de mest trengende. Vi anbefalte at stiftelsen vurderte å spesifisere målgruppedefinisjonen ytterligere, samt å gi klare eksempler på hva som menes med «ungdommer som mangler tilbud».

Videre vurderte vi at kriteriene for tildeling var nyttige og bidro til å velge prosjekter som svarte på formålet, men at de samtidig kunne være for detaljerte, noe som skapte utfordringer i vurderingsprosessen. Vi foreslo at kriteriene skulle gjøres mer spesifikke og målbare for å lette søknadsbehandlingen og sørge for at de mest relevante prosjektene ble prioritert. Dette ville kunne styrke tilliten til tildelingsprosessen blant søkere.

4.2 Forvaltningen av «Noe å glede seg til i sommer»

Spørsmålet vi ser på her er hvorvidt tilskuddsforvaltningen bidrar til at ordningen når sine mål på en effektiv måte. Med forvaltning mener vi hvordan tilskuddsordningen administreres og følges opp, inkludert markedsføring og informasjonsarbeid, gjennomføringen av utlysningen, behandling av søknader, fordeling av midler, gjennomgang av rapporter og kontrollaktiviteter.

4.2.1 Markedsføring, informasjon og veiledning

For at tilskuddet skal nå frem til de som trenger det, er det viktig at ordningen markedsføres og kommuniseres tydelig, og at potensielle søkere får tilstrekkelig veiledning gjennom hele prosessen. Evalueringen av markedsføringen og informasjonsarbeidet tar derfor utgangspunkt i to spørsmål: Hvordan gjør stiftelsen ordningen kjent for aktuelle søkere? I hvilken grad opplever søkerne at veiledning og informasjon er tilstrekkelig for å forstå krav og muligheter i ordningen?

Gjensidigestiftelsen brukte en rekke tiltak for å markedsføre tilskuddsordningen og øke oppmerksomheten om ordningen. Informasjon om ordningen ble publisert rett etter styrevedtaket, og distribuert via pressemeldinger og sosiale medier. Stiftelsen tilbød i tillegg veiledning på nettsidene sine og arrangerte søkerwebinarer for å informere søkere om prosessen.

Ifølge stiftelsens egen erfaringsrapport for 2024 hadde markedsføring og informasjon vært viktige for å nå ut til søkere. Annonser for søknadswebinaret nådde 36 794 personer, med målrettet eksponering mot kvinner i alderen 45–54 år, særlig i Hordaland, Nordland og Akershus. Av de 547 som registrerte seg for webinaret, deltok 170 i sanntid, mens totalt 350 personer så arrangementet i opptak. Webinaret førte til at 18 organisasjoner senere sendte inn søknad om tilskudd. Ifølge erfaringsrapporten var webinaret en effektiv kanal for å tydeliggjøre ordningens formål og krav, samtidig som det bidro til å redusere antallet uaktuelle søknader.

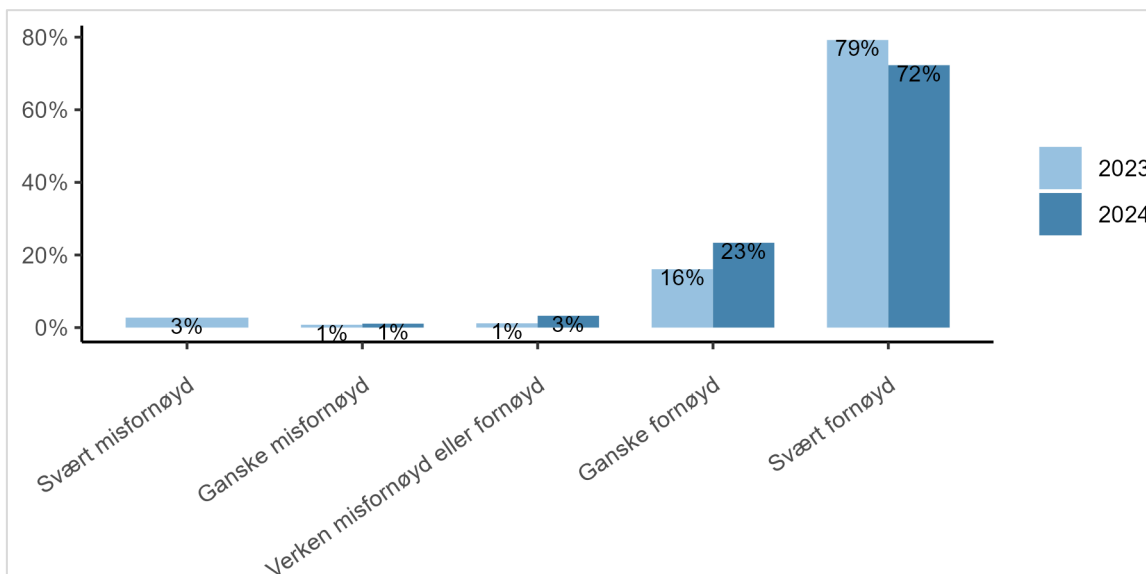
Opplæring og støtte til kundevalgte

For å styrke vurderingsprosessen hadde stiftelsen også gjennomført obligatoriske opplæringsmøter for de kundevalgte. Opplæringen ble gjort tilgjengelig digitalt på Workplace, slik at kundevalgte som ikke kunne delta, kunne se opptaket. Kundevalgte fikk opplæringsmateriell i forkant, og hensikten var å sikre at de følte seg trygge på å bruke vurderingsmodellen. Tiltaket hadde til hensikt å bidra til konsistens og kvalitet i søknadsvurderingene og til en transparent og rettferdig behandlingsprosess.

Tilfredshet med veiledningen

Resultatene fra våre spørreundersøkelser i 2023 og 2024 viser at tilskuddsmottakerne for det meste var svært tilfredse med veiledningen på Gjensidigestiftelsens nettsider knyttet til tilskuddet og søknadsprosessen. I 2024 var 72 prosent av respondentene svært fornøyde med veiledningen, mot 79 prosent i 2023 (Figur 3). Andelen som var ganske fornøyde økte fra 16 prosent i 2023 til 23 prosent i 2024. Kun en liten andel respondenter, henholdsvis 1 og 3 prosent, oppga at de var verken fornøyde eller misfornøyde, og andelen misfornøyde var svært lav. Dette indikerer at veiledningen på nettsidene i stor grad oppleves som brukervennlig og tilfredsstillende for søkerne.

Figur 3 Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med veiledningen på Gjensidigestiftelsens nettsider om tilskuddet og søknadsprosessen?

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024. Antall svar i 2023: 255. Antall svar i 2024: 184

I spørreundersøkelsen ga vi også deltakerne mulighet til å utdype sine erfaringer gjennom åpne svar, der de kunne dele både ros og forslag til forbedringer.

De åpne svarene viser generelt høy tilfredshet med veiledningen fra Gjensidigestiftelsen. Mange fremhevet at veiledningen og søknadsprosessen var tydelig, ryddig og brukervennlig, og at det var enkelt å forstå kriteriene for tildeling. Flere trakk også frem rask tilbakemelding, god oppfølging og tilgjengelige nettressurser som positivt. Webinarene og andre informasjonskanaler opplevdes som nyttige og inspirerende.

Noen respondenter pekte på utfordringer, som tekniske problemer med sluttrapporteringen, ønske om tidligere tilbakemelding om tildeling, og begrensede muligheter for personlig kontakt med stiftelsen. Enkelte nevnte også behov for mer fleksibilitet i budsjettoppsett og mulighet for mer utfyllende forklaringer i rapporteringen. Samlet sett opplevdes ordningen som effektiv og godt tilpasset søkerens behov, men med rom for justeringer på spesifikke punkter.

Webinar

I spørreundersøkelsen til tilskuddsmottakerne i 2023 oppga 25 prosent at de hadde deltatt på Gjensidigestiftelsens søknadswebinar. Flertallet av deltakerne svarte at webinarret var nyttig. Hele 62 prosent vurderte webinarret som nyttig, og 20 prosent som svært nyttig.

Gjensidigestiftelsen gjennomførte også sin egen spørreundersøkelse blant webinar deltakerne i 2024, hvor deltakerne ble spurt om de fikk den informasjonen de ønsket. Resultatene viste at 71 prosent av deltakerne i stor grad fikk den informasjonen de ønsket, mens 27 prosent opplevde at de fikk informasjon til en viss grad.

Ansattes vurderinger av formidlingsarbeidet

I intervjuene ble det vist til at markedsføring, informasjon og veiledning er viktige elementer for å bidra til at tilskuddsordningen når bredt ut og engasjerer målgruppen. Blant annet ble det vist til at det nasjonale søknadswebinaret, supplert med lokale webinarer arrangert av kundevalgte, var en effektiv metode for å kommunisere kriterier og krav. Lokalaviser, Frivillighet Norge og digitale kanaler bidro til å spre informasjon til store organisasjoner og nettverk.

Stiftelsens markedsføring ble generelt vurdert som vellykket, særlig målrettede kampanjer og direkte kontakt med tidligere mottakere. Likevel påpekte informantene at ordningen i stor grad er kjent blant allerede etablerte søkere, og at det kan være utfordrende å nå nye aktører eller de mest sårbare gruppene som ikke er knyttet til frivillige nettverk.

Veiledning til søkere ble ansett som god, med kundevalgte som bisto gjennom webinarer og direkte kontakt. En dedikert medarbeider hos stiftelsen jobbet hele sommerferien med å svare ut spørsmål og følge opp prosjektene.

Svakheter ble også identifisert, særlig utfordringen med å nå sårbare målgrupper i urbane områder. Det ble foreslått bedre samarbeid med skoler for å nå bredere ut, selv om dette ble ansett som ressurskrevende.

4.2.2 Søknadsportal og søknadsskjema – brukervennlighet og relevans

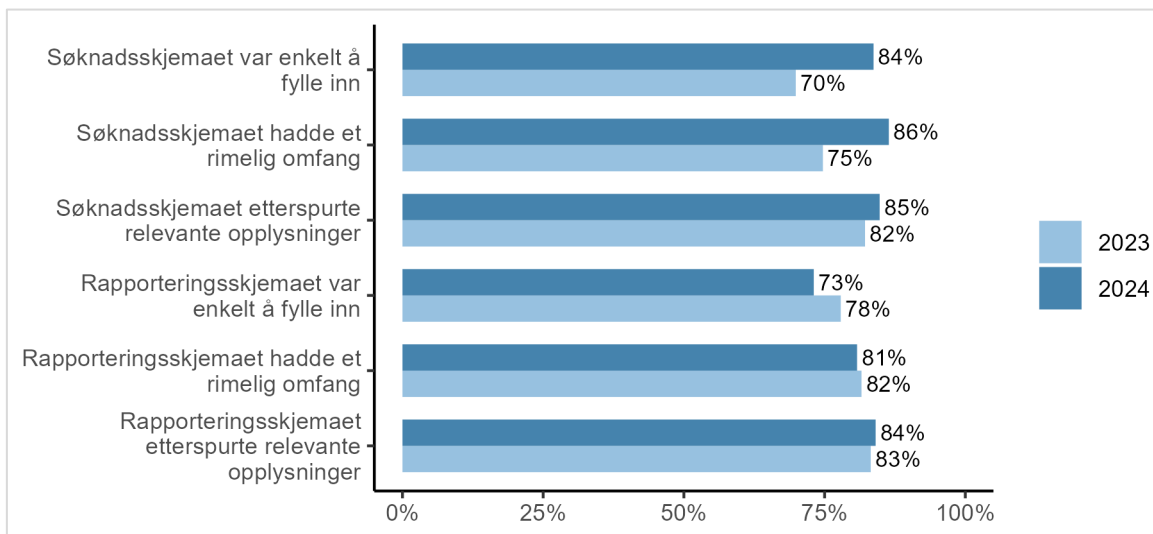
Ifølge Gjensidigestiftelsens erfaringsrapport for 2024 ble den nye søknadsportalen og søknadsskjemaet i hovedsak godt mottatt.²⁵ Rapporten viser at søknadsportalen ble oppfattet som brukervennlig, og designet på det nye skjemaet fikk positive tilbakemeldinger. Ifølge rapporten var en indikasjon på at skjemaet var enkelt å bruke at det var et lavt antall henvendelser fra søkere om tekniske utfordringer eller uklarheter. På den annen side peker rapporten på at enkelte kundevalgte opplevde at skjemaet hadde for mange avhukingsbokser, noe som gjorde at søknadene fremsto som ganske like. Denne strukturen førte til utfordringer for noen kundevalgte, som opplevde det som vanskelig å skille prosjektene fra hverandre i vurderingsprosessen.

Spørreundersøkelsene til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024 viser en gjennomgående høy grad av tilfredshet med søknadsskjemaet og rapporteringsskjemaet (Figur 4). Andelen som var helt enige i at søknadsskjemaet var enkelt å fylle ut, økte fra 70 prosent i 2023 til 84 prosent i 2024. Når det gjelder oppfatningen av at søknadsskjemaet hadde et rimelig omfang, økte andelen fra 75 prosent til 86 prosent. Videre oppga 85 prosent i 2024 at skjemaet etterspurte relevante opplysninger, en liten økning fra 82 prosent i 2023.

For rapporteringsskjemaet var vurderingene også svært positive (Figur 4). I 2024 mente 78 prosent at skjemaet var enkelt å fylle ut, en økning fra 73 prosent i 2023. Andelen som vurderte at rapporteringsskjemaet hadde et rimelig omfang, var stabilt høy (81 prosent i 2023 og 82 prosent i 2024). Når det gjelder relevansen av de etterspurte opplysningene, var 84 prosent helt enige i at skjemaet etterspurte relevante opplysninger i 2024, mot 83 prosent i 2023. Disse resultatene viser at både søknads- og rapporteringsskjemaene i stor grad ble ansett som brukervennlige og relevante av tilskuddsmottakerne.

²⁵ Gjensidigestiftelsen. (2024). Noe å glede seg til i sommer 2024: Gjennomføring av utlysning og søknadsbehandling med læringspunkter. Intern erfaringsrapport.

Figur 4 Andel helt enig i påstander om søknadsskjemaet og rapporteringsskjemaet

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024. Antall svar i 2023: 244. Antall svar i 2024: 182

I spørreundersøkelsen inviterte vi også deltakerne til å gi tilbakemeldinger om søknads- og rapporteringsskjemaene, med fokus på brukervennlighet, relevans og forslag til forbedringer. Generelt var tilbakemeldingene positive, og mange opplevde skjemaene som oversiktlige og enkle å bruke. Samtidig kom det frem noen utfordringer. Flere respondenter påpekte at økonomidelen av skjemaene kunne være komplisert, spesielt når det gjaldt budsjettering og rapportering av kostnader som involverte mange detaljer, for eksempel matutgifter eller lønn med sosiale kostnader. Enkelte etterlyste også bedre tekniske løsninger, som mulighet til å laste opp vedlegg direkte i systemet, mellomlagre arbeid uten å miste data, og få forhåndsvisning av rapportene før innsending. Begrensninger i tekstfelt og krav til spesifikke data gjorde det vanskelig for noen å gi tilstrekkelige forklaringer, både i søknads- og rapporteringsfasen.

Videre ble det påpekt at noen spørsmål i skjemaene ikke var relevante for alle prosjekter, noe som kunne skape forvirring. Noen etterspurte mer fleksibilitet for å tilpasse skjemaene til ulike typer prosjekter, samt et fritekstfelt for å legge inn kommentarer eller gi ytterligere forklaringer. Andre fremhevet behovet for å kunne involvere flere personer i utfyllingen ved å dele rapporter eller laste ned utkast for intern gjennomgang. Til tross for disse utfordringene var mange fornøyde med systemet og opplevde det som velfungerende. Flere ga uttrykk for at mindre justeringer, som bedre teknisk stabilitet og større fleksibilitet, ville kunne forbedre brukeropplevelsen ytterligere.

I våre intervjuer med ansatte i Gjensidigestiftelsen ble det pekt på at innføringen av en ny digital søknadsportal i 2024 var en betydelig endring med både fordeler og utfordringer. Portalen samlet hele søknadsprosessen i ett system, hvor søkere kunne logge inn for å fylle ut skjemaet og følge søknadsstatus. Dette ble vurdert som en brukervennlig løsning som ga bedre oversikt sammenlignet med den tidligere, mer fragmenterte plattformen.

Søknadsskjemaet hadde også fått en ny, mer oversiktlig utforming. Likevel opplevde enkelte søkere skjemaet som komplisert, blant annet på grunn av mange avhukingsfelt og detaljerte krav. Kundevalgte hadde pekt på at skjemaets struktur kunne gjøre det vanskelig å skille søknadene fra hverandre, og foreslo mer rom for beskrivende tekst for å bedre differensiere prosjektene og samtidig opprettholde muligheten for statistikk.

Ifølge informantene var det en svakhet ved portalen at den manglet funksjonalitet for pre-kvalifisering. Dette førte til at søkere ofte startet søknaden uten å helt forstå tilskuddsordningens krav til prosjektene, noe som i 2024 resulterte i flere uaktuelle søknader enn tidligere år og økt arbeidsmengde for saksbehandlere. En informant foreslo å presentere en enkel oversikt over kriteriene i starten av arbeidsflyten for å hindre dette.

Til tross for utfordringene ble portalen vurdert som en forbedring, særlig for søkerens opplevelse. Informantene mente at justeringer i skjemaet og bedre prekvalifisering kan redusere utfordringene både for søkere og saksbehandlere, samtidig som det bidrar til at ordningen bedre når de riktige prosjektene og målgruppene.

4.2.3 Søknadsbehandlingen

Ny prosess for søknadsbehandling fra 2023

I 2023 gjennomførte Gjensidigestiftelsen en pilot som en del av satsingen på kundevalgutvikling. Formålet med piloten, kalt «Pilot 1», var å teste en ny metode for søknadsbehandling der de kundevalgte fikk en større rolle. Tidligere hadde både administrasjonen og de kundevalgte vurdert søknadene, men i piloten var det utelukkende de kundevalgte som vurderte søknadene ved hjelp av en scoringsmodell som administrasjonen tidligere hadde benyttet. Administrasjonens rolle ble endret til primært å tilrettelegge prosessen, yte støtte, og kvalitetssikre behandlingen etter de kundevalgtes vurdering av søknadene. Endringen var ment å gjøre prosessen mer effektiv, da den tidligere todelt behandlingen var tidkrevende.

Scoringsmodellen, som ble innført allerede i 2020, ble videreført i piloten. Modellen baserte seg på fire kriterier: relevans til formålet, effekt på målgruppen, samsvar med prioriteringer og en realistisk gjennomføringsplan. Søknadene ble vurdert på en skala fra 1 til 6.

Opplæringen av de kundevalgte ble gjennomført digitalt via Teams, med mulighet for de som ikke kunne delta til å se opptak av opplæringen. De kundevalgte fikk også skriftlig materiale om scoringsmodellen og utlysningsskriteriene. Under behandlingen av søknadene la administrasjonen stor vekt på å være tilgjengelig for støtte. Kommunikasjon ble opprettholdt gjennom ulike digitale plattformer, og administrasjonen holdt jevnlig kontakt for å sikre fremgang i vurderingsarbeidet.

Innstillingsmøtene ble avholdt digitalt, med hver valgkrets tildelt to timer for gjennomføring. Valgkretsledere koordinerte møtene. Hvert møte hadde en observatør fra styringsgruppen for å sikre ensartethet i prosessen. Diskusjoner oppsto når det var store forskjeller i scoringen mellom kundevalgte, men i hovedsak ble søknader med høyest score prioritert. I 2023 ble controllerens rolle også justert, med et økt fokus på kontroll og kvalitetssikring av søknader som ble anbefalt for styrets vedtak.

Opplegget som ble testet i piloten ble videreført i 2024.

Scoringsmodellens fire kriterier

Styret har vedtatt fire kriterier som alle søknader ble vurdert opp mot på en skala fra 1 til 6:

- ▶ **Relevans:** I hvilken grad er prosjektet relevant for formålet i utlysningen? Stiftelsen definerte videre dette på følgende måte: hva er behovet for prosjektet, hvor realistisk er det og bidrar prosjektet til at flere barn og ungdom får et tilbud lokalt?
- ▶ **Virkning:** I hvilken grad forventes prosjektet å ha positive virkninger for målgruppen? Stiftelsen definerte videre dette på følgende måte: er det lav terskel for å delta i tilbudet (lokal gjennomføring, gratis deltakelse og transport), tilbys det i fellesferien, og inneholder søknaden en beskrivelse av hvordan voksne ressurspersoner kan gi deltakerne og ungdommene i sommerjobb trygge rammer og mestringsopplevelser?

- ▶ **Samsvar:** I hvilken grad innfrir prosjektet andre prioriteringer i utlysningen? Stiftelsen definerte dette på følgende måte: gjennomføres aktivitetene som et samarbeid mellom søkerorganisasjonen og kommunen og/eller mellom flere organisasjoner, prosjekter som tar sikte på å gi sommerjobber til ungdommer som mangler tilbud, prosjekter som vil benytte utstyr som organisasjonen allerede eier fra før eller kan leies/lånes, og prosjekter som har frivillig innsats, egne ressurser og annen finansiering.
- ▶ **Plan for gjennomføring:** I hvilken grad har prosjektet en realistisk og hensiktsmessig plan for gjennomføring? Stiftelsen definerte dette på følgende måte: har søkerorganisasjonen gode forutsetninger og en hensiktsmessig plan for å gjennomføre prosjektet, og er budsjettet fornuftig sett i sammenheng med omfanget av aktiviteter og antall deltakere?

Stiftelsen evaluerte piloten

Gjensidigestiftelsen gjennomførte i 2023 en intern evaluering av Pilot 1. Evalueringen pekte på flere aspekter ved pilotprosessen og identifiserte forbedringsmuligheter.

Blant funnene var et potensial for å forkorte behandlingstiden for søknader ved å justere tidsplanen for tildelingsprosessen. Dette ville gjøre det mulig å gi raskere tilbakemeldinger til søkerne, noe som er spesielt viktig for sommerprosjekter som krever tidlig planlegging. Evalueringen pekte også på behovet for en jevnere fordeling av søknader per kundevalgt, siden det var stor variasjon i antall søknader mellom valgkretsene.

I tillegg fant evalueringen at valgkretser med færre søknader ikke nødvendigvis brukte mindre tid på behandlingen. Opplæring og oppfølging av kundevalgte hadde blitt godt mottatt, spesielt de digitale opplæringsmøtene og bruken av case-eksempler. Selv om ringerundene underveis i perioden ble ansett som positive, ble de også sett på som tidkrevende og kunne gjøres mer effektive i fremtiden.

Den interne evalueringen i 2023 presenterte flere forslag til forbedringer basert på erfaringene fra pilotperioden. Det ble blant annet foreslått å forkorte perioden fra søknadsfrist til tilbakemelding for å gi prosjektene bedre planleggingstid, og å sette en maks grense for antall søknader per kundevalgt for å håndtere variasjoner i arbeidsmengde mellom valgkretsene. Videre foreslo evalueringen kortere tid mellom søknadslesing og innstillingsmøter, og mulige justeringer i søknadskategorier og kriterier i vurderingsmodellen. Kundevalgte ble også anbefalt å legge inn kommentarer for lettere å huske sine vurderinger. Videre ble det pekt på at opplæringen bør suppleres med flere praktiske eksempler for økt forståelse av scoringsmodellen.

De kundevalgte var rimelig tilfredse

Våren 2023 gjennomførte Gjensidigestiftelsen en spørreundersøkelse blant kundevalgte etter avslutningen av leseperioden for søknader (mars–april). Hensikten var å innhente tilbakemeldinger på bruken av den implementerte scoringsmodellen. De fleste respondentene rapporterte at opplæringen og informasjonen de mottok var tilstrekkelig for å kunne gjennomføre søknadsbehandlingen. Et flertall av respondentene oppga at de fikk nødvendig hjelp underveis i prosessen.

Når det gjaldt vurderingen av søknadenes relevans i forhold til utlysningens kriterier og formål, rapporterte omtrent halvparten av respondentene at oppgaven var enkel, mens andre opplevde det som mer utfordrende. Videre viste tilbakemeldingene at de fleste mente at scoringsmodellen i noen grad forenklet arbeidet med å skille mellom gode og mindre gode søknader, selv om en liten andel fant denne delen av prosessen svært krevende.

Gjensidigestiftelsen gjennomførte en ny spørreundersøkelse høsten 2023, hvor de kundevalgte ble spurt om det var behov for ytterligere tiltak fra administrasjonen for å sikre at scoringen ble gjennomført på en ensartet og rettferdig måte. Tre av fire respondenter mente at det i liten eller noen grad var behov for flere tiltak, mens en mindre andel så et større behov for dette.

Spørreundersøkelsen spurte også om innstillingsmøtene la til rette for at de kundevalgte kunne velge prosjekter i tråd med målsetningene for tilskuddsordningen. En stor majoritet av respondentene (94 prosent) var enige i at innstillingsmøtene tilrettela godt for dette.

Endringer i 2024

Ifølge Gjensidigestiftelsens erfaringsrapport for 2024 ble det i 2024 gjennomført flere tiltak for å effektivisere søknadsbehandlingen. Administrasjonen gjennomførte en grovsortering av innkomne søknader for å eliminere de som falt utenfor formålet før de ble sendt videre til kundevalgte for vurdering. Kundevalgte ble også støttet gjennom hele prosessen med veiledning og oppfølging fra administrasjonen, som bidro til en jevn og effektiv behandlingsprosess. En av forbedringene som ble gjennomført var en tydeliggjøring av kriteriene og en begrensning på én søknad per organisasjon. Dette bidro til å redusere antallet søknader utenfor formålet.

Ifølge erfaringsrapporten ble om lag 43 prosent av søknadene som oppfylte tilskuddsordningens formål i 2024, innvilget. De kundevalgte vurderte kvaliteten på søknadene som god.

Erfaringsrapporten viser at andelen uaktuelle søknader økte fra 9 prosent i 2023 til 13 prosent i 2024, noe som har ført til at stiftelsen vurderer å gjeninnføre tidligere praksis med prekvalifisering. Dette tiltaket anses som nødvendig for å spare tid og ressurser for både søkere og stiftelsen.

Erfaringsrapporten understreker også betydningen av administrasjonens støtte til de kundevalgte gjennom hele vurderingsprosessen, blant annet gjennom digitale opplæringsmøter og veiledning via telefon. Denne støtten bidrar ifølge rapporten til ensartet og trygg vurderingspraksis på tvers av valgkretser, og sikrer at prosessen gjennomføres innen rimelige tids- og kostnadsrammer uten at det går på bekostning av kvaliteten. Videre ble det foreslått å optimalisere tiden mellom søknadslesing og innstillingsmøter, i tillegg til å vurdere en begrensning på antall søknader per kundevalgt i enkelte valgkretser, for ytterligere effektivisering.

Innstillingsmøtene, der søknader med store forskjeller i scoring ble diskutert, ble gjennomført digitalt og varte to timer per valgkrets. Valgkretslederne koordinerte møtene, og kontrollutvalget deltok som observatører for å styrke transparens og grundigheten i prosessen.

Ansattes vurderinger av søknadsprosessen

I våre intervjuer med ansatte i Gjensidigestiftelsen ble søknadsprosessen beskrevet som godt strukturert, med klare kriterier og en desentralisert modell som utnyttet lokal kunnskap. Kundevalgte vurderte søknadene i sine geografiske områder, noe som gjorde det mulig å tilpasse prioriteringene til lokale behov, særlig i grisgrendte strøk.

Utfordringer ble også identifisert. Mange søknader var svært like, noe som gjorde vurderingen krevende. Det hendte også at søknader utenfor formålet gikk videre i prosessen, noe som økte arbeidsmengden for saksbehandlere.

Scoringmodellen ble vurdert som et nyttig verktøy for konsistens, men flere informanter pekte på svakheter, spesielt når det gjaldt å skille mellom søknader med midlere skårer (15–18 poeng). Forskjellen mellom «meget god» og «svært god» ble opplevd som subjektiv, og ulike kundevalgte tolket skalaen ulikt. Det ble foreslått justeringer for å gjøre modellen mer nyansert og mindre avhengig av subjektive vurderinger. Testing av kunstig intelligens (KI) for grovsortering av søknader ble også nevnt som en mulig løsning for å effektivisere prosessen.

En dedikert medarbeider hos stiftelsen fulgte opp kundevalgte og sørget for rask avklaring av spørsmål. Dette ble vurdert som positivt og bidro til en håndterbar prosess, selv om den var krevende.

4.2.4 Målrettet tildeling til nasjonale organisasjoner med sosial profil

Gjensidigestiftelsen ga en andel av midlene i «Noe å glede seg til i sommer» målrettet til nasjonale organisasjoner med sosial profil. I 2024 utgjorde disse tildelingene 7,1 millioner kroner, det vil si om lag ti prosent av midlene som ble utbetalt gjennom tilskuddsordningen. Mottakerne var utvalgte organisasjoner som, via sine vanlige aktiviteter resten av året, kom i kontakt med sårbare barn og unge. Dermed hadde organisasjonene både kompetanse og nettverk til å rekruttere barn og unge med spesielt behov for inkludering.

Tildelingen i 2024 var forankret i en styresak som viste til at de utvalgte organisasjonene har et «bredt nedslagsfelt», har vist «gode resultater tidligere år», «jobber godt med målgruppen gjennom hele året» og at de «har gjennomføringskraft, faglig kompetanse og nettverket som skal til for å få med spesielt de som trenger det mest».²⁶

I 2024 var det Blå Kors Norge, Frelsesarmeen, Home-Start Familiekontakten Norge HSFN, Krisesentersekretariatet og Norges Røde Kors som mottok denne delen av tilskuddsmidlene. Gjensidigestiftelsen hadde tatt direkte kontakt og oppmuntret dem til å søke «Noe å glede seg til i sommer». Søknadene ble behandlet sentralt, og ikke lokalt av de kundevalgte. De tildelte beløpene var høyere enn det som ble utbetalt til de lokale organisasjonene gjennom den ordinære søknadsprosessen. Mens de lokale organisasjonene i snitt fikk tildelt 170 000 kroner, fikk de nasjonale organisasjonene 1,1–1,5 millioner kroner hver.

Gjensidigestiftelsen var kjent med hva de utvalgte organisasjonene kunne tilby, blant annet fra tidligere års tildelinger gjennom de åpne utlysningene av «Noe å glede seg til i sommer». Både Frelsesarmeen og Krisesentersekretariatet hadde fått tilskudd i 2021, 2022 og 2023. Home-Start og Røde Kors hadde begge fått tilskudd i 2021 og 2022.

Hensikten med disse målrettede tildelingene var å se om organisasjoner med et nasjonalt nedslagsfelt, en etablert sosial profil og kontakt med sårbare barn og unge gjennom sine ordinære aktiviteter, kunne tilby sommeraktiviteter og sommerjobber som nådde barn og unge med spesielt behov for inkludering.

Gjensidigestiftelsen opplyste at tildelingen av midler gjennom «Noe å glede seg til i sommer» i 2025, i tråd med føringer fra styret, ikke kom til å inkludere særskilte tildelinger til nasjonale organisasjoner. I 2025 skulle alle midlene tildeles lokalt etter de kundevalgtes søknadsbehandling.

4.2.5 Våre vurderinger

Markedsføringen og veiledningen til Gjensidigestiftelsen var godt gjennomført og effektiv. Informasjon om tilskuddsordningen var bredt tilgjengelig, og tiltak som webinarer og dedikert veiledning bidro til å klargjøre krav og kriterier for søkerne. Tilbakemeldingene viser at de fleste opplevde prosessen som tydelig, brukervennlig og godt støttet av stiftelsen. Et bedre samarbeid med skoler og lokale nettverk kan styrke tilskuddsordningens evne til å nå de mest sårbare målgruppene. Totalt sett fremstår forvaltningen som velfungerende, med muligheter for mindre justeringer for ytterligere å tilpasse seg søkerens behov.

Den nye søknadsportalen og skjemaene fremstår som brukervennlige og godt mottatt, med tydelige forbedringer sammenlignet med tidligere løsninger. Resultatene fra spørreundersøkelser og intervjuer viser at både søkere og kundevalgte opplevde systemet som oversiktlig og effektivt. Samtidig har løsningene noen utfordringer, særlig knyttet til økonomirapportering, begrensninger i tekstfeltene og mangel på fleksibilitet for ulike prosjekttyper. En bedre prekvalifiseringsløsning og bedre tekniske løsninger, som mulighet for å laste opp vedlegg og forhåndsviser rapporter, kan forbedre opplevelsen. Samlet sett var portalen og skjemaene velfungerende systemer med rom for mindre justeringer.

²⁶ Styresak 28/24 a)

Søknadsbehandlingsprosessen i Gjensidigestiftelsen fremstår som strukturert, godt organisert og målrettet. Gjensidigestiftelsens valg om å involvere kundevalgte i søknadsbehandlingen fremstår som et særlig positivt trekk ved forvaltningen. Den desentraliserte modellen utnyttet lokal kunnskap og ressurser, og scoringsmodellen bidro i stor grad til en ensartet vurdering av søknader. Samtidig er det rom for forbedringer, særlig når det gjelder differensiering av søknader med moderate scorer, der vurderingene kan være subjektive. Videre kan bedre filtrering av uaktuelle søknader bidra til å redusere arbeidsmengden og øke effektiviteten. Administrasjonens støtte og tilrettelegging har vært sentral for prosessens kvalitet, men det kan være nyttig å justere scoringsmodellen og tydeliggjøre kriterier ytterligere for å forenkle og forbedre søknadsbehandlingen.

Gjensidigestiftelsens målrettede tildeling i 2024 av en mindre andel av tilskuddsmidlene til utvalgte nasjonale organisasjoner med sosial profil, fremstår som hensiktsmessig for å sikre at tilskuddsordningen bidrar til inkludering av barn og unge som trenger det mest. Slik sett var dette grepet tydeligere i tråd med tilskuddets formål i 2023 enn formålet i 2024. Rent prinsipielt kan en slik løsning ha flere fordeler. Ved å la deler av tilskuddsmidlene gå målrettet til utvalgte organisasjoner, mens andre deler lyses åpent ut, kan stiftelsen sikre at flere formål ivaretas, for eksempel både «stor aktivitet» og «inkludering».

Stiftelsen kan sikre at deler av tilskuddsmidlene går til organisasjoner med etablerte nettverk og metoder for å nå barn og unge med spesielt behov for inkludering. Dette inkluderer også organisasjoner som allerede samarbeider med kommunale tjenester som NAV, barnevernet og helsestasjoner, noe som kan bidra til at midlene treffer målgruppen og bidrar til inkludering. Å la nasjonale organisasjoner selv fordele midler på egne lokallag, heller enn at stiftelsens kundevalgte gjør lokale tildelinger uten nasjonal koordinering, kan oppleves mindre vilkårlig for lokallagene. Videre har nasjonale aktører bedre oversikt og mulighet til å prioritere tiltak på tvers av regioner, samtidig som de kan dele erfaringer mellom lokallag og tilpasse aktivitetene til lokale behov. Nasjonal koordinering kan også gi bedre kvalitetssikring av søknader og rapporter, samtidig som det effektiviserer ressursbruken ved å redusere arbeidsbyrden for lokale enheter.

Også stiftelsens saksbehandling kan bli mer ressurseffektiv. Samtidig ser vi enkelte ulemper ved slike målrettede tildelinger. Hvis betydelige midler gis direkte til nasjonale organisasjoner, kan det svekke tilskuddsordningens lokale forankring og legitimitet. Det vil være færre midler igjen til andre. En åpen utlysning kan tiltrekke søknader fra nye aktører og organisasjoner med innovative prosjekter som bidrar effektivt til formålet. Samlet sett, vurderer vi målrettet tildeling som et potensielt effektivt grep for å ivareta flere formål, under forutsetning av at det balanseres med hensyn til lokal forankring og legitimitet, og åpning for nye aktører og innovasjon.

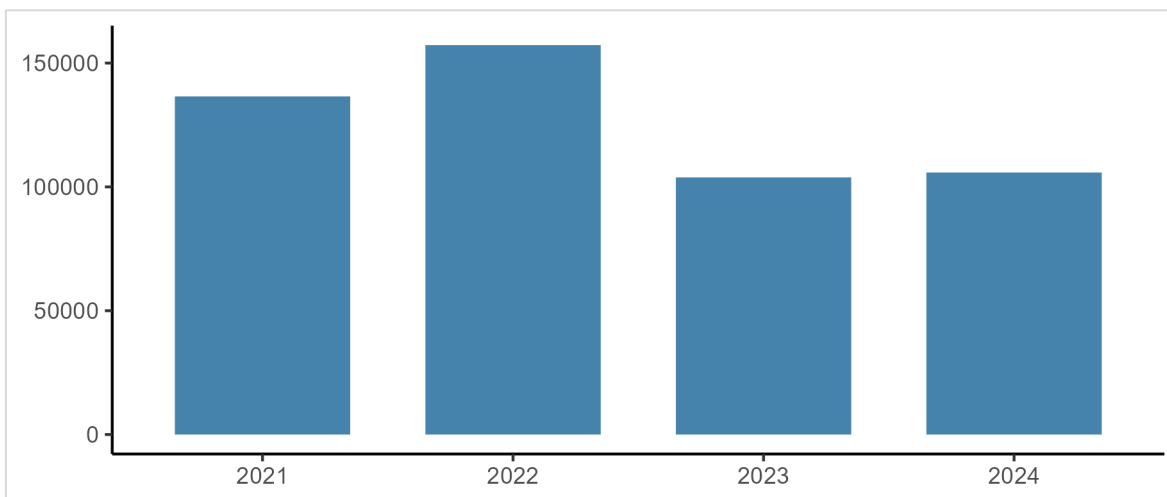
Totalt sett vurderer vi forvaltningen som solid og målrettet, med en tydelig læringsorientering som styrker ordningen over tid. Gjensidigestiftelsen har vist evne til kontinuerlig forbedring, og en balanse mellom struktur, fleksibilitet og utnyttelse av kundevalgte bidrar til å sikre en rettferdig og effektiv tildelingsprosess. Det er imidlertid rom for ytterligere forbedringer, spesielt når det gjelder teknisk tilrettelegging og utsling av søknader utenfor formålet.

5 Sommeraktiviteter

Mellom 350 og 416 prosjekter fikk tilskudd gjennom «Noe å glede seg til i sommer», årlig i perioden 2021–2024. Flest prosjekter fikk tilskudd i 2021. I 2024 fikk 392 prosjekter tilskudd.

Gjensidigestiftelsen ba prosjektene rapportere om hvor mange barn og unge som deltok i sommeraktivitetene. Ifølge rapportene deltok i snitt 126 000 barn og unge hvert år. Antallet barn og unge som deltok i sommeraktivitetene varierte noe fra år til år. I 2021 deltok 137 000 og i 2022 deltok 157 000, mens det i 2023 og 2024 deltok 104 000 og 106 000 (Figur 5).

Figur 5 Antall deltakere i sommeraktiviteter 2021–2024, estimert

Kilde: Tilskuddsmottakernes rapportering til Gjensidigestiftelsen (2021–2023) og Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2024. Tallene er estimert ved at gjennomsnittsverdiene i innkomne rapporter er multiplisert med totalt antall tilskuddsmottakere.

For å sette tallene i perspektiv, har vi sett nærmere på hva de betyr for barne- og ungdomsbefolkningen i Norge. Selv om målgruppen de fleste årene var barn og unge til og med 20 år, har vi antatt at de eldste ungdommene først og fremst var aktuelle for sommerjobber. Vi har derfor tatt utgangspunkt i befolkningen i skolealder, det vil si 6–18 år.²⁷ Av denne barne- og ungdomsbefolkningen var det hvert år i snitt 15 prosent som deltok i sommeraktivitetene. Vi har grunn til å anta at det ikke bare var de samme barna og ungdommene som deltok årlig. Det innebærer at det var en enda høyere andel av barne- og ungdomsbefolkningen som fikk delta i sommeraktivitetene i løpet av perioden.

De fem nasjonale organisasjonene som stiftelsen inviterte spesielt til å søke i 2024, hadde i snitt flere deltakere i sine sommeraktiviteter enn de andre tilskuddsmottakerne. Ifølge de fem organisasjonenes tilskuddsrapporter og søknader hadde de i snitt om lag 1100 deltakere hver. Gjennomsnittet blant alle tilskuddsmottakere var 270 deltakere. Totalt hadde de fem nasjonale organisasjonene om lag 5500 deltakere i sine sommeraktiviteter. Det utgjør 5 prosent av alle deltakerne i sommeraktivitetene i 2024.

Intervjuene med de nasjonale organisasjonene fremhever hvordan deres etablerte nettverk og samarbeid med lokale aktører bidro til å nå målgrupper med stort behov for støtte. Organisasjonene viste til betydningen av tilrettelagte aktiviteter og fleksible løsninger som senker terskelen for deltakelse, i tillegg til deres evne til å tilpasse aktivitetene til lokale forhold.

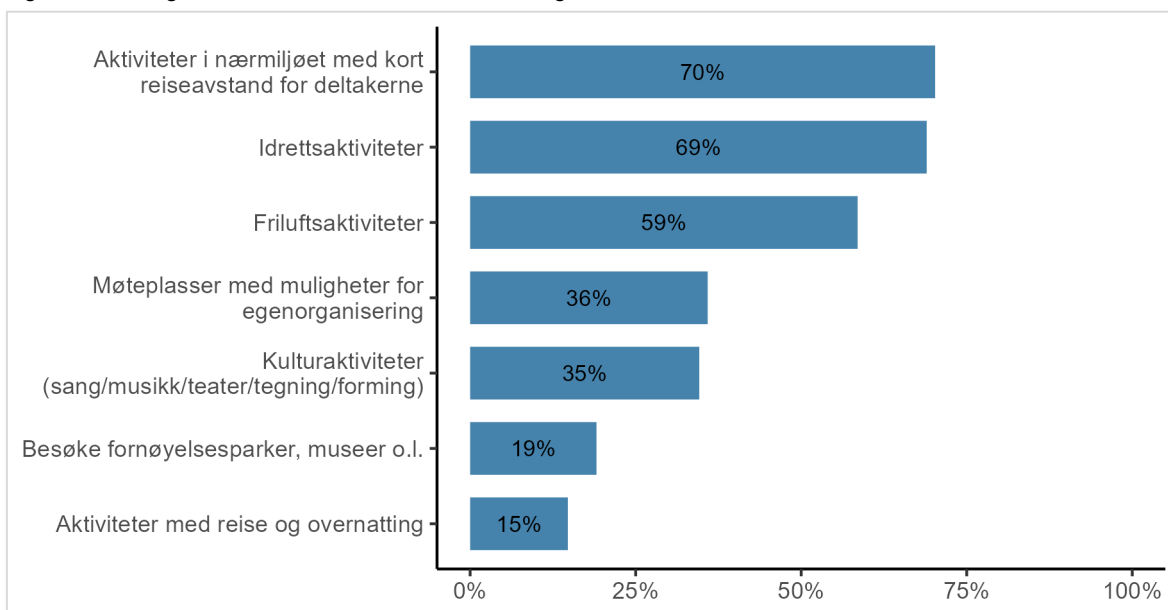
²⁷ SSBs statistikkbank, tabell 07459. Befolkning, etter region, alder, statistikkvariabel og år

Hva slags aktiviteter satte organisasjonene i gang? I søknadsskjemaene i 2024 ble de ikke bare bedt om å beskrive aktivitetene, men også å huke av for hvilke hovedkategorier aktivitetene tilhørte. Vi bruker derfor 2024-svarene for å gi et bilde av aktivitetstilbudet. Det er grunn til å anta at aktivitetstilbudet i 2024 overordnet sett lignet mye på aktivitetstilbudet tidligere år.

Svarene viser at mange av prosjektene handlet om å sette deltakerne i bevegelse og la dem utfolde seg utendørs (Figur 6). 69 prosent av prosjektene tilbød idrettsaktiviteter og 59 prosent tilbød friluftaktiviteter. Det innebærer at mange tilbød en kombinasjon av idrett og friluft. Selv om mange av sommeraktivitetene nok hadde relativt organiserte opplegg, var det 36 prosent av prosjektene som arrangerte møteplasser med mulighet for egenorganisering. 35 prosent arrangerte kulturaktiviteter, slik som musikk, teater, forming eller lignende. Det var også en andel av prosjektene som arrangerte utflukter av ulike slag. 19 prosent tilbød besøk til fornøylesparker, museer eller lignende, og 15 prosent tilbød aktiviteter med reise og overnatting (Figur 6).

De fleste prosjektene arrangerte aktiviteter i nærmiljøet med kort reiseavstand for deltakerne – 70 prosent svarte dette (Figur 6). I tidligere utlysninger har dette vært et selvstendig poeng for Gjensidigestiftelsen. For eksempel sto det i 2023-utlysningen at stiftelsen ga støtte til sommeraktiviteter for barn og ungdom, «fortrinnsvis der de bor». Også i 2022 hadde utlysningen en lignende formulering. Hensikten var å sikre lav terskel for deltakelse i form av kort reisetid og lave kostnader. Samtidig erfarte Gjensidigestiftelsen at kriteriet om nærmiljø kunne utelukke gode tilbud om utflukter. Kriteriet ble derfor tatt ut av 2024-utlysningen. Dataene viser at det i 2024 fortsatt var en høy andel aktiviteter i nærmiljøet, men at det også var en andel prosjekter som tilbød utflukter av ulike slag. Forutsatt at det var enkelt og rimelig å komme til oppmøtestedet, og at aktiviteten var gratis, er det grunn til å tro at også disse aktivitetene hadde lav terskel for deltakelse.

Figur 6 Hva slags sommeraktiviteter skal dere arrangere? Tilskuddsmottakernes svar i 2024

Kilde: Gjensidigestiftelsens database

Somrene 2023 og 2024 besøkte vi til sammen 13 prosjekter som arrangerte sommeraktiviteter og tilbød sommerjobber med støtte fra Gjensidigestiftelsen. Hvis vi begynner med opplevelsen til de sommeraktivitetene er ment for, barn og unge, er inntrykket vårt helt klart preget av trivsel og glede. Vi intervjuet til sammen 43 barn og unge som deltok i sommeraktivitetene. Nesten ingen kom med betydelige forbedringsforslag til aktivitetene, og mange uttrykte at de gjerne ville fortsette med slike aktiviteter ellers i året også. Både barn og unge fortalte at utvalget av aktiviteter var bra,

at de fikk prøve nye ting, og at de hadde lært noe nytt. Eksempler på læring inkluderte en ny idrett, lek eller et spill. Mange av barna sa også at de ble bedre i en aktivitet de allerede kunne.

Videre ble sommeraktiviteten fremhevet som en viktig møteplass i løpet av sommerferien. Her fikk barn og unge muligheten til å være sammen med venner de allerede hadde, bli bedre kjent med barn de kjente litt til, eller få helt nye venner. Graden av vennskap og muligheten til å opprettholde disse forholdene etter aktiviteten er nok imidlertid varierende. Som et barn uttrykte det: «Du er egentlig ikke venner, men behandler hverandre som venner». Blant noen av de litt eldre barna ble ungdommene som hadde sommerjobb med å lede aktiviteten, fremhevet som særlig populære. Disse ungdommene ble for barna «noen å se opp til».

At barna opplevde det som gøy å delta, ble også underbygd av prosjektlederne. Mange av organisasjonene vi besøkte var valgt ut blant de som hadde fått tilskudd over flere år. De fleste av dem mente å se positive bidrag fra aktivitetene for deltakerne over tid.

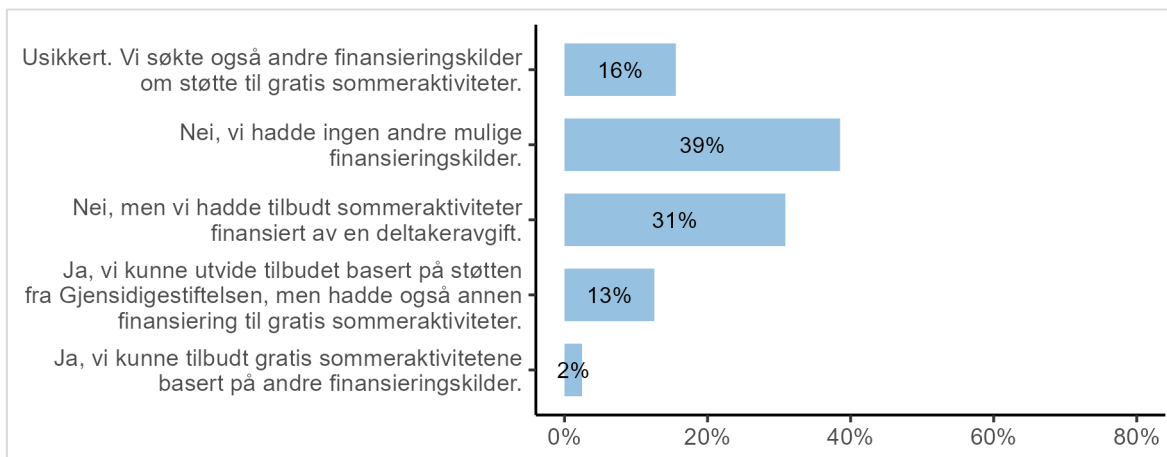
Videre i dette kapittelet vil vi se nærmere på hvilke barn og unge som har deltatt i sommeraktivitetene, hvordan organisasjonene har jobbet med rekruttering, hva de har gjort for å gjøre aktivitetene inkluderende og kvalitativt gode, og hvilke virkninger aktivitetene kan tenkes å ha hatt. Først vil vi imidlertid undersøke om Gjensidigestiftelsens tilskudd utløste aktiviteter som ellers ikke ville ha blitt gjennomført. Det er en forutsetning for å kunne si at tilskuddet har ført til sommeraktivitetenes virkninger.

5.1 Utløser tilskuddet sommeraktiviteter, eller ville de uansett blitt gjennomført?

Et viktig spørsmål i denne evalueringen er i hvilken grad tilskuddet har utløst sommeraktiviteter som ellers ikke ville blitt gjennomført. Basert på informasjon fra tilskuddsrapportene er det mye som tyder på at mange av sommeraktivitetene ikke ville blitt realisert uten tilskuddsordningen. I rapporteringsskjemaene for 2023 svarte 39 prosent av tilskuddsmottakerne at de ikke kunne ha tilbudt gratis sommeraktiviteter uten støtte fra Gjensidigestiftelsen, og at de ikke hadde andre finansieringskilder (Figur 7). Dette ble også bekreftet gjennom casestudiene, der flere organisasjoner fremhevet at finansieringen fra stiftelsen var en forutsetning for at sommeraktivitetene kunne gjennomføres. Flere kommuner vi snakket med nevnte at de teoretisk sett kunne støttet aktivitetene, men at beløpene ville vært betydelig lavere enn det Gjensidigestiftelsen ga. For noen kommuner var stiftelsens minste søkesum på 30 000 kroner det maksimale beløpet de kunne tildele.

Videre oppga 31 prosent av tilskuddsmottakerne i rapporteringen for 2023 at uten Gjensidigestiftelsens støtte måtte de ha finansiert sommeraktivitetene med deltakeravgift (Figur 7). Dette perspektivet ble også ofte nevnt i casestudiene. Muligheten til å tilby gratis aktiviteter ble fremhevet som svært viktig, både for å nå ut til mange deltakere og for å inkludere de som har dårligere råd.

Figur 7 Kunne dere tilbudt gratis sommeraktiviteter uten støtten fra Gjensidigestiftelsen? Svar fra 2023

Kilde: Tilskuddsrapportene som Gjensidigestiftelsen innhentet i 2023. Antall svar: 366

I tillegg oppga 13 prosent av tilskuddsmottakerne at Gjensidigestiftelsens støtte gjorde at de kunne utvide tilbudet om sommeraktiviteter (Figur 7). Oppsummert innebærer det at til sammen 83 prosent av tilskuddsmottakerne i 2023 mente at de enten ikke kunne tilbudt gratis sommeraktiviteter, eller måtte hatt et redusert tilbud, uten støtte fra Gjensidigestiftelsen.

Et annet spørsmål er hvorvidt tilskuddet utløser aktiviteter som konkurrerer med eksisterende tilbud. En sommeraktivitet som fortrenger andre aktiviteter eller tar deltakere fra andre tilbud ville ikke fungere som et positivt bidrag. Her er hovedinntrykket at sommeraktivitetene ikke har konkurrert med eksisterende tilbud. Tvert imot ser det ut til at disse aktivitetene fylte et tomrom, ettersom mye av det eksisterende tilbudet hadde dyre deltakeravgifter, samtidig som tilskuddsordningen bidro til et større mangfold av sommeraktiviteter. Som en kommuneansatt sa – «jeg tror ikke det er et problem [med for mye tilbud]. Det skjer mye bra, og det er mange som ønsker å hjelpe. Så skorter det litt på koordinering [av ordninger for reduserte deltakeravgifter]».

Andre informanter pekte på at det i deres kommuner var store geografiske avstander med lite kollektivtilbud. Det gjorde det vanskelig for barn og unge å komme seg til og fra sommeraktiviteter. Derfor var det kun positivt med tilbud i flere bygder.

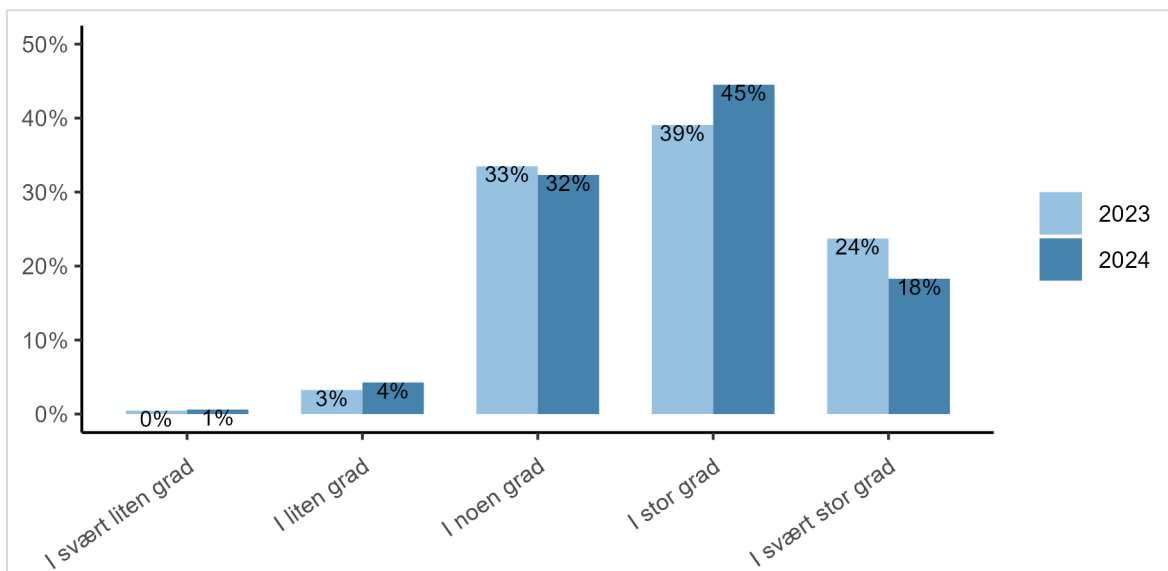
Samtidig er omfanget av konkurransen mellom sommeraktiviteter vanskelig å anslå konkret. Flere informanter fra både organisasjonene og kommunene påpekte at verken de eller andre de kjente hadde en oversikt over alle aktiviteter om sommeren. Vurderingene av konkurransen kunne også variere mellom ulike personer i samme kommune. Noen organisasjoner mente de hadde færre deltakere på grunn av andre aktiviteter som ble tilbudt samtidig. Dette gjaldt særlig de siste ukene i juni og de første ukene i august.

I tilfellene hvor kommunen hadde et fokus på å koordinere sommeraktivitetene, oppga enkelte kommuner at de tilpasset sitt eget tilbud for å redusere konkurransen. De la tilbudet til andre tidspunkt, eller fokuserte på å støtte aktivitetene som frivillige lag og foreninger gjennomførte. På ett av stedene hadde de lokale fotballklubbene tatt grep for å koordinere fotballskolene, slik at disse ikke ble arrangert samtidig.

5.2 Hvilke barn og unge når sommeraktivitetene ut til?

Basert på data fra spørreundersøkelsene, ser det ut til at sommeraktivitetene nådde ut til et bredt utvalg av barn og unge. Til sammen 63 prosent av organisasjonene mente, både i 2023 og 2024, at de i stor eller svært stor grad nådde ut til barn og unge som ellers ikke deltok i organiserte aktiviteter (Figur 8).

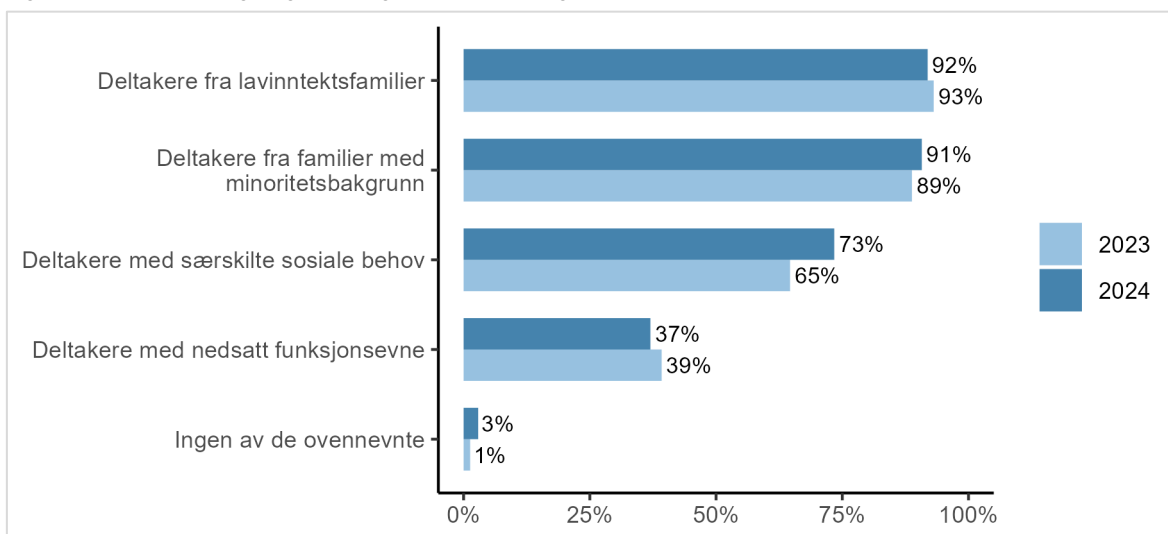
Figur 8 I hvilken grad deltok barn og unge som ellers ikke deltar i organiserte aktiviteter?

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024. Antall svar i 2023: 215. Antall svar i 2024: 164

Videre rapporterte de aller fleste organisasjonene i både 2023 og 2024 at de hadde deltakere med ulike utfordringer. Det er særlig deltakere fra lavinntektsfamilier som organisasjonene mente hadde deltatt. Hele 92–93 prosent av mottakerne oppga å ha deltakere fra lavinntektsfamilier, mens 89–90 prosent rapporterte om deltakere fra familier med minoritetsbakgrunn. I tillegg svarte 65–73 prosent av organisasjonene at de hadde deltakere med særskilte sosiale behov. 37–39 prosent oppga å ha deltakere med nedsatt funksjonsevne (Figur 9).

Figur 9 Var det barn og unge fra følgende samfunnsgrupper blant deltakerne på sommerens aktiviteter?

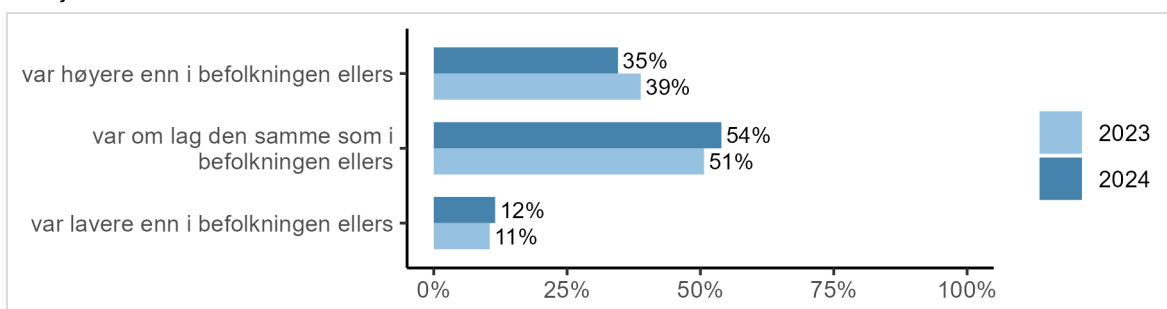

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024. Antall svar i 2023: 232. Antall svar i 2024: 173

I hvilken grad speiler deltakerne befolkningen ellers?

Utover å undersøke i hvilken grad organisasjonene opplevde å inkludere barn og unge i utsatte grupper, bad vi dem om å ta stilling til hvor godt deltakersammensetningen reflekterte befolkningen generelt. Svarene vi fikk viser at 51 prosent av organisasjonene i 2023 og 54 prosent i 2024 opplevde at andelen barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne var om lag den samme som i befolkningen ellers. 35–39 prosent mente at disse gruppene utgjorde en større andel i sommeraktivitetene. Det var kun en mindre andel organisasjoner – 11–12 prosent – som mente at barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne var underrepresentert i aktivitetene (Figur 10).

Figur 10 Ut fra din kjennskap til befolkningen i ditt nærområde, hvilket utsagn om deltakerne i sommerens aktiviteter passer best? Andelen barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne i sommerens aktiviteter ...

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024. Antall svar i 2023: 219. Antall svar i 2024: 165

Hvilke kjennetegn hadde sommeraktivitetene der andelen barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne utgjorde en større andel enn i befolkningen? Vi har brukt regresjonsanalyse av dataene fra 2023 for å undersøke problemstillingen. Vi har testet om det kan ha å gjøre med organisasjonenes rekrutteringsarbeid, type organisasjon eller kommunens sentralitet. Metoden og detaljerte resultater er beskrevet i vedlegg 1.

Resultatene tyder på at konkrete, oppsøkende rekrutteringsmetoder hadde betydning. Organisasjoner som sørget for at barn og ungdommer med nedsatt funksjonsevne fikk informasjon om aktivitetene, erfarte i om lag 40 prosent større grad at utsatte grupper utgjorde en større andel av deltakerne.

Det er også tegn til at type organisasjon påvirket deltakersammensetningen. Vi har brukt Frivillighetsregisteret som kilde til type organisasjon.²⁸ Organisasjoner med en sosial profil («velferd») svarte oftere enn idrettslag og kultur- og kunstorganisasjoner at utsatte grupper deltok i større grad (Figur 11). En mulig forklaring er at organisasjoner med en sosial profil, gjennom aktivitetene de har resten av året, i større grad enn andre organisasjoner kommer i kontakt med sårbare barn og unge. Gjennom etablerte kontaktflater og nettverk kan det være både enklere – og mer i tråd med deres vanlige virksomhet – å rekruttere barn og unge med spesielt behov for inkludering.

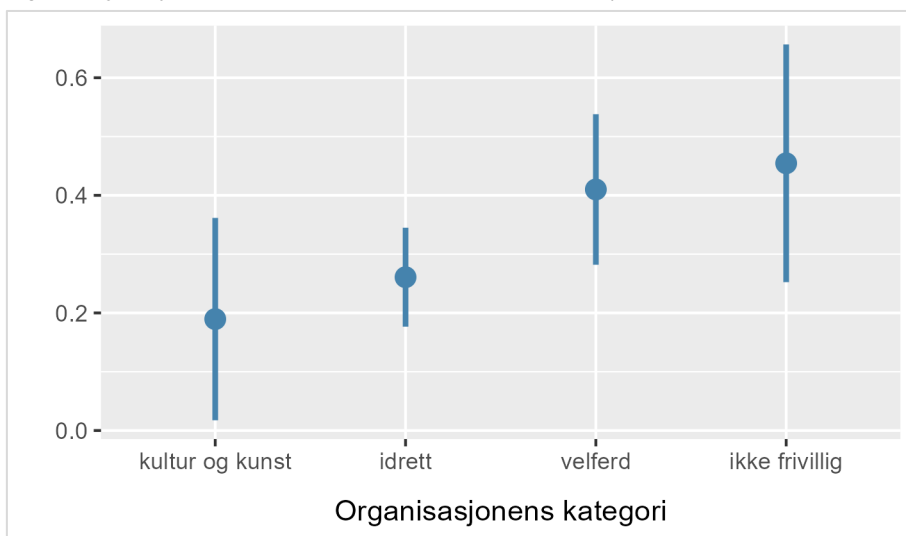
De fem nasjonale organisasjonene som stiftelsen inviterte spesielt til å søke i 2024, illustrerer dette poenget på en god måte. Alle fem hadde en tydelig sosial profil. Deres vanlige aktiviteter var rettet mot utsatte barn, unge og familier. Prosjektsøknadene og tilskuddsrapportene viser at deltakerne i sommeraktivitetene i stor grad var levekårsutsatte barn og unge med spesielt behov for et ferietilbud. To av de nasjonale organisasjonene viste til samarbeid med kommunale tjenester slik som barnevernet, helsestasjonen, NAV og skoler, om å rekruttere deltakere.

²⁸ [Om oss - Frivillighetsregisteret | Brønnøysundregistrene](#)

Intervjuer med nasjonale organisasjoner ga innsikt i hvordan aktivitetene rekrutterte barn og unge i sårbare situasjoner. Gjennom samarbeid med lokale aktører som NAV, barnevernet og helsestasjoner, kunne de identifisere og invitere familier som ofte faller utenfor organiserte tilbud. Organisasjonene understreket at denne målrettede rekrutteringen bidro til å senke terskelen for deltakelse for grupper som vanligvis har begrenset tilgang til slike aktiviteter. Frivillige spilte også en sentral rolle i å etablere tillit og sikre at familier følte seg trygge ved deltakelse.

Kommunens sentralitet hadde også en tydelig effekt på deltakersammensetningen i sommeraktivitetene. Organisasjoner i kommuner med høy sentralitet erfarte med om lag 85 prosent høyere sannsynlighet enn mindre sentrale organisasjoner at utsatte grupper utgjorde en større andel av deltakerne.

Figur 11 Sannsynligheten for at utsatte grupper utgjorde en større andel av deltakerne, fordelt på organisasjonstype. Viser punktestimater med usikkerhet (95 prosents konfidensintervall).

Note: Basert på modell 2 i tabell 3, vedlegg 1

Casestudiene viser mindre grad av inkludering

Spørreundersøkelsens svar om deltakersammensetning blir delvis motsagt av casebesøkene. Selv om de fleste prosjektlederene kunne gi eksempler på deltakende barn og unge med behov for tilrettelegging, opplevde vi at organisasjonene hadde liten oversikt over hvor mange fra målgruppa som faktisk deltok.

Selv gjorde vi få observasjoner av deltakere uten annet tilbud og med tydelig behov for tilrettelegging. Flere av barna og ungdommene vi intervjuet fortalte at de deltok i en eller annen form for fritidsaktivitet fra før av, og mange var aktive medlemmer i organisasjonen som arrangerte sommeraktivitetene, eller tilknyttet miljøet der organisasjonen hadde sitt utspring. De fleste kunne også nevne andre aktiviteter de hadde deltatt på i løpet av sommerferiene. Dette er i noen grad som forventet: vi la vekt på å unngå at barna vi snakket med skulle føle seg forskjellige, og hadde ingen direkte spørsmål om f.eks. behov for tilrettelegging.

Få sommeraktiviteter i fellesferien

Fra Gjensidigestiftelsen sin side er det et krav om at alle sommeraktiviteter må finne sted i løpet av skolens sommerferie. I utlysningen i 2023 ble det i tillegg oppfordret til å «også gjennomføre aktiviteter i fellesferien». Denne oppfordringen var ikke en del av utlysningen i 2024. Som en del av arbeidet med å gi tilbud til barn og unge med få eller ingen aktiviteter i løpet av sommerferien, påpekte flere informanter, særlig de fra kommunene, at det ville vært en fordel med flere aktiviteter i fellesferien. Dette var spesielt viktig for barn av foreldre som måtte jobbe, da disse barna ofte ikke hadde andre steder å gå.

Uavhengig av Gjensidigestiftelsens oppfordring ble de fleste aktivitetene i både 2023 og 2024 arrangert i starten og slutten av sommerferien. En årsak til dette, som ble nevnt av en prosjektleder, var at det var vanskelig å rekruttere voksne frivillige i juli. En annen informant påpekte at barna heller ikke alltid ønsket å delta i aktiviteter i juli. Selv om familien ikke hadde råd til en kostbar ferie, tilbrakte mange likevel tid med familien i ferien.

Generelt sett er vårt inntrykk at det er et stort behov for gratis sommeraktiviteter, uavhengig av når de blir arrangert. Som en kommuneansatt uttrykket det – «vi ser mange flere nå enn før som trenger hjelp økonomisk. Vi opplever at det er mange [barn og unge] som har vokst opp her som trenger hjelp. Tidligere var det stort sett flyktninger».

5.3 Markedsføring og rekruttering til sommeraktivitetene

Vi ser fra casematerialet at tilskuddsmottakerne ofte rekrutterte innenfor sin vanlige målgruppe, men mange gjorde også mer målrettede forsøk på å nå ut til et bredere publikum.

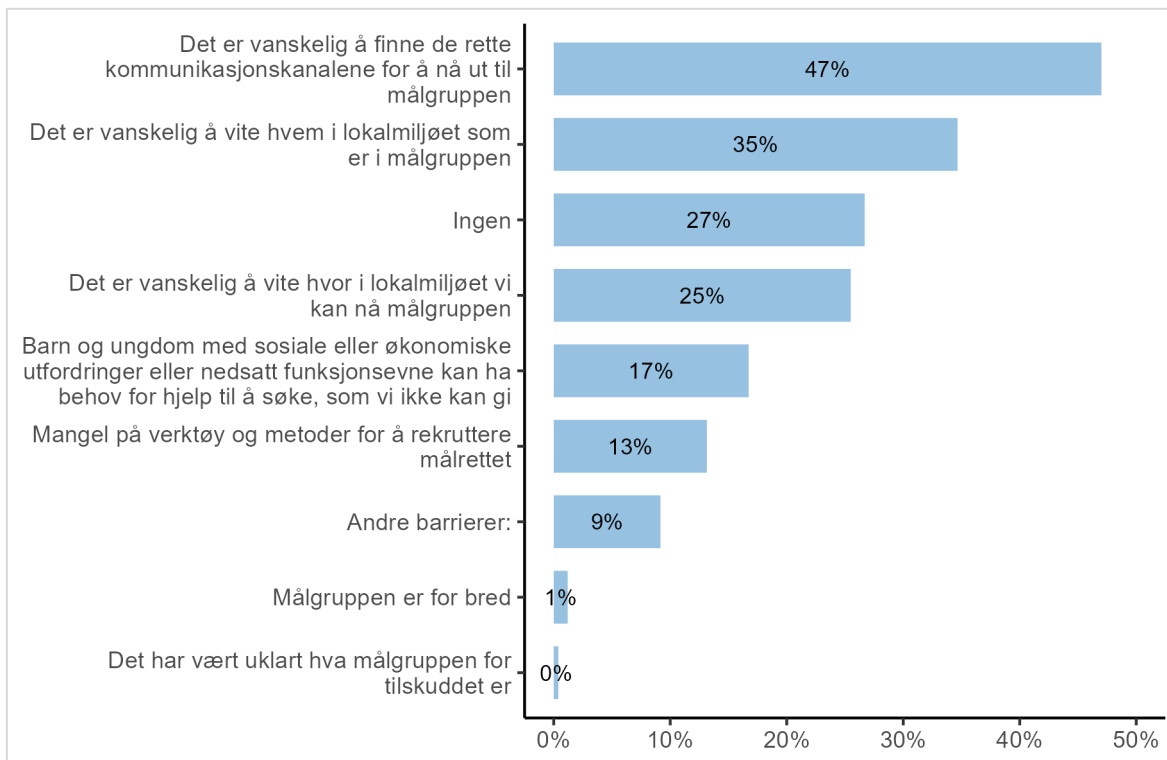
De vanligste fremgangsmåtene for markedsføring av sommeraktivitetene var å legge ut informasjon på organisasjonenes nettsider og på egne sosiale medier. Mye informasjon ble spredt i organisasjonenes nettverk via foreldre og mellom barna. Enkelte organisasjoner fortalte også at de hadde annonser i lokalavisen, og at de informerte om aktivitetene via skolene i området.

I tilskuddsrapporteringen fra 2023 kom det frem at 25 prosent av tilskuddsmottakerne ga informasjon (eller tilbud) på andre språk enn norsk. Kun 7 prosent av organisasjonene brukte portalen ungfritid.no til markedsføring av aktivitetene.

Selv om organisasjonene opplevde at de lyktes med å spre informasjon om sine aktiviteter, så fortalte de også om utfordringer med å nå enkelte målgrupper. For eksempel fortalte en prosjektleder at de hadde forsøkt å komme i kontakt med barn og unge med særskilte behov for tilrettelegging via skolene i området. Dette viste seg å være utfordrende fordi skolene ikke kunne dele sensitive opplysninger om enkeltelever. Lignende ble også nevnt av ansatte i kommunen. Blant annet uttrykte en kommuneansatt at kommunikasjon med de mest utsatte målgruppene krever mye informasjon om de enkelte familiene: «En må være ganske tett på for å treffe de med størst behov med et riktig tilbud».

Funnene fra spørreundersøkelsen i 2023 viser tydelig utfordringer som tilskuddsmottakerne sto overfor i rekrutteringen av barn og unge fra utsatte målgrupper (Figur 12). Nesten halvparten – 47 prosent – oppga at de hadde problemer med å finne de riktige kommunikasjonskanalene. I tillegg svarte 35 prosent at det var vanskelig å identifisere barn og unge i nærmiljøet fra målgruppen. Dette indikerer at målrettet rekruttering oppleves som en av de største barrierene for å nå disse barna og ungdommene. Det var kun 27 prosent av tilskuddsmottakerne som ikke opplevde barrierer mot å få med barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne (Figur 12).

Figur 12 Her har vi beskrevet mulige barrierer for å få med barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne i sommeraktiviteter og sommerjobber. Kjenner du igjen en eller flere av disse barrierene fra eget arbeid med å få med barn og unge fra målgruppen? Flere svar mulig

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023.

Antall svar: 251

Som et svar på denne utfordringen var omtrent alle informantene i casestudiene, både prosjektledere og kommuneansatte, enige om at effektiv markedsføring krevde samarbeid mellom organisasjonene og kommunene. I tilskuddsrapportene fra 2023 kom det frem at 64 prosent av tilskuddsmottakerne hadde en form for samarbeid med kommunen (eller andre) for å nå barn og unge med økonomiske eller sosiale utfordringer.

Mange av organisasjonen fortalte at de informerte om sine sommeraktiviteter på kommunens hjemmeside. Tanken var at hvis kommunen markedsførte alle sommeraktiviteter i området, slik at informasjonen ble koordinert og nådde ut til mange, så var det også mer sannsynlig at den nådde de med mest behov for det.

Andre organisasjoner var igjen mer opptatt av å få til et målrettet samarbeid med for eksempel sosialtjenesten, barnevernet eller flyktningetjenesten. Blant annet fortalte to organisasjoner at de hadde invitert utsatte barn og unge direkte, enten via barnevernstjenesten eller sosialtjenesten. For, som en prosjektleder uttrykte det – «de vi ønsker å nå, kommer ikke av seg selv». En annen organisasjon fortalte at de oversatte informasjon om sommeraktivitetene til flere språk, og at de kontaktet barnefamilier via flyktningetjenesten. Det er imidlertid uklart hvor mange barn og unge organisasjonen faktisk lyktes med å rekruttere på denne måten.

Organisasjonene som vi vurderer at i størst grad drev målrettet rekruttering av utsatte barn og unge, var organisasjoner som i forveien jobbet med denne målgruppen. En organisasjon som til vanlig drev med veldedighet, rekrutterte for eksempel barn og unge ved å ta direkte kontakt med familier de allerede kjente til. En annen organisasjon satte av plasser spesifikt for barn i målgruppen gjennom kommunen.

Når det er sagt, var mange av prosjektlederne opptatt av å unngå stigmatisering av bestemte grupper. De så det som positivt å ha en blanding av deltakere fra ulike bakgrunn og med ulike ressurser som deltakere på sine aktiviteter. Ifølge enkelte tilskuddsmottakere i 2023 kunne ordningens utforming ha en stigmatiserende effekt, og at det for noen kan oppleves som en barriere å delta på aktiviteter som tydelig er rettet mot barn og unge med sosioøkonomiske utfordringer.

Intervjuene med de nasjonale organisasjonene viser hvordan kombinasjonen av bred markedsføring og målrettede tiltak bidro til å rekruttere barn og unge med ulike behov. Organisasjonene brukte sosiale medier og lokale kanaler, som kommunale nettsider, for å nå et bredt publikum. Samtidig la de vekt på mer personlig tilnærming gjennom direkte invitasjoner via barnevern, NAV og helsestasjoner. Denne todelt tilnærmingen gjorde det mulig å både inkludere familier som allerede hadde kjennskap til organisasjonene og nå ut til grupper som vanligvis ikke deltar i organiserte aktiviteter.

En av organisasjonene fremhevet betydningen av frivillige i oppsøkende arbeid. Ved å opprette direkte kontakt med familier og tilby individuell oppfølging, klarte de å senke terskelen for deltakelse. Slike tiltak bygget tillit og sørget for at aktivitetene følte tilgjengelige og inkluderende for målgruppen. Videre ble det understreket at tydelig kommunikasjon og tilpasning til lokale forhold, som språk og kulturelle barrierer, var viktig for å sikre bred deltakelse.

5.4 Tilrettelegging for barn og unge med ulike behov

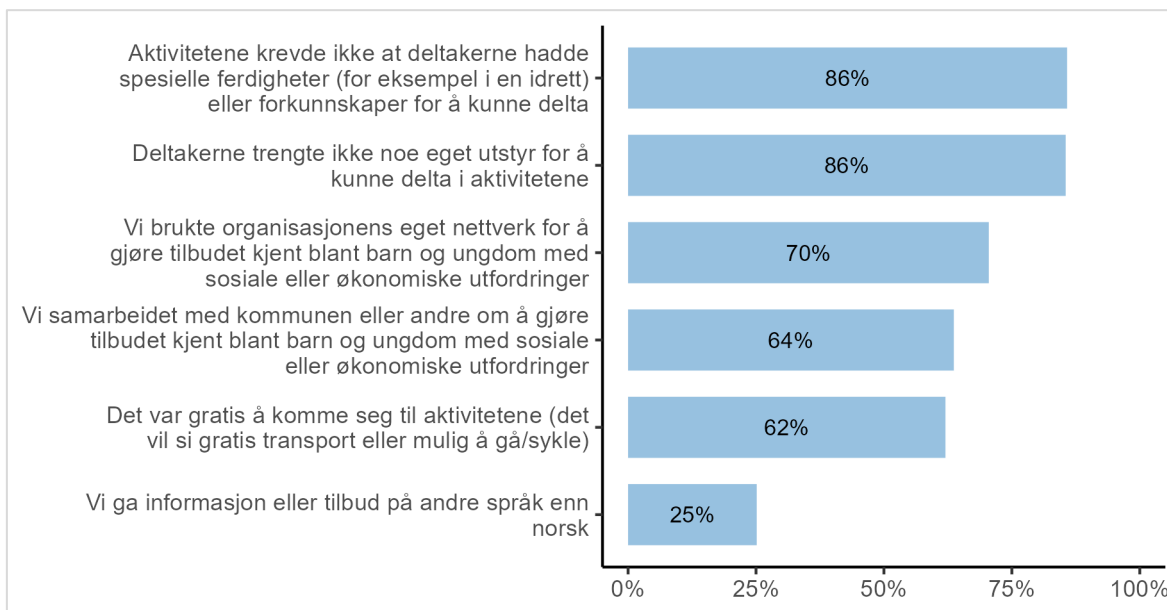
Viktig med mangfold av aktiviteter og at de er gratis

Da vi intervjuet organisasjonene om hvordan de la til rette for barn og unge som ikke vanligvis deltok i deres aktiviteter, var det flere tiltak som gjerne ble nevnt. Både tilskuddsmottakerne og kommunene poengterte viktigheten av å tilby et mangfold av aktiviteter, og at aktiviteten var gratis. Mange organisasjoner så ut til å vektlegge enkel påmelding og registrering til aktivitetene, uten krav om for eksempel brukerkontoer på NIFs portaler eller andre digitale løsninger, for å imøtekomme foreldre som har utfordringer med språk og digital kompetanse. Prosjektene som tilbød andre aktiviteter enn fotball eller håndball poengterte gjerne at de ikke var «vanlige» aktiviteter, og at de dermed kunne være interessante for barn og unge som ikke fant sin plass i de største idrettsgrenene. Dette bidro til at sommeraktiviteten ble «lavterskeltilbud», og at prosjektene kunne rekruttere bredt.

Selv om aktivitetene var gratis i den forstand at påmeldingsavgift og grunnleggende utstyr ikke trengtes, var vårt inntrykk av at det varierte i hvor stor grad arrangørene hadde lagt til rette for å dekke andre kostnader som mat, transport og mer avansert utstyr. Noen av organisasjonene pekte på valg av sted (gjerne i sentrum eller sentrumsnært) som et bevisst grep de hadde tatt for å gjøre aktiviteten tilgjengelig.

I tilskuddsrapportene fra 2023 måtte organisasjonene informere om de gjorde noe spesielt for å tilrettelegge eller rekruttere barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer. Et stort flertall av organisasjonene (86 prosent) mente det var viktig at aktivitetene ikke forutsatte spesielle ferdigheter eller eget utstyr (Figur 13).

Figur 13 Gjorde dere noe spesielt for å rekruttere eller tilrettelegge for barn og ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer? Svar fra 2023

Kilde: Tilskuddsrapportene som Gjensidigestiftelsen innhentet i 2023. Antall svar: 366

Tilrettelegging underveis i aktiviteten

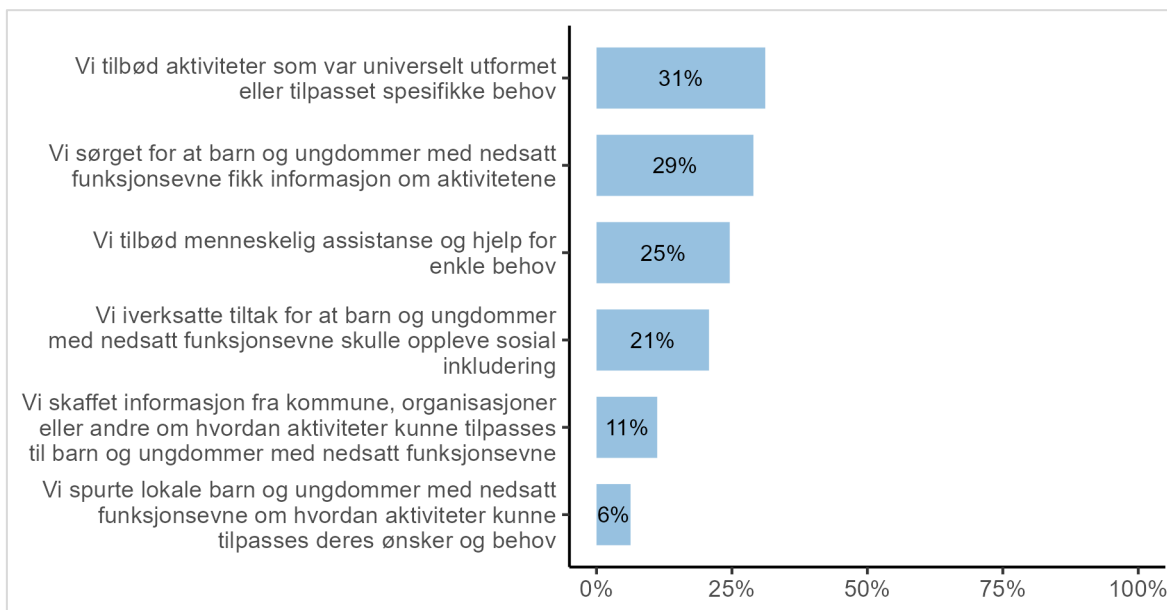
Alle organisasjoner i casestudiene fortalte at de kunne tilrettelegge for barn og unge med behov underveis i aktiviteten. For eksempel nevnte en organisasjon at de hadde ansatt en person som snakket ukrainsk for å inkludere ukrainske flyktninger.

I organisasjonene som hadde mulighet for det, var voksentetthet et annet grep som ble tatt for å sikre et trygt miljø for barns aktiviteter. Flere prosjektledere fortalte at de bevisst hadde rekruttert mange voksne frivillige for å kunne gi nødvendig oppfølging. Videre nevnte enkelte prosjektledere at både de selv og andre voksenledere hadde lang erfaring med barneidrett. De hadde også gjennomgått kurs i inkluderingsarbeid og hadde praktisk erfaring med dette.

Samtidig fremhevet noen prosjektledere at deres mulighet til å tilrettelegge for barn og unge med spesielle behov var avhengig av å motta informasjon om dette på forhånd. Det er imidlertid usikkert for oss hvor mye informasjon organisasjonene faktisk fikk om dette. Det er ikke nødvendigvis alle barn som ønsker å signalisere at de har behov for tilrettelegging ved påmelding. Blant annet påpekte en kommuneansatt at det kan være vanskeligere for frivillige organisasjoner å tilrettelegge for barn og unge med spesielle behov i sosiale arenaer. Dette skyldes at slik informasjon ofte ikke oppgis når barn og unge meldes på aktiviteter, og de som har kunnskap om behovene kan ha taushetsplikt.

I tilskuddsrapportene fra 2023 måtte organisasjonene også informere om de gjorde noe spesielt for å tilrettelegge for barn og ungdom med nedsatt funksjonsevne (Figur 14). Her svarte 31 prosent at de tilbød aktiviteter som var universelt utformet, eller som kunne tilpasses ved behov. Utover dette var det få organisasjoner som hadde særlige tiltak for å inkludere barn og unge med nedsatt funksjonsevne. I den forbindelse fortalte noen prosjektledere i intervjuene at det kunne være krevende å tilrettelegge i enkelte aktiviteter som krevde en viss grad av fysisk funksjon, som for eksempel klatring. Løsningen ble da å undersøke om det fantes andre aktiviteter som barn og unge med funksjonsnedsettelse kunne delta i.

Figur 14 Gjorde dere noe spesielt for å rekruttere og tilrettelegge for barn og ungdom med nedsatt funksjonsevne? Svar fra 2023

Kilde: Tilskuddsrapportene som Gjensidigestiftelsen innhentet i 2023. Antall svar: 366

Flere organisasjoner var også oppmerksomme på viktigheten av å tilrettelegge for foreldrene. En prosjektleder delte erfaringer med hvordan de systematisk var tålmodige med foreldre som av ulike grunner ikke alltid klarte å overholde påmeldingsfrister og beskjeder. Dette gjaldt ofte innvandrere/foreldre som ikke snakket så godt norsk. For å imøtekomme dette fikk de gjerne litt ekstra tid til å melde barna på aktiviteter. En annen prosjektleder fortalte at de i løpet av sommerleirene organiserte aktiviteter for foreldrene, med fokus på samspillet mellom foreldre og barn. De diskuterte også innad i organisasjonen hvordan foreldrenes ulike utfordringer kunne påvirke deres engasjement i barnas aktiviteter.

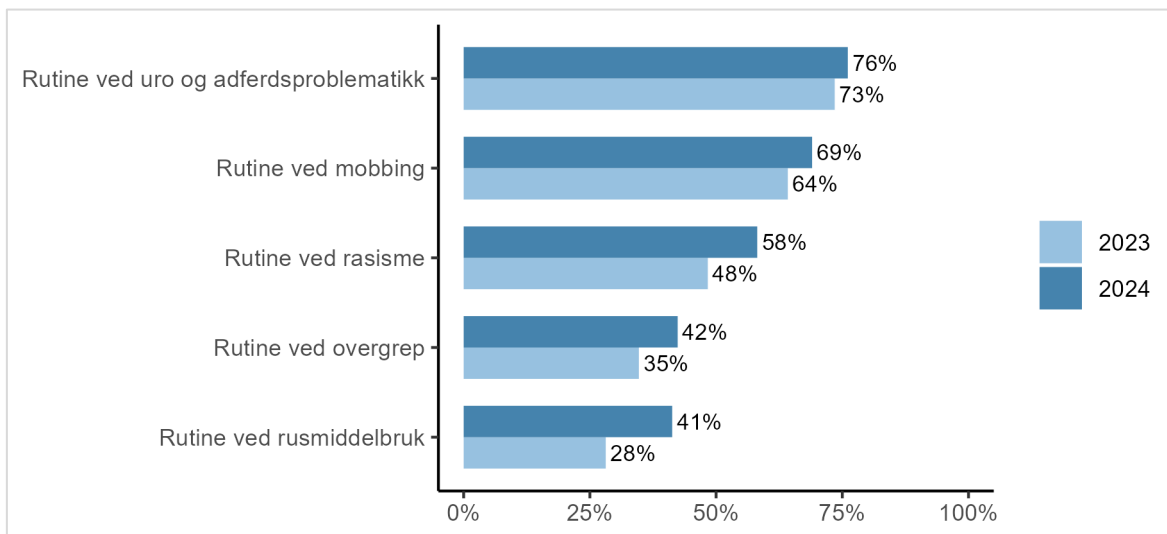
I intervjuene med nasjonale organisasjoner ble det vist til hvordan sommeraktivitetene ble tilrettelagt for barn og unge med ulike behov. Tiltak som aktiviteter i nærmiljøet og enkle påmeldingsprosesser uten krav om digitale ferdigheter bidro til å senke barrierene for deltakelse, særlig for familier med språk- eller teknologibarrierer. Organisasjonene benyttet også flerspråklig informasjon og frivillige med språk- og kulturkompetanse for å nå familier med minoritetsbakgrunn. De la også vekt på tilstrekkelig voksenteitet for å sikre trygghet og oppfølging av barn med ekstra behov.

5.5 Opplæring av ledere og rutiner for uønskede hendelser

Av de voksne frivillige som var til stede ved sommeraktiviteten, ble de fleste rekruttert gjennom organisasjonsledelsens eksisterende nettverk. Omfanget av opplæringen de fikk var imidlertid svært variert, og behovet for opplæring ble oppfattet ulikt. Som en voksenleder uttrykte det – «det er hovedsakelig ikke så komplisert å være hyggelig med barn som ønsker å delta [i en aktivitet]».

I tilskuddsrapportene i 2023 og i spørreundersøkelsen i 2024 ble tilskuddsmottakerne spurt om de hadde rutiner for å håndtere uønskede hendelser. Et flertall oppga at de hadde rutiner ved uro, adferdsproblematikk og mobbing (Figur 15). Om lag halvparten oppga at de hadde rutiner ved rasisme. Et mindretall oppga at de hadde rutiner ved rusmiddelbruk og overgrep (Figur 15).

Figur 15 Andel organisasjoner med rutiner for å håndtere uønskede hendelser

Kilde: 2023-dataene er fra tilskuddsrapportene som Gjensidigestiftelsen innhentet i 2023. 2024-dataene er fra Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelse til tilskuddsmottakerne i 2024. Antall svar i 2023: 366. Antall svar i 2024: 184

I casestudiene observerte vi store forskjeller i omfanget av internkontrollsystemer og rutiner blant ulike organisasjoner. For eksempel viste en organisasjon til at de ikke hadde formelle rutiner for håndtering av uønskede hendelser, men at de hadde hatt samtaler med ungdommene som var i sommerjobb som aktivitetsledere om hvordan de kunne være gode medmennesker. En annen organisasjon presentere rapporteringsskjemaer, logger og varslingsplaner for ulike hendelser. Flere av ungdommene vi snakket med, hadde ikke fått tilstrekkelig opplæring i rutiner for uønskede hendelser.

Det er viktig å merke seg at variasjonen i rutiner var avhengig av typen aktivitet som ble arrangert. For sommerleirer med flere dagers overnatting var det et større behov for grundig opplæring og mer omfattende rutiner for uønskede hendelser sammenlignet med drop-in-aktiviteter, hvor behovet for slike tiltak var mindre.

I kapittelet der vi beskriver sommerjobbene, vil vi se nærmere på den opplæringen ungdommene fikk.

5.6 ALLEMED-verktøyene

I 2023 oppfordret Gjensidigestiftelsen søkerne til å bruke arbeidsmetodene til ALLEMED og Frivillighet Norges verktøy for å rekruttere og ta vare på folk.

ALLEMED er et gratis verktøy for kommuner og frivillige organisasjoner. Det er utviklet av organisasjonsnettverket Nasjonal dugnad mot fattigdom og utenforskap blant barn og unge (NDFU) og er finansiert av Bufdirs tilskudd til inkludering av barn og unge. ALLEMED består av en rekke ulike dialogverktøy for å snakke om og sørge for at organisasjonen arbeider inkluderende, en idébank med ideer til hvordan aktiviteter kan gjøres inkluderende og en håndbok med oppsummering av erfaringer fra arbeidet. En evaluering fra Fafo viste på et tidlig tidspunkt at kommunene som hadde tatt verktøyet i bruk, så på det som potensielt nyttig.²⁹

²⁹ Holte (2019). Evaluering av ALLEMED – et verktøy for å inkludere alle barn og unge i fritidsaktiviteter. Fafo-notat 2019:08. Oslo: FAFO

Også Frivillighet Norge har ressurser på området, som blant annet inkluderer en idébank, dialog-verktøy, portalen ungfritid.no for publisering av aktiviteter, og tilbud om workshops.

Tilskuddsrapportene fra 2023 viser at det var 19 prosent av organisasjonene som brukte ALLEMED. 33 prosent brukte ikke ALLEMED eller liknende verktøy. 48 prosent brukte ikke ALLEMED, men oppga at de brukte andre verktøy for inkludering.

Da vi besøkte tilskuddsmottakere i 2023, spurte vi prosjektlederne om de kjente til og eventuelt brukte ALLEMED. Selv om enkelte kjente til verktøyene, fikk vi inntrykk av at de i liten grad ble brukt. Gjensidigestiftelsen viste ikke spesielt til ALLEMED i 2024-utlysningen. Derfor har vi ikke undersøkt temaet noe nærmere i 2024.

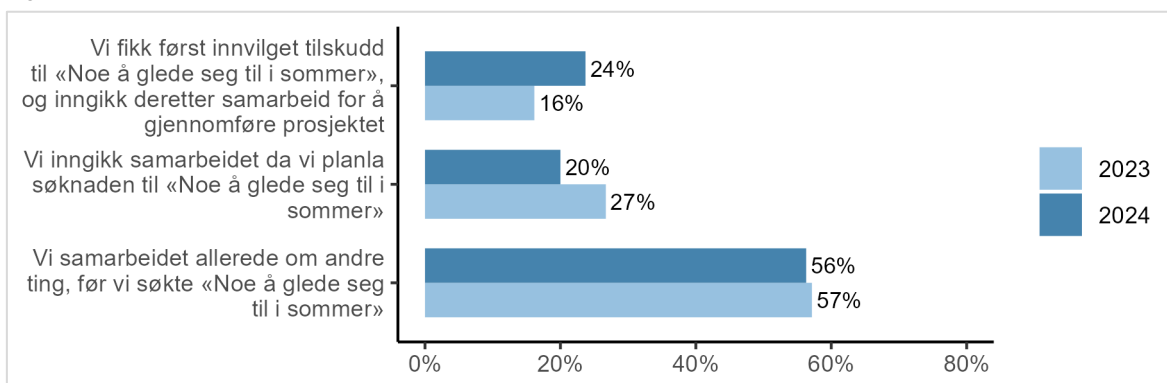
5.7 I hvilken grad samarbeider de med andre?

Helt siden den første utlysningen av «Noe å glede seg til i sommer» i 2020 har Gjensidigestiftelsen prioritert prosjekter som gjennomføres som et samarbeid mellom flere organisasjoner, og gjerne mellom søkerorganisasjonen og kommunen. Gjensidigestiftelsen har ønsket å bruke tilskuddsordningen til å stimulere til samarbeid, både for å bidra til koordinering og kvalitet, og for å fremme positive ringvirkninger av samarbeid mellom frivilligheten og det offentlige. Det har vært viktig for Gjensidigestiftelsen å unngå konkurranse mellom aktivitetene som ulike organisasjoner tilbyr, samt at det offentlige ser betydningen av frivillighetens rolle og understøtter dens arbeid.

Spørreundersøkelsene i 2023 og 2024 viser at henholdsvis 70 og 73 prosent av tilskuddsmottakerne gjennomførte sommeraktivitetene i samarbeid med andre, for eksempel andre organisasjoner eller kommunen.

Samarbeidene kom i stand på litt ulike tidspunkt. 56–57 prosent av organisasjonene som samarbeidet, hadde allerede inngått samarbeid om andre ting før de søkte «Noe å glede seg til i sommer» (Figur 16). Med andre ord var dette organisasjoner som Gjensidigestiftelsens utlysning ikke påvirket spesielt til å inngå samarbeid. Det samme gjaldt trolig de 16–24 prosentene som først fikk innvilget tilskudd og deretter inngikk samarbeid. De resterende organisasjonene, 20–27 prosent, svarte at de inngikk samarbeid da de planla søknaden til «Noe å glede seg til i sommer» (Figur 16). Blant disse organisasjonene kan det tenkes å være en andel som ble påvirket av utlysningen til å inngå samarbeid.

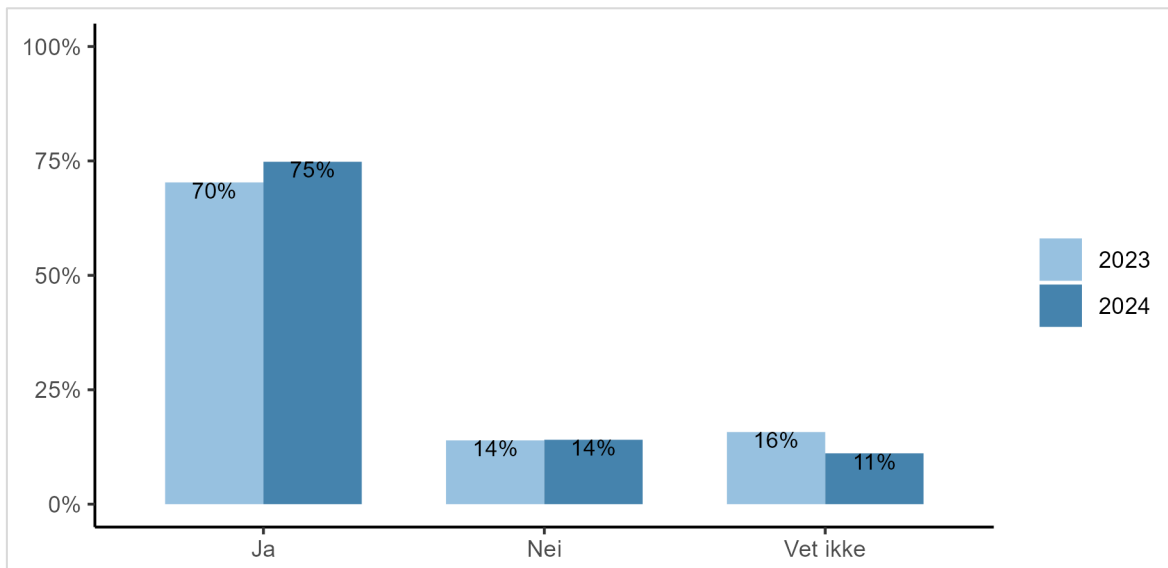
Figur 16 Når startet samarbeidet?

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024. Antall svar i 2023: 161. Antall svar i 2024: 135

I et tilleggsspørsmål spurte vi tilskuddsmottakerne direkte om de hadde samarbeidet med andre organisasjoner eller kommunen hvis Gjensidigestiftelsen ikke prioriterte det i utlysningen. 14 prosent svarte nei og 11–16 prosent var usikre (Figur 17). Blant disse organisasjonene var det ganske sikkert mange som ble påvirket av utlysningen til å inngå samarbeid.

Figur 17 Hadde dere samarbeidet med andre organisasjoner eller kommunen hvis Gjensidigestiftelsen ikke prioriterte dette i utlysningen?

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024. Antall svar i 2023: 165. Antall svar i 2024: 135

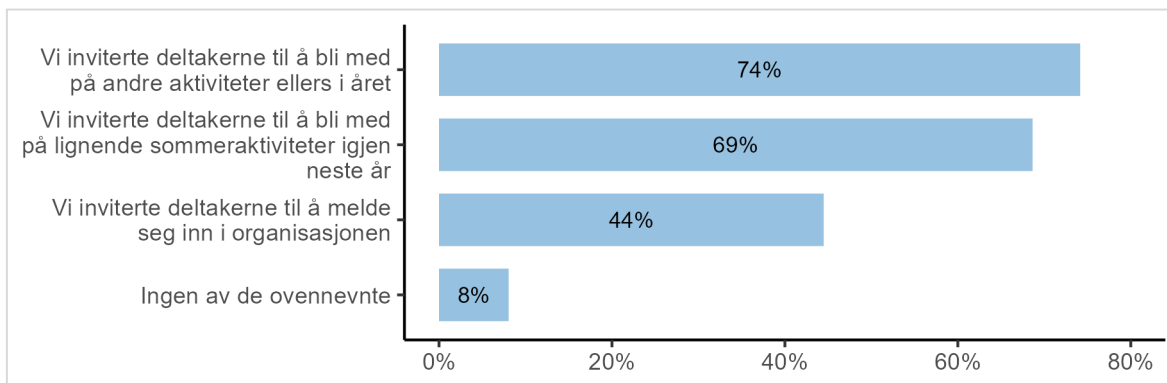
Fra casestudiene vet vi at mange organisasjoner samarbeidet med kommunen. I intervjuene med kommuneansatte fortalte flere at de anså sommeraktivitetene som et svært viktig tilbud i lokalområdet, men at samarbeidet kunne utvikles videre for å nå flere barn. Blant annet, som vi allerede har beskrevet, krever rekrutteringen av de mest sårbare barna og unge et nært samarbeid med kommunene.

I intervjuer med nasjonale organisasjoner ble det vis til hvordan samarbeid med kommuner og lokale aktører som barnevernet og NAV var avgjørende for å identifisere familier med størst behov. Slike partnerskap bidro til målrettet rekruttering og tilrettelegging av aktivitetene for en variert målgruppe. Samarbeidet gjorde det også mulig å utvikle spesialiserte tilbud, som friluftsliv og trygg bruk av naturen, ved å trekke inn frivillige med spisskompetanse. Organisasjonene pekte på at partnerskap både økte kvaliteten på aktivitetene og bidro til bedre inkludering.

5.8 Langsiktige virkninger – hva skjer etter aktiviteten?

I spørreundersøkelsen i 2023 ba vi tilskuddsmottakerne ta stilling til en rekke påstander om hva de gjorde for å følge opp barn og unge utover sommerens aktiviteter. Svarene viser at de fleste tok aktive grep for å følge opp deltakerne (Figur 18). 74 prosent av organisasjonene inviterte deltakerne til å bli med på andre aktiviteter ellers i året. 69 prosent inviterte deltakerne til å bli med på lignende sommeraktiviteter igjen neste år. 44 prosent inviterte deltakerne til å melde seg inn i organisasjonen. Kun 8 prosent oppga at de ikke gjorde noe av dette (Figur 18). Svarene indikerer samlet sett at de aller fleste av tilskuddsmottakerne forsøkte å få deltakerne til å føle seg velkomne til å bli med videre i organisert aktivitet.

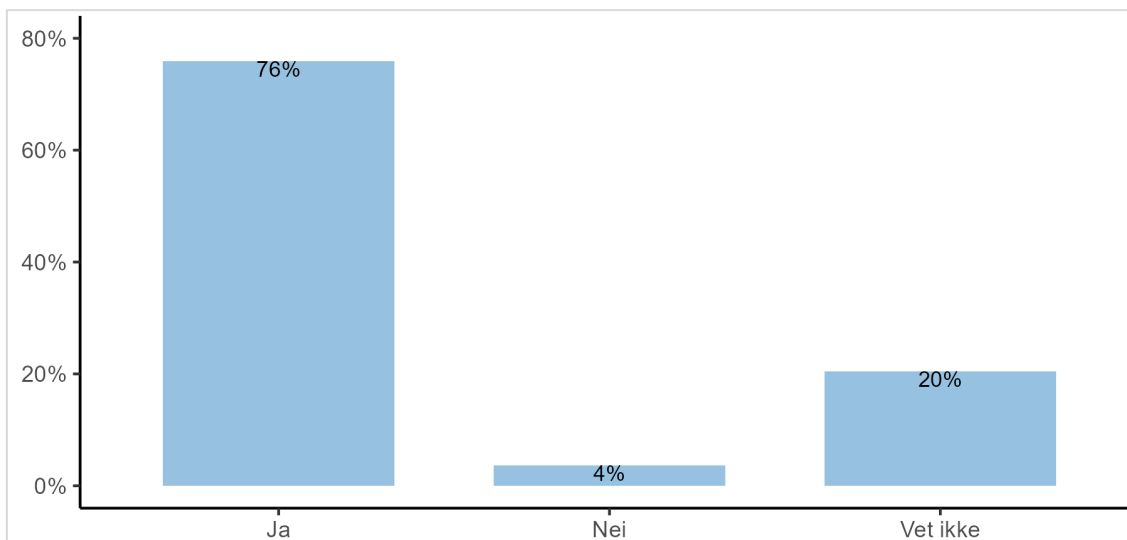
Figur 18 Gjorde dere noe av følgende for deltakerne i sommeraktivitetene? Svar fra 2023

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelse til tilskuddsmottakerne i 2023. Antall svar: 236

I spørreundersøkelsen i 2023 spurte vi også om tilskuddsmottakerne trodde at sommeraktivitetene førte til at flere barn og unge begynte i organisasjonens ordinære aktiviteter. Et flertall av organisasjonene – 76 prosent – mente at dette var tilfellet (Figur 19). Spørreundersøkelsen tyder altså på at en andel av barna og ungdommene som ikke tidligere hadde deltatt i organisasjonens aktiviteter, og som trivdes med sommertilbudet, ville bli med på flere aktiviteter resten av året.

Figur 19 Gjør sommeraktivitetene at flere barn og unge begynner i organisasjonens ordinære aktiviteter? Svar fra 2023

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelse til tilskuddsmottakerne i 2023. Antall svar: 220

Flere av de intervjuede prosjektlederne var også opptatt av at sommeraktivitetene skulle gjøre at flere skulle få kjennskap til tilbudet deres og bidra til å øke antallet faste medlemmer. Utover dette har vi lite konkret informasjon om hvorvidt sommeraktivitetene faktisk har bidratt til rekruttering til fritidsaktiviteter resten av året. I intervjuer sa noen barn og unge at de kunne tenke seg å fortsette med den nye aktiviteten ellers i året.

Når det er sagt, var ikke alle sommeraktivitetene organisert på en måte som gjorde at man kunne bli med i aktiviteten til vanlig. For eksempel gjaldt dette aktiviteter som dataspill og legobygging, samt ulike idretter arrangert av klubber som vanligvis ikke har tilbud for yngre årsklasser. I tillegg var flere av barna og ungdommene vi intervjuet allerede involvert i organisasjonen, og for dem ble spørsmålet heller om deltakelsen i sommeraktiviteten bidro til å vedlikeholde eller styrke ønsket om å være aktiv gjennom året.

5.9 Våre vurderinger

Formålet med tilskuddsordningens støtte til sommeraktiviteter i 2023 var at «flere barn og ungdom inkluderes og opplever mestring». Formålet i 2024 var at «flere barn og ungdom deltar». I vår vurdering av tilskuddet til sommeraktivitetene har vi først og fremst lagt vekt på om tilskuddet bidrar til økt deltakelse blant barn og unge.

I tillegg drøfter vi i hvilken grad tilskuddet bidrar til inkludering av barn og unge som i mindre grad deltar i organisert aktivitet, har ressurser til sommeropplevelser, eller på andre måter er i risiko for utenforskap. I 2023 var inkludering en uttrykt del av formålet. I tillegg hadde målet om «flere barn og ungdom» i både 2023 og 2024 en inkluderende undertone. Målet kunne nås hvis barn og ungdom som ellers ikke ville hatt en sommeraktivitet, fikk et tilbud utløst av Gjensidigestiftelsens støtte.

5.9.1 Tilskuddet bidrar til økt deltagelse blant barn og unge

Både i 2023 og 2024 bidro «Noe å glede seg til i sommer» til økt deltakelse blant barn og unge. Undersøkelsen tyder på at tilskuddet muliggjorde sommeraktiviteter som ellers ikke ville vært gjennomført. I 2023 mente 83 prosent av tilskuddsmottakerne at de ikke kunne gitt et gratis aktivitetstilbud eller måtte ha redusert tilbudet, uten tilskuddet fra Gjensidigestiftelsen. Uten store endringer i ordningen fra 2023 til 2024, er det grunn til å anta at tilskuddsmottakerne i 2024 erfarte det samme. Det betyr at tilskuddet hadde en positiv, utløsende effekt.

Videre var det lite tegn til konkurranse mellom sommeraktivitetene støttet av Gjensidigestiftelsen og andre tilbud. Sommeraktivitetene ble primært sett på som et supplement til eksisterende tilbud, eller til aktiviteter støttet av andre ordninger. Et mindretall påpekte imidlertid at det kunne oppstå en viss konkurranse, og at det var behov for bedre koordinering mellom aktørene. Slik koordinering kan bidra til å unngå at enkelte organisasjoner får for få deltakere til å kunne opprettholde sine tilbud. Samlet sett hadde «Noe å glede seg til i sommer» allikevel en tydelig utløsende effekt på omfanget av sommeraktiviteter, og aktivitetene fungerte i hovedsak som et supplement til andre tilbud. Tilskuddet ga et aktivitetstilbud som ellers ikke ville vært gitt.

Vi vil også trekke frem at tilskuddet nådde ut til et betydelig antall barn og unge. Vi har estimert at sommeraktivitetene fra 2021 til 2024 i snitt nådde 126 000 barn og unge hvert år. Det utgjør om lag 15 prosent av befolkningen i skolealder. Samtidig ser vi at de fleste tilskuddsmottakerne mente at aktivitetene inkluderte barn og unge som ellers ikke deltar i organisert aktivitet. Vi vet ikke hvor mange av deltakerne som ville vært med på et alternativt sommeraktivitetstilbud hvis tilskuddet ikke fantes. For mange var Gjensidigestiftelsens sommeraktiviteter trolig eneste alternativ de aktuelle ukene. Det er derfor grunn til å mene at «Noe å glede seg til i sommer» bidro til økt deltakelse blant barn og unge, i tråd med tilskuddets formål.

5.9.2 Tilskuddet har en begrenset inkluderende effekt

Rekrutteringen nådde i begrenset grad barna og de unge med størst behov

Fra spørreundersøkelsene til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024 ser vi at flere organisasjoner mener aktivitetene har hatt en høyere andel barn og unge med utfordringer sammenlignet med befolkningen generelt. Spesielt melder mange organisasjoner om deltakere med økonomiske utfordringer og barn fra familier med minoritetsbakgrunn, noe som kan indikere at tilskuddet fremmer inkludering.

En stor del av tilskuddsmottakerne hadde samtidig noen utfordringer med å nå ut til de mest sårbare barna og unge. Organisasjonenes rekrutteringsstrategier var i mange tilfeller ikke tilstrekkelige for å sikre at de mest sårbare barna og unge hadde like muligheter til å delta som andre. Rekrutteringsstrategiene vi har observert, var i stor grad i samsvar med hvordan

organisasjonene generelt arbeidet med rekruttering. Flere av organisasjonene hadde etablert samarbeid med kommunen for å informere om aktivitetene sine. I enkelte tilfeller hadde aktivitetene også inngått i kommunenes arbeid med å koordinere det samlede tilbudet av sommeraktiviteter. I mange tilfeller var rekrutteringsstrategiene allikevel ikke egnet til å tiltrekke seg barn og unge som ellers ikke ville deltatt i aktiviteter i sommerferien. Selv om datagrunnlaget er noe begrenset, er vårt inntrykk at mange av barna også deltok i andre sommeraktiviteter, og at dette tilbudet derfor kun var ett av flere de benyttet seg av. Det kan tyde på at aktivitetene kun i noen grad nådde ut til barn og unge som ikke har andre tilbud i løpet av sommerferien.

De fem nasjonale organisasjonene som stiftelsen inviterte spesielt til å søke i 2024, er eksempler på unntak fra regelen. De hadde deltakere som i stor grad var levekårsutsatte barn og unge med spesielt behov for et ferietilbud. Deltakerne hos disse fem organisasjonene utgjorde om lag fem prosent av det totale antallet deltakere i sommeraktivitetene i 2024. Disse organisasjonenes bidrag kan derfor neppe sies å ha preget den totale effekten av «Noe å glede seg til i sommer». Allikevel synes det tydelig at denne delen av tilskuddet hadde god inkluderende effekt.

Arbeidet med inkludering skjedde mer underveis i aktivitetene enn før

Inkludering og tilrettelegging før aktiviteten

Hos mange tilskuddsmottakere bar arbeidet med inkludering og tilrettelegging preg av å skje først og fremst underveis i gjennomføringen av sommeraktivitetene, og i mindre grad i forkant. Vårt hovedinntrykk er at alle arrangørene ville strukket seg langt for å inkludere og få med alle som ønsket å delta i aktiviteten. At aktivitetene var gratis, var viktig for å gjøre tilbudet tilgjengelig for familier med svak økonomi. Utover å være gratis hadde alle prosjektlederne vi intervjuet ett eller flere elementer ved sin sommeraktivitet som de kunne trekke frem som inkluderende.

Her vil vi særlig fremheve at mange organisasjoner så ut til å vektlegge enkel påmelding og registrering til aktivitetene, uten krav om for eksempel brukerkontoer på NIFs portaler eller andre digitale løsninger, for å imøtekomme foreldre som har utfordringer med språk og digital kompetanse. Dette er et positivt tiltak som gjør tilbudene mer tilgjengelige. Samtidig ser vi at det stort sett ble gjort relativt lite arbeid i forkant for å nå familier med for eksempel flyktningbakgrunn. Eksempler på dette er mangel på oversettelse av rekrutteringsmateriell til et annet språk, eller tilrettelegging for transport, noe som kunne være barrierer for deltakelse.

Inkludering underveis i aktiviteten

Vi vet fra forskning på inkludering og kvalitet i barnehager og skoler at det handler i stor grad om å skape et miljø der den enkelte opplever trygghet og mestring, og at barn og unge er en naturlig del av fellesskapet.³⁰ Kvaliteten på relasjoner, spesielt barn–voksen-relasjonen, er viktig. For sårbare barn og unge er det særlig viktig å ha omsorgsfulle og trygge voksne som kan tilby støtte, veiledning og stabilitet. Slike relasjoner gir dem trygghet og hjelp til å mestre utfordringer, både i aktiviteter og i livet generelt. Kjennetegn på en god utøvelse av en trygg voksenrolle inkluderer tydelig ledelse i barne- eller ungdomsgruppen, engasjement og innlevelse fra de voksne, samt

³⁰ Denne måten å forstå inkludering på er blant annet inspirert av definisjonen av inkludering som brukes i Stortingsmelding 6 (2019–2020) om tidlig innsats og inkludering i skoler og barnehager, og av følgeforskningsprosjektet «Piloter for inkluderende praksiser i skoler, barnehage og SFO». Kilder: Kunnskapsdepartementet (2019). *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO* (Meld. St. nr. 6 (2019–2020)) og Nordhagen, I. C., Skutlaberg, L. S., Reinertsen, A. B. og Herrebrøden, M. (2022). *Hvordan jobbe mer inkluderende i barnehager, skoler og SFO? Sluttrapport – følgeforskning av piloter for inkluderende praksis*. Ideas2evidence-rapport 15:2022.

evnen til å balansere fleksibilitet med struktur. Dette bidrar til å skape et forutsigbart og trygt miljø, hvor barna føler seg ivaretatt og støttet.³¹

Vi mener det ikke kan stilles de samme kravene til frivillige organisasjoner, som i stor grad er basert på dugnadsarbeid, som til offentlige tilbud for barn og unge. Samtidig gir denne tilnærmingen oss en god forståelse av hva som er viktig å vektlegge for å skape et godt miljø. God opplæring og ledelse underveis er avgjørende for å sikre at aktivitetene ikke bare er trygge, men også inkluderende og meningsfulle for alle deltakere, inkludert aktivitetslederne selv.

Undersøkelsen tyder på stor variasjon i hvor systematisk organisasjonene har arbeidet med dette. Noen organisasjoner tar hensyn til behovene når det er nødvendig, mens andre har konkrete tiltak for å styrke inkluderingen. Eksempler på slike tiltak er flerspråklig kompetanse blant lederne, matservering, dekning av transport, samt bevisst bruk av flere voksne frivillige per barn for å sikre et trygt og inkluderende miljø. Disse tiltakene viser at enkelte organisasjoner har utviklet strategier for å møte de ulike behovene til deltakerne. Samtidig er det fortsatt rom for å standardisere og systematisere denne typen arbeid på tvers av organisasjonene.

Rutiner og strategier for uønskede hendelser

Mange, men ikke alle organisasjoner oppga at de hadde rutiner for uønskede hendelser, spesielt ved uro, adferdsproblematikk og mobbing. En mindre andel hadde rutiner ved rasisme, rusmiddelbruk og overgrep. På den positive siden har vi ikke avdekket noen faktiske tilfeller av uheldige hendelser. Både barn, voksne, frivillige og ungdommer meldte om at de var godt fornøyde med aktivitetene. For oss er det tydelig at aktivitetene ble drevet av erfarne arrangører og ildsjeler med høy kompetanse på å lede aktiviteter for barn og unge. Vi kan derfor legge til grunn at mange arrangører hadde den nødvendige kompetansen og erfaringen til å håndtere eventuelle utfordringer på en forsvarlig måte, selv om rutinene ikke var formaliserte og skriftliggjorte.

Manglende skriftliggjøring og systematisering av disse rutinene kan imidlertid gjøre opplæringen av andre frivillige – og ikke minst ungdommene som ofte tar på seg sommerjobb i aktivitetene – mindre sikker. Flere av ungdommene vi snakket med, hadde ikke fått tilstrekkelig opplæring i slike rutiner. Dette kan potensielt skape usikkerhet i håndteringen av uheldige hendelser. I kapittel 6 vil vi gå nærmere inn på opplæringen av ungdommer, som i mange tilfeller hadde et betydelig ansvar for den praktiske gjennomføringen av aktivitetene.

Tilskuddet bidro til noe nyrekruttering til frivillige organisasjoner

Hvorvidt sommeraktivitetene gir langsiktige, positive virkninger, slik som inkludering i fritidsaktiviteter over tid og forbedret helse, er utfordrende å belyse innenfor rammene av evalueringen. I skrivende stund har det kun gått litt over ett år for deltakerne som var med på sommeraktivitetene i 2023. Det er for kort tid til å trekke sikre konklusjoner om effekter på inkludering på lang sikt. Det kan også ha skjedd mye annet i barn og unges liv som kan ha både positiv og negativ påvirkning, men som vi ikke har hatt mulighet til å samle informasjon om. Derfor har vi valgt å vektlegge de umiddelbare virkningene, som økt deltakelse i fritidsaktiviteter og frivillig arbeid i løpet av året.

³¹ Aktuell litteratur om god kvalitet og inkluderende miljø i skoler og barnehager er Evertsen m.fl. (2016). På leit etter læringsmiljøet i barnehagen. En synteserapport fra Læringsmiljøsentret ved Universitetet i Stavanger.; Bjørnstad m.fl. (2019). Kvalitet i barnehagen. (Universitetet i Stavanger rapportnr. 85); Bjørnset m.fl. (2020). Inkluderende barnehage- og skolemiljø. (Fafø-rapport 2020:05); Roland, P. (2021). Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole. Relasjonskvalitet, utfordrende atferd, mobbing og sosial emosjonell læring. (1. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk, og NOU 2015:2 (2015). Å høre til — Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø. Hentet fra NOU 2015: 2

Spørreundersøkelsen blant tilskuddsmottakerne indikerer en overveiende positiv vurdering av at sommeraktivitetene bidrar til økt deltakelse i organisasjonenes ordinære aktiviteter. Dette bekreftes også i casestudiene. Flere prosjektledere vi har intervjuet fremhevet at sommeraktivitetene har ført til flere faste medlemmer, at de når ut til en bredere gruppe enn vanlig, og at flere får kjennskap til tilbudet deres.

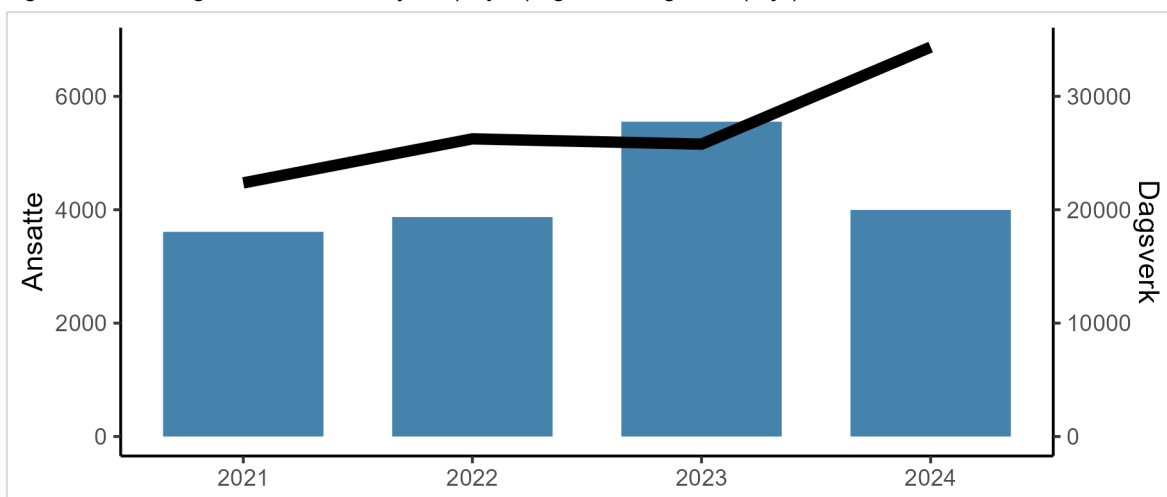
Et vanlig tiltak for organisasjoner som ønsker å være inkluderende, er å gi barn og unge muligheten til å prøve ut en aktivitet før de melder seg inn og betaler deltakeravgift. Dette kan bidra til å senke terskelen for deltakelse. Sommeraktivitetene fungerer som et slikt tiltak. Tiltaket adresserer imidlertid ikke de andre barrierene for å delta i ordinære aktiviteter, som transport, kostnader, språkbarrierer og manglende tilrettelegging. Samlet sett tyder allikevel undersøkelsen på at tilskuddet, via sommeraktivitetene, bidrar til noe nyrekruttering til organisasjonene.

6 Sommerjobber

Gjensidigestiftelsen ba prosjektene rapportere om hvor mange ungdommer som fikk sommerjobb og hvor mange dagsverk de jobbet. Ifølge rapportene fikk i snitt 4300 ungdommer jobb hvert år. Antallet ungdommer varierte noe fra år til år. I 2021 og 2022 fikk 3600 og 3900 ungdommer jobb, mens 5600 ungdommer fikk jobb i 2023. I 2024 fikk 4000 ungdommer jobb (Figur 20).

Antall ungdommer med sommerjobb bør ses i sammenheng med antall dagsverk som tilskuddsmottakerne utbetalte lønn for. Mens ungdommene jobbet 22 000 dagsverk i 2021, hadde dette steget til 34 000 dagsverk i 2024 (Figur 20). Antall dagsverk var betydelig høyere i 2024 enn i 2023, til tross for at antall ungdommer med sommerjobb var lavere. Det innebærer at hver ungdom i snitt jobbet flere dager. Mens hver ungdom i snitt jobbet 4,6 dager i 2023, var snittet 8,6 dager i 2024. Til forskjell fra tidligere utlysninger ville Gjensidigestiftelsen i 2024 prioritere prosjekter som skapte stor aktivitet, for eksempel målt i antall sommerjobber eller antall dager. Vi antar at en sommerjobb av lengre varighet kan ha større virkninger i form av læring, inntekt og dokumenterbar arbeidserfaring.

Figur 20 Antall ungdommer i sommerjobb (søyler) og antall dagsverk (linje) 2021-2024, estimert

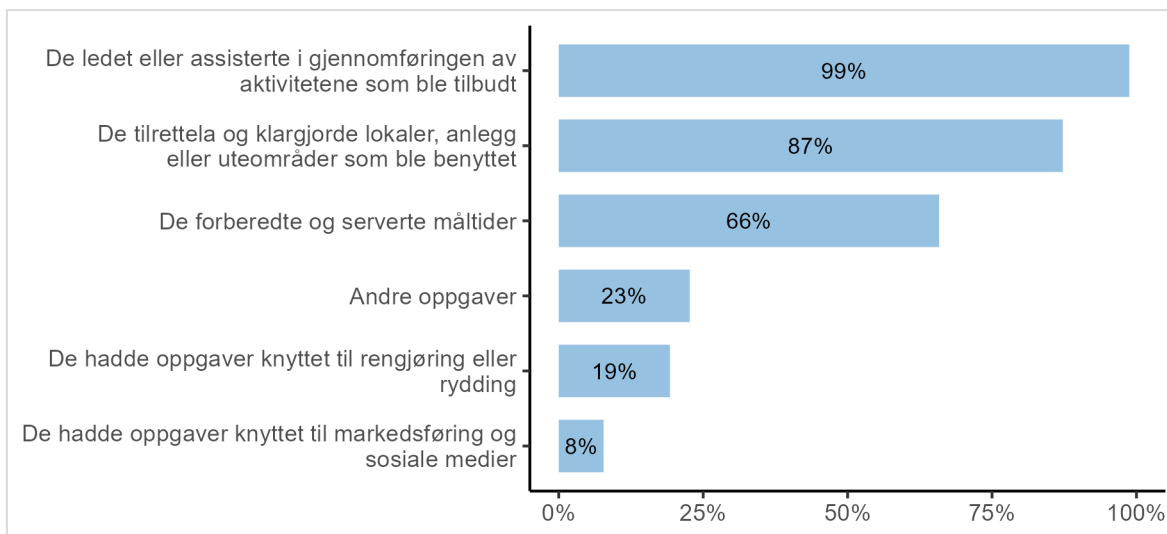
Kilde: Tilskuddsmottakernes rapportering til Gjensidigestiftelsen (2021–2023) og Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2024

De nasjonale organisasjonene som stiftelsen inviterte spesielt til å søke i 2024, hadde i snitt flere ungdommer i sommerjobb enn de andre tilskuddsmottakerne. Tre av de nasjonale organisasjonene tilbød sommerjobber. Ifølge organisasjonenes tilskudsrapporter og søknader tilbød de i snitt 40 sommerjobber hver. Gjennomsnittet blant alle tilskuddsmottakere var 12 sommerjobber per prosjekt. Totalt hadde de tre nasjonale organisasjonene om lag 120 ungdommer i sommerjobb. Det utgjør 3 prosent av alle ungdommene som fikk sommerjobb gjennom «Noe å glede seg til i sommer» i 2024.

Tilskudsrapportene fra 2023 gir en indikasjon på hvilke arbeidsoppgaver som var vanlige i sommerjobbene som ungdommene ble tilbudt. 99 prosent av tilskuddsmottakerne oppga at ungdommene de ansatte, ledet eller assisterte i gjennomføringen av aktivitetene som ble tilbudt (Figur 21). Det er i tråd med Gjensidigestiftelsens utlysning, der det blant annet sto at det kunne gis støtte til «sommerjobber for ungdom der de planlegger og gjennomfører aktiviteter for barn og andre ungdommer». 87 prosent av tilskuddsmottakerne oppga at de i tillegg ga ungdommene oppgaver med å tilrettelegge og klargjøre lokaler, anlegg eller uteområder som ble brukt. 66 prosent svarte at ungdommene bidro med å forberede og servere måltider. Det var en

mindre andel av tilskuddsmottakerne som ga ungdommene oppgaver med rengjøring og rydding (19 prosent) eller markedsføring og sosiale medier (8 prosent) (Figur 21).

Figur 21 Arbeidsoppgaver i sommerjobbene. Svar fra 2023

Kilde: Tilskuddsmottakernes rapportering til Gjensidigestiftelsen

I de 13 prosjektene vi besøkte somrene 2023 og 2024, intervjuet vi til sammen 46 ungdommer som hadde fått sommerjobb. Vi møtte ungdommer som trivdes godt i jobbene sine, hadde det gøy, var glade for å tjene egne penger, og som generelt sett var positive til tilbudet.

Når det gjaldt ungdommenes motivasjon og erfaring med sommerjobbene, fremsto muligheten til å tjene penger og å ha «noe gøy å gjøre i ferien» som sterke drivkrefter. Flere ungdommer fortalte at de kjente mange andre som hadde hatt samme sommerjobb, og at de dannet en «gjeng». En sterk tilhørighet til idrettslaget eller foreningen som arrangerte aktivitetene, spilte også en viktig rolle. Mange ungdommer hadde hatt samme sommerjobb i flere år, og mente det var viktig å bidra til aktivitetene i klubben. Andre uttrykte at de likte å gjøre noe for andre.

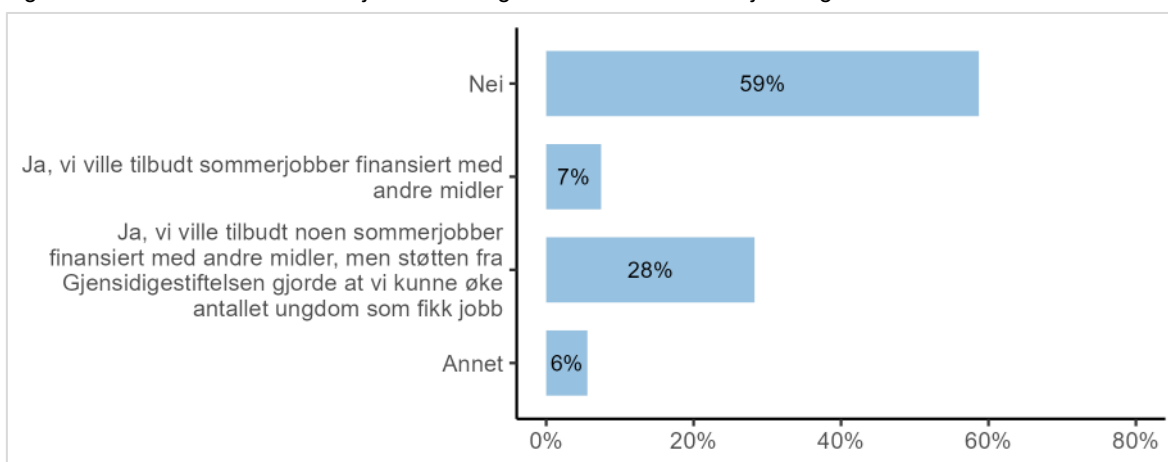
Ungdommene hadde ulik arbeidserfaring fra tidligere. Noen hadde allerede en annen deltidsjobb, mens andre oppga at dette var deres første jobb. I den forbindelse uttrykte flere ungdommer at sommerjobbene ga dem verdifull arbeidserfaring som kunne være nyttig i fremtidig jobbsøking. Flere fortalte også at erfaringene fra jobbene hjalp dem i valg av utdanning og yrke. En ungdom som skulle begynne på videregående, sa for eksempel at hun syntes sommerjobben på kjøkkenet, der hun laget mat til de andre deltakerne, var så morsom at hun vurderte å bytte studievalg til restaurant- og matfag. En annen ungdom sa at sommerjobben fikk ham til å vurdere å bli barne- og ungdomsarbeider, mens en tredje ungdom vurderte å ta utdanning innen helse. En fjerde ungdom fortalte at hun fikk lyst til å engasjere seg i frivillig arbeid også utenom sommeren. Disse eksemplene viser hvordan sommerjobbene ikke bare ga praktisk erfaring, men også kunne påvirke ungdommenes interesser.

Videre i dette kapittelet vil vi se nærmere på hvordan tilskuddsmottakerne rekrutterte ungdommer til sommerjobbene, hvilke ungdommer som fikk jobb, hvilke arbeidsoppgaver de utførte og opplæringen de fikk. Vi vil beskrive arbeidsforhold og tiden etter sommerjobben. Først vil vi imidlertid undersøke om Gjensidigestiftelsens tilskudd skapte sommerjobber som ikke var der fra før. Det er en forutsetning for å kunne si at tilskuddet har ført til sommerjobbenes virkninger.

6.1 Skaper tilskuddet sommerjobber som ikke var der før?

Vår spørreundersøkelse fra 2023 viser at organisasjonene i stor grad var avhengige av midlene for å kunne utlyse sommerjobber. På spørsmål om organisasjonene ville ha tilbudt sommerjobber for ungdom uten støtten fra Gjensidigestiftelsen, svarte 59 prosent nei (Figur 22). 28 prosent svarte at de ville ha tilbudt noen sommerjobber finansiert med andre midler, for eksempel med inntekter fra deltakeravgifter, kiosksalg eller andre kilder, men at støtten fra Gjensidigestiftelsen gjorde at de kunne øke antallet ungdommer som fikk jobb. Kun 7 prosent oppga at de ville tilbudt sommerjobber med andre midler. Oppsummert innebærer det at til sammen 87 prosent av tilskuddsmottakerne i 2023 mente at de enten ikke kunne tilbudt sommerjobber, eller måtte ha redusert tilbudet, uten støtte fra Gjensidigestiftelsen. Uten tilskuddet ville ungdommene hatt mer begrensede muligheter i lokalmiljøet til å få arbeidserfaring og inntekt.

Figur 22 Ville dere tilbudt sommerjobber for ungdom uten støtten fra Gjensidigestiftelsen? Svar fra 2023

Kilde: Tilskudsrapportene som Gjensidigestiftelsen innhentet i 2023. Antall svar: 322

Våre casestudier indikerer at det generelt sett er få sommerjobber tilgjengelig for ungdom. Selv om noen kommuneansatte oppga å ha egne ordninger for sommerjobber til ungdom, uttrykte flere at antallet sommerjobber i deres regioner var begrenset. Det var flere ungdommer som ønsket å jobbe enn det fantes sommerjobber tilgjengelig. Spesielt var det få sommerjobber til ungdommer mellom 14 og 16 år. Enkelte kommuner rapporterte at ungdom henvendte seg til dem med ønske om sommerjobb, men at det å tilby slike jobber til ungdom med begrenset arbeidserfaring ofte krevde mer oppfølging enn kommunene hadde kapasitet til å gi. Flere kommuneansatte fremhevet derfor Gjensidigestiftelsens tilskudd til sommerjobber som et etterspurt tilbud.

En kommuneansatt påpekte at mange unge fikk sommerjobb gjennom foreldrenes nettverk, noe som gjorde det vanskeligere for ungdom uten slike forbindelser å få jobb. I tillegg krevde mange av småjobbene i kommunen kompetanse som ungdommene ikke hadde, som for eksempel førerkort. Det var også oppgaver de under 18 år ikke hadde lov til å utføre, noe som kompliserte situasjonen ytterligere. Mange av ungdommene vi intervjuet bekreftet dette, og sa at de ikke ville fått jobb uten dette tilbudet. Flere nevnte at det var få sommerjobber i området deres.

En prosjektleder påpekte at tilskuddet til sommerjobbene ikke bare ga dem mulighet til å ansette ungdommer i sommerjobb. Det ga dem også mulighet til å øke antallet deltagere i sommeraktivitetene for barn og unge, ettersom organisasjonene ble mindre avhengige av frivillige.

6.2 Fører tilskuddsordningen til at flere utsatte ungdommer får sommerjobber?

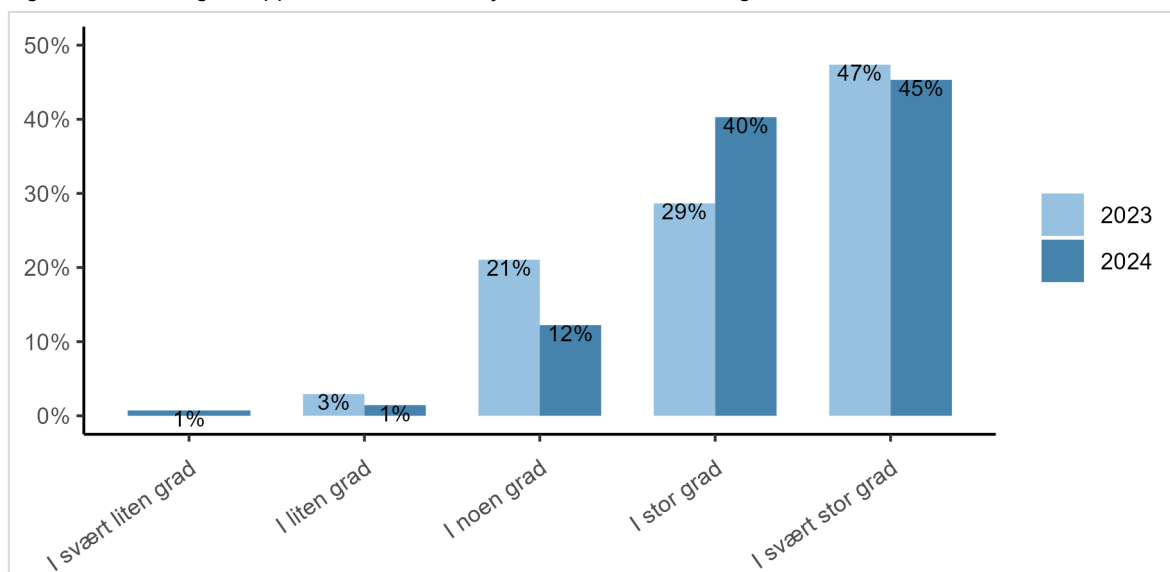
Sommerjobber kan være en viktig kilde til mestring og erfaring for ungdom. Det å bli vist tillit med ansvar og roller som er viktig sosialt, kan bidra til inkludering og utvikling av selvvverd.³² Andelen ungdom fra 15 til 24 år med sommerjobb har svingt de siste årene: I perioden 2015–2017 var andelen nede på 37 prosent. De siste tre årene, fra 2021 til 2023, har vi sett en økning i andelen med sommerjobb. I 2023 var andelen oppe på 72 prosent.³³

Ungdom i mindre sentrale områder har en større sannsynlighet for å få sommerjobb. Det er også observert at norskfødte barn av innvandrerforeldre har lavere sjanse for å få sommerjobb, noe som ofte henger sammen med foreldrenes bosted og økonomiske situasjon.³⁴ Dette peker i retning av at mors og fars nettverk spiller en viktig rolle i å få tilgang på sommerjobber.

Ulikhet i tilgangen på sommerjobber for ungdom danner bakteppet for Gjensidigestiftelsens tilskuddsordning, hvor målet er å gi muligheter til ungdommer som har utfordringer med å få slike jobber. Når vi ser på om denne ordningen faktisk bidrar til at flere utsatte ungdommer får sommerjobb, er svaret noe blandet.

Gjensidigestiftelsens støtte til sommerjobber bidrar utvilsomt til at flere ungdommer får arbeid, noe som er positivt. Da vi spurte organisasjonene om i hvilken grad de opplevde at de lyktes med å ansette ungdommer uten andre tilbud, svarte en overvekt i både 2023 og 2024 at de i stor eller svært stor grad oppnådde dette (Figur 23).

Figur 23 I hvilken grad opplever dere at dere lyktes med å ansette ungdommer uten annet tilbud?

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024. Antall svar i 2023: 171. Antall svar i 2024: 139

Det er imidlertid vanskelig å fastslå hva organisasjonene konkret legger i begrepet «uten annet tilbud». Vår undersøkelse indikerer at selv om mange unge får sommerjobb gjennom tilskuddsordningen, går ikke disse stillingene nødvendigvis til dem som har størst vansker med å skaffe seg

³² Frøyland og Pedersen (2019). Betydningen av vanlig arbeid for samfunnsinkludering av barn og unge: En avgrenset sammenstilling av forskningsbasert kunnskap. AFI-rapport 2019:7

³³ Faraas (2024) «72 prosent av unge hadde sommerjobb i fjor» hentet fra [72 prosent av unge hadde sommerjobb i fjor – SSB](#)

³⁴ Epland (2017), Færre unge har deltidsjobb. Hentet fra [Færre unge har deltidsjobb - SSB](#)

jobb. Dette kan være knyttet til hvordan organisasjonene markedsfører stillingene, utfordringer med å identifisere og komme i kontakt med ungdommer i målgruppen, samt måten rekrutteringsprosessen for sommerjobbene foregår på.

Hvilke kjennetegn hadde organisasjonene som opplevde at de i svært stor grad lyktes med å ansette ungdommer uten annet tilbud? Vi har brukt regresjonsanalyse av dataene fra både 2023 og 2024 for å undersøke problemstillingen. Vi har testet om det kan ha å gjøre med organisasjonenes rekrutteringsarbeid, type organisasjon eller kommunens sentralitet. Metoden og detaljerte resultater er beskrevet i vedlegg 1.

Resultatene tyder på at konkrete, oppsøkende rekrutteringsmetoder var avgjørende. Organisasjoner som ga informasjon om sommerjobbene på andre språk enn norsk, opplevde i dobbelt så utstrakt grad at de lyktes svært godt med å ansette ungdommer uten annet tilbud. Organisasjoner som brukte sitt eget nettverk for å gjøre sommerjobbene kjent blant ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer, opplevde i om lag 50 prosent større grad å lykkes med å ansette ungdommer i målgruppen. Det er også tegn til at følgende rekrutteringsmetoder hadde en positiv effekt: sørge for at ungdommer med nedsatt funksjonsevne fikk informasjon om sommerjobbene, og samarbeide med kommunen eller andre om å gjøre sommerjobbene kjent blant ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer. Faktorer som type organisasjon og kommunens sentralitet hadde lite å si.

De nasjonale organisasjonene som stiftelsen inviterte spesielt til å søke i 2024, illustrerer betydningen av konkrete, oppsøkende rekrutteringsmetoder på en god måte. Dette var eksempler på organisasjoner som hadde både kompetanse og nettverk til å rekruttere barn og unge med spesielt behov for inkludering. Tre av de nasjonale organisasjonene tilbød sommerjobber. Ifølge prosjektsøknadene ga de informasjon om sommerjobbene på flere språk, brukte sine egne nettverk og samarbeidet med kommunen eller andre for å gjøre sommerjobbene kjent blant ungdommer med sosiale eller økonomiske utfordringer, og sørget for at ungdom med nedsatt funksjonsevne fikk informasjon om sommerjobbtilbudet. Dette var rekrutteringsmetoder som førte til mer inkludering.

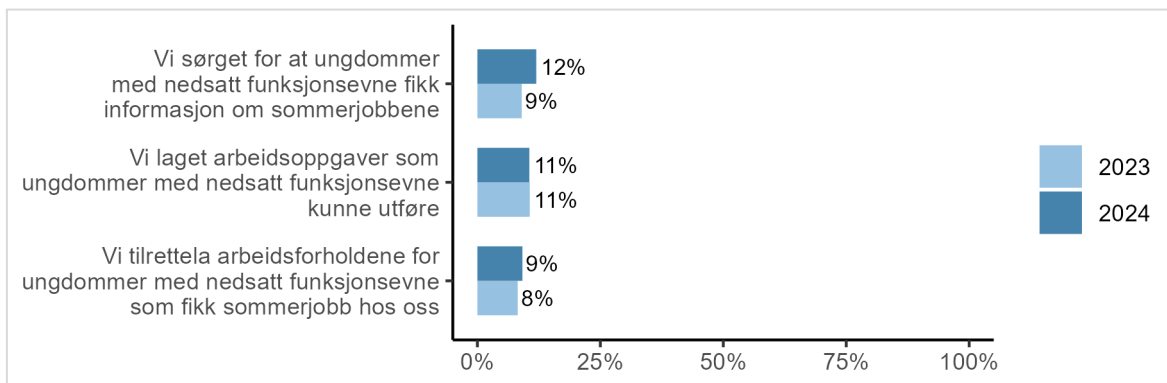
Markedsføring av sommerjobbene

I casestudiene oppga organisasjonene at de hovedsakelig informerte om sommerjobbene internt. Noen fortalte at de *kun* hadde informert internt, men de fleste sa at de også benyttet seg av offentlige kanaler som organisasjonens nettside og sosiale medier. En organisasjon rapporterte også om annonsering i lokale medier, og to andre informerte gjennom kommunen. En prosjektleder fortalte om et godt samarbeid med en miljøterapeut ved en lokal skole, der de hadde forsøkt å rekruttere ungdommer med økonomiske eller sosiale utfordringer, men at dette ikke hadde resultert i noen jobbsøknader.

Når ungdommene ble spurt om hvordan de hadde fått kjennskap til sommerjobbene, svarte flere at de hadde sett annonsene på sosiale medier. Andre nevnte at de hadde hatt dette som sommerjobb tidligere, og at det var sånn de kjente til ordningen. Mange ungdommer hadde allerede en tilknytning til organisasjonen og hadde fått informasjon om jobben ved å bli kontaktet direkte. Noen svarte at de hadde fått informasjon om sommerjobben via bekjente.

Få organisasjoner rapporterte at de hadde iverksatt spesifikke tiltak for å rekruttere ungdom med nedsatt funksjonsevne. I spørreundersøkelsen oppga bare 9 prosent i 2023 og 12 prosent i 2024 at de sørget for at ungdom med nedsatt funksjonsevne fikk informasjon om sommerjobbene (Figur 24). Undersøkelsen viser også at få organisasjoner tilrettela arbeidsforhold og oppgaver for ungdom med funksjonsnedsettelse.

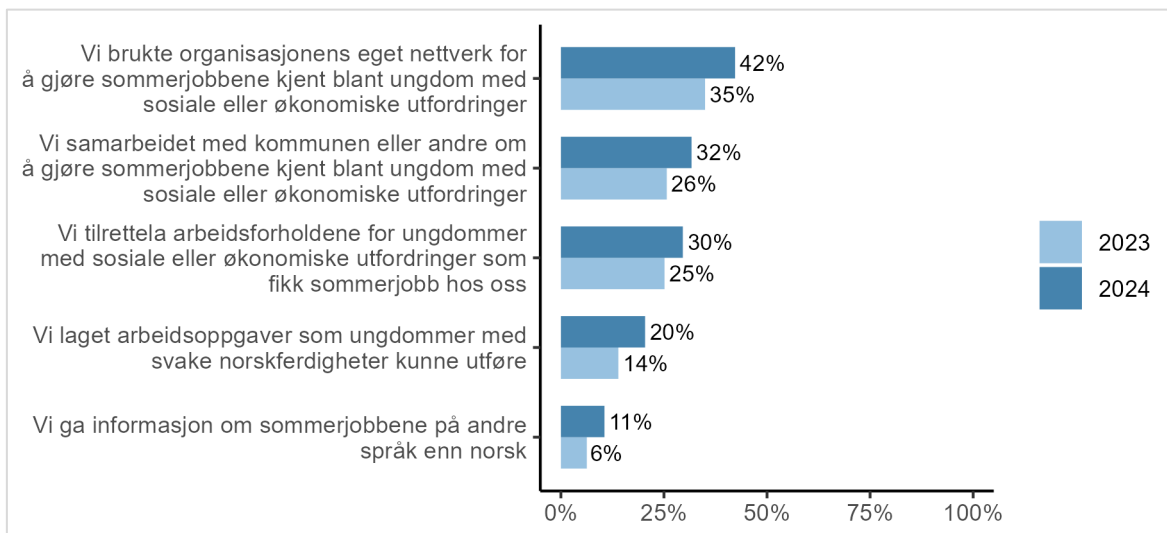
Figur 24 Gjorde dere noe særskilt for å rekruttere ungdom med nedsatt funksjonsevne til sommerjobb?

Når det gjelder rekruttering av ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer, svarte 26 prosent i 2023 og 32 prosent i 2024 at de samarbeidet med kommunen eller andre aktører for å gjøre sommerjobbene kjent for denne målgruppen (Figur 25). I intervjuene med kommuneansatte ble samarbeidet med kommunen fremhevet som viktig for å rekruttere ungdom. Samtidig, som vi så i kapittelet om sommeraktivitetene, var det en utfordring for organisasjonene at kommunene ikke kunne dele informasjon om ungdom i målgruppen med dem.

Mange organisasjoner oppga at de brukte sitt eget nettverk for å informere ungdom med sosiale og økonomiske utfordringer om sommerjobbene, henholdsvis 35 prosent i 2023 og 42 prosent i 2024 (Figur 25). Få organisasjoner rapporterte imidlertid at de ga informasjon om sommerjobbene på andre språk enn norsk, eller at de utviklet arbeidsoppgaver tilpasset ungdom med svake norskerferdigheter.

Figur 25 Gjorde dere noe særskilt for å rekruttere ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer til sommerjobb?

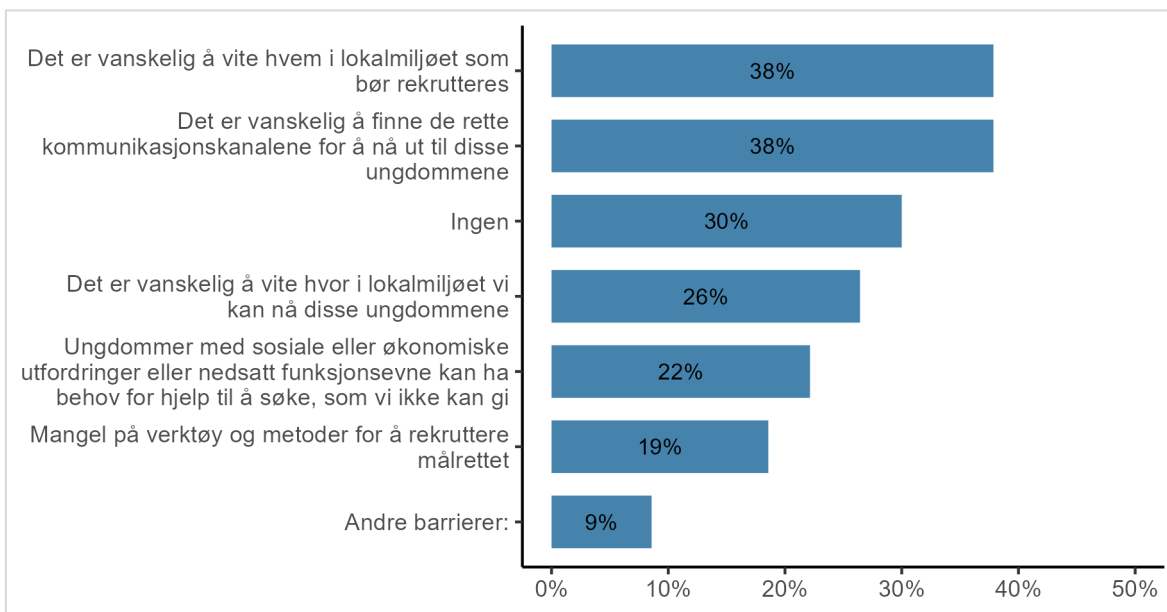

Kilde: 2023-dataene er fra tilskuddsrapportene som Gjensidigestiftelsen innhentet i 2023. 2024-dataene er fra Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelse til tilskuddsmottakerne i 2024. Antall svar i 2023: 366. Antall svar i 2024: 142

En av forklaringene på hvorfor organisasjonene opplevde utfordringer med målrettet markedsføring til ungdom i målgruppen, var at de syntes det var vanskelig å identifisere hvilke ungdommer de skulle nå ut til, og hvordan de best kunne kontakte dem. For eksempel oppga 38 prosent av organisasjonene i 2024 at det var vanskelig å finne de rette kommunikasjonskanalene (Figur 26). I denne sammenhengen uttalte en kommuneansatt at det burde være et tydelig krav i tilskuddsordningen om samarbeid med kommunen. Organisasjonene opplevde også at det var flere

barrierer mot å rekruttere ungdommer som manglet tilbud om sommerjobb på grunn av deres funksjonsnivå, økonomiske og sosiale utfordringer. 38 prosent opplevde at det var vanskelig å vite hvem i lokalmiljøet som burde rekrutteres, 26 prosent opplevde at det var vanskelig å vite hvor i lokalmiljøet de kunne nå disse ungdommene, 22 prosent mente at ungdommene i målgruppen kunne ha behov for hjelp til å søke, og 19 prosent opplevde at de manglet verktøy og metoder for å rekruttere målrettet (Figur 26).

Figur 26 Kjenner du igjen en eller flere av disse barrierene fra eget arbeid med å rekruttere ungdommer som mangler tilbud om sommerjobb på grunn av deres funksjonsnivå, økonomiske og/eller sosiale forutsetninger? Svar fra 2024

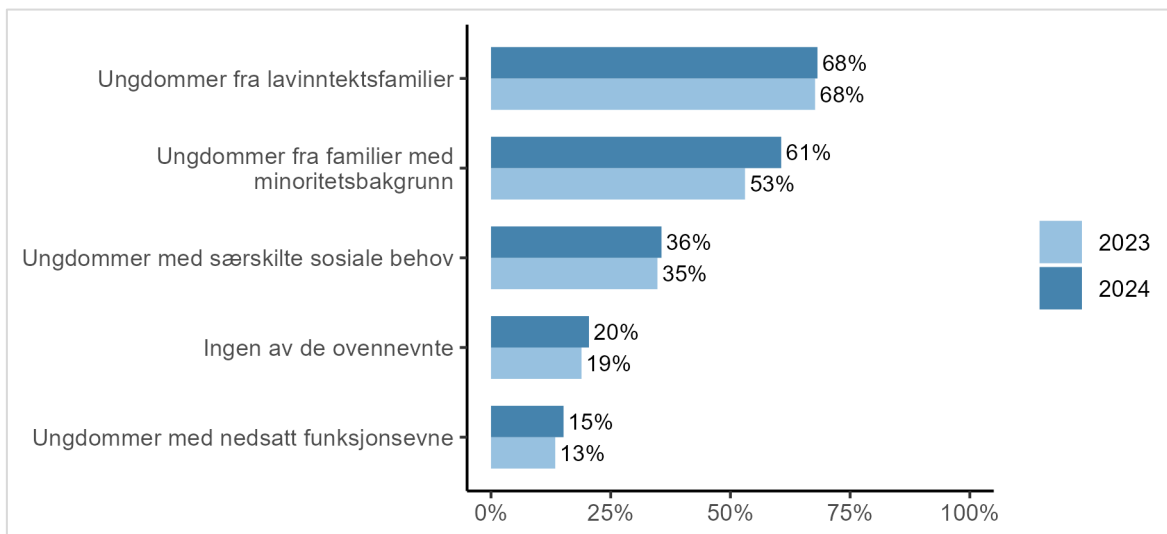

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelse til tilskuddsmottakerne i 2024. Antall svar: 140

Hvilke ungdom rekrutteres og hvordan?

Spørreundersøkelsene fra både 2023 og 2024 viser at 68 prosent av organisasjonene rapporterte å ha rekruttert ungdom fra lavinntektsfamilier, mens mellom 53 og 61 prosent hadde rekruttert ungdom med minoritetsbakgrunn. Kun 13 prosent (i 2023) og 15 prosent (i 2024) oppga at de hadde rekruttert ungdom med nedsatt funksjonsevne (Figur 27).

Figur 27 Var det ungdommer fra følgende samfunnsgrupper blant dem med sommerjobb?

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024. Antall svar i 2023: 164. Antall svar i 2024: 132

Når det gjelder selve rekrutteringsprosessen, fant vi ulike prosedyrer. En prosjektleder understrekte for eksempel viktigheten av at ungdommene sendte inn skriftlige søknader, og at henvendelser fra foreldre ikke var tilstrekkelig. Noen ungdommer bekreftet at de hadde sendt inn en skriftlig søknad, men oppga at den var ganske enkel.

Likevel var ikke skriftlige søknader den vanligste metoden for rekruttering i caseprosjektene; de fleste ungdommene oppga at de hadde søkt muntlig. Dette skjedde gjerne i situasjoner hvor ungdommen var aktive medlemmer eller på andre måter kjent for organisasjonen fra før. Organisasjonene begrunnet denne rekrutteringspraksisen med at mer omfattende prosesser ville være for ressurskrevende. Flere organisasjoner nevnte også at aktivitetene deres krevde personer med spesifikk kompetanse og som de kunne stole på. For eksempel fortalte en organisasjon at de vektla ungdommens egnethet til å jobbe med barn og deres kompetanse om aktiviteten, for eksempel at de kunne en bestemt idrett.

Dette indikerer at mye av rekrutteringen skjedde på samme måte som i det øvrige arbeidsmarkedet, der nettverk og kompetanse spiller viktige roller, og at det i mindre grad ble fokusert på rekruttering av sårbare ungdom. I den forbindelse uttrykte en prosjektleder – «hvis vi bare skulle ansette ungdom som ikke ville fått annen type jobb, så ville det blitt utfordrende».

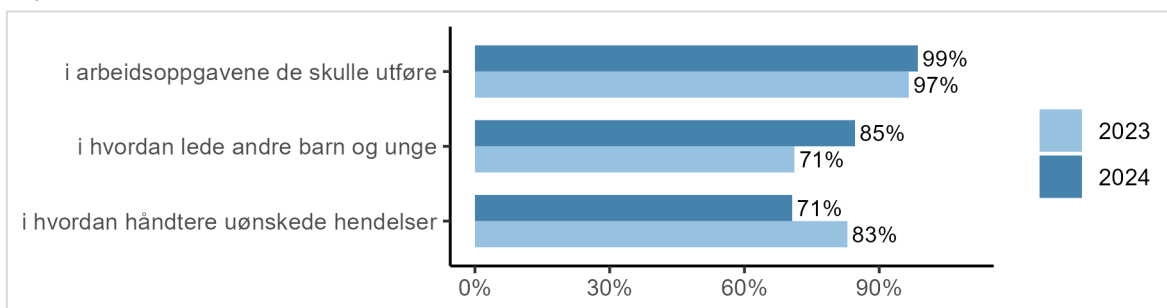
Samtidig bemerket også enkelte organisasjoner at de var opptatt av dynamikken blant ungdommene som ble ansatt, og at de hadde som mål å rekruttere en sammensatt gruppe. En prosjektleder fortalte at de i ansettelsesprosessen ønsket å inkludere både ungdom med erfaring og de som var helt nye. En annen prosjektleder nevnte at de hadde ansatt noen av de mer stille og forsiktige ungdommene, som de mente kanskje ellers ikke ville fått jobb. En organisasjon fortalte at de hadde forsøkt å rekruttere ungdom gjennom barnevernet og politiet.

Den organisasjonen som i casestudiet kanskje viste seg å ha størst suksess med å rekruttere sårbare unge, som ellers ville hatt vanskeligheter med å få seg jobb, var en som ansatte ungdom med flyktningbakgrunn. Dette var også en organisasjon som allerede fra før jobbet med flyktninger. Dette underbygger påstanden om at organisasjoner ofte rekrutterer unge fra sin eksisterende medlemsmasse eller nettverk.

6.3 Arbeidsoppgaver og opplæring

Typiske arbeidsoppgaver for ungdom i sommerjobb var å planlegge aktiviteter, gjennomføre aktiviteter, være aktivitetsledere og lage mat til deltagerne. Svarene fra spørreundersøkelsen viser at nær sagt alle organisasjonene fortalte at de ga ungdommen opplæring i de konkrete arbeidsoppgavene som skulle utføres. En stor del av organisasjonene oppga også at de ga ungdommen opplæring i hvordan lede barn og unge, samt hvordan de skulle håndtere uønskede hendelser (Figur 28).

Figur 28 Andel organisasjoner som ga ungdommene med sommerjobb opplæring eller veiledning i det følgende

Kilde: 2023-dataene er fra tilskuddsrapportene som Gjensidigestiftelsen innhentet i 2023. 2024-dataene er fra Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelse til tilskuddsmottakerne i 2024. Antall svar i 2023: 322. Antall svar i 2024: 143

I casestudiene beskrev alle organisasjonene hvordan de gjennomførte planleggingsmøter før aktiviteten, samt morgen- og ettermiddagsmøter på aktivitetssdagene. I intervjuene fortalte både prosjektleder og ungdommene at det ble gjennomført opplæring, men vi ser i vår undersøkelse at formalitetene rundt dette varierte. Noen organisasjoner ga ungdommene permer med rutiner og oppgavebeskrivelser, mens andre hadde mer uformelle opplæringsmetoder, hvor ungdommene selv hadde stort ansvar for planlegging og gjennomføring av aktivitetene. En prosjektleder forklarte at de i forkant av sommeraktiviteten snakket med ungdommene om forventningene til dem som arbeidstakere. En annen prosjektleder fremhevet viktigheten av å ha en blandet gruppe ungdommer, der noen hadde erfaring fra før, mens andre ikke.

I de fleste sommeraktivitetene var det voksne, enten frivillige eller ansatte, som hadde det overordnede ansvaret. Inntrykket fra casestudiene er at ungdommen ble godt fulgt opp av voksne ledere underveis i aktiviteten, og at de fikk den opplæringen de hadde behov for. Som en ungdom med sommerjobb uttrykte det – «du får ansvar og informasjon du trenger, og så må du lære mens du gjør det. Trenger en opplæring for å være der for folk? Jeg tror ikke det».

Ungdommene vi intervjuet i casestudiene, opplevde unisont sommerjobben som positiv for både læring og generell trivsel. Prosjektlederne delte denne oppfatningen, og fremhevet spesielt at det å få ansvar var et av de viktigste læringpunktene. Flere prosjektledere påpekte også at gjennom sommerjobbene ble ungdommene, som ofte allerede var aktive i klubben eller foreningen, en enda viktigere ressurs for organisasjonen.

Ved enkelte aktiviteter stilte organisasjonene strenge krav til ungdommene når det gjaldt forkunnskaper, for eksempel gjennomført førstehjelpskurs, trenerkurs eller andre sertifiseringer. En organisasjon stilte også krav om politiattest. Dette begrunnet de med at det var nødvendig for aktivitetene som skulle gjennomføres. Ved andre sommeraktiviteter fremhevet både ungdom og prosjektleder betydningen av kjennskap og erfaringer med en bestemt idrett. Imidlertid så det ikke alltid ut til at dette var nødvendig for aktivitetene som ble tilbudt barna, som ofte bestod av ulike former for lek.

Når det er sagt, påpekte flere informanter at stiftelsens fokus på sommeraktiviteter kunne virke noe begrensende, og at det fantes mange andre verdifulle arbeidsoppgaver ungdom kunne ha. En kommuneansatt uttrykt også bekymring for at noen ungdommer kanskje følte usikkerhet eller opplevde ansvaret for å arrangere aktiviteter for andre barn som for stort, noe som kunne føre til at de vegret seg for å søke på jobbene. Ved å åpne for et bredere spekter av sommerjobber, kunne man muligens nå ut til en større og mer variert gruppe ungdom.

6.4 Arbeidsforhold

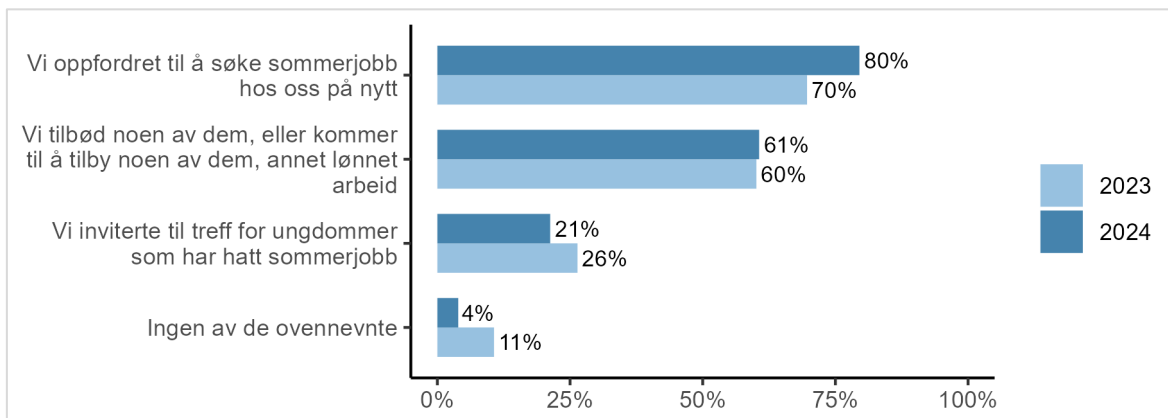
Basert på casestudiene har vi ikke inngående informasjon om formalitetene knyttet til arbeidsforholdet, inkludert i hvilken grad ungdommene fikk arbeidskontrakt og innholdet i denne. Vi kan imidlertid gi noen generelle inntrykk. Inntrykket er at situasjonen var litt variert. Enkelte organisasjoner rapporterte om ryddige forhold, mens andre steder virket praksisen mer ustrukturert. Vi har ikke foretatt noen kontroll, men har notert oss at det i enkelte tilfeller var uklarheter rundt i hvilken grad ungdommene hadde en formell arbeidskontrakt, og hvilke regler som gjaldt for innrapportering av inntekter til skattemyndighetene. Dette indikerer at det eksisterte en viss uklarhet og mangel på struktur rundt arbeidsforholdene for ungdommene.

6.5 Etter sommerjobben

Alle organisasjoner som hadde ungdom ansatt i sommerjobb, opplevde at jobbene ga de unge verdifull erfaring, noe som også stemmer overens med ungdommenes egne tilbakemeldinger. For flere av ungdommene var sommerjobben deres første møte med arbeidslivet, og den fungerte derfor som en viktig inngangsport til fremtidige jobbmuligheter, enten innad i organisasjonen eller andre steder. I vår spørreundersøkelse oppga om lag 60 prosent av organisasjonene i både 2023 og 2024 at de hadde tilbudt, eller planla å tilby, noen av ungdommene annet lønnet arbeid (Figur 29). For eksempel fortalte en ungdom vi intervjuet at for han, så var sommerjobben en gyllen mulighet til å tjene penger ved å instruere i en sport han allerede var engasjert i. Han så også på sommerjobben som en sjanse til å vise seg frem som en mulig trener for yngre barn ellers i året.

Videre oppga 70 prosent av organisasjonene i 2023 og 80 prosent i 2024 at de oppfordret ungdommene til å søke sommerjobb i organisasjonen på nytt (Figur 29). Dette samsvarer godt med funnene fra caseundersøkelsen, der både ungdommene og prosjektlederne rapporterte at mange hadde vært ansatt tidligere år.

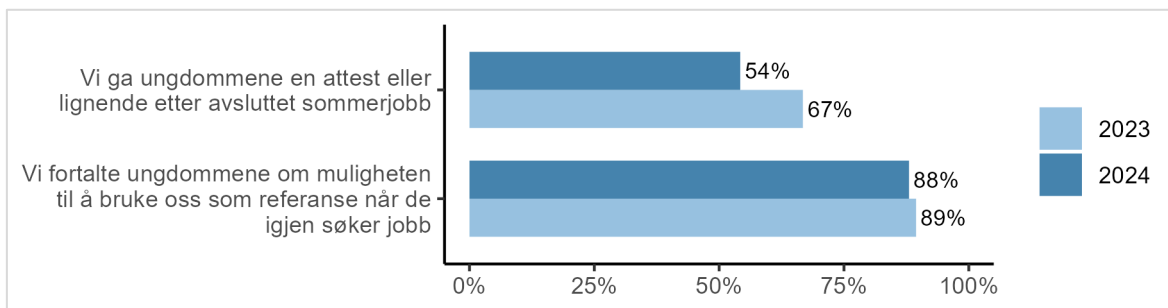
Figur 29 Gjorde dere noe av følgende for ungdommene med sommerjobb?

Kilde: Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024. Antall svar i 2023: 178. Antall svar i 2024: 127

Ungdommene vi snakket med var bevisste på viktigheten av å kunne dokumentere tidligere arbeidserfaring, og flere nevnte at sommerjobben «så bra ut på CV-en». Når det gjelder organisasjonenes tilnærming til dette, viser vår spørreundersøkelse at mange tilbød skriftlige attester, med 67 prosent i 2023 og 54 prosent i 2024 som rapporterte om dette (Figur 30). I tillegg oppga nesten alle organisasjonene at de informerte ungdommene om muligheten til å bruke dem som referanse i videre jobbsøking, med 89 prosent i 2023 og 88 prosent i 2024. Både ungdommene og de voksne vi snakket med, kunne vise til konkrete eksempler på at referansene fra sommerjobbene hadde ført til ansettelse i andre stillinger senere.

Figur 30 Andel organisasjoner som ga attest og tilbød referanse

Kilde: 2023-dataene er fra tilskuddsrapportene som Gjensidigestiftelsen innhentet i 2023. 2024-dataene er fra Agenda Kaupang og ideas2evidence' spørreundersøkelse til tilskuddsmottakerne i 2024. Antall svar i 2023: 322. Antall svar i 2024: 142

Samtidig viser caseundersøkelsene variasjon i hvordan organisasjonene håndterte dokumentasjonen av ungdommenes arbeidserfaring. For eksempel fortalte en prosjektleder at organisasjonen planla å lage en standardisert attest som beskriver hva sommerjobben har innebåret, som de kunne gi til alle ungdommene. En annen prosjektleder nevnte derimot at de ikke hadde et system for å gi ungdommene attester, men at dette kunne gjøres hvis de ble spurt.

De fleste ungdommene vi snakket med, fortalte at de ville se etter en betalt jobb til høsten. Sommerjobben gjorde ikke at de ble mer motivert til å gjøre frivillig arbeid. Samtidig viste flere ungdommer høy motivasjon for frivillig arbeid både før og etter sommerjobben. Mange så på aktiviteten som en god mulighet til å bidra til klubben og til å inspirere yngre barn og unge til å engasjere seg i aktivitetene de selv opplevde som meningsfulle.

6.6 Våre vurderinger

Formålet med tilskuddsordningens støtte til sommerjobber i 2023 var at «flere barn og ungdom inkluderes og opplever mestring». Formålet i 2024 var at «flere barn og ungdom får sommerjobber». I både 2023 og 2024 ville Gjensidigestiftelsen prioritere prosjekter som tok sikte på «...å gi sommerjobber til ungdommer som mangler tilbud, for eksempel på grunn av deres funksjonsnivå, økonomiske og/eller sosiale forutsetninger». Med andre ord hadde delen av tilskuddsordningen som omhandlet sommerjobber, en tydelig inkluderende intensjon. Slik vi vurderer det, var inkludering et tydeligere formål med sommerjobbene enn med sommeraktivitetene. Ungdommer med svakere forutsetninger enn andre for å bli inkludert i aktiviteter og arbeidsliv, skulle prioriteres.

Tidligere forskning viser at for at en sommerjobb eller annen deltidsjobb skal ha ønskede virkninger, er det viktig med en god match mellom ungdommen og arbeidsoppgavene. I tillegg spiller et positivt forhold til arbeidsgiveren en avgjørende rolle for å skape en god opplevelse.

Hvis jobben derimot fører til følelser av manglende mestring, ekskludering, eller oppleves som utnyttende, kan det ha negative konsekvenser for ungdommen.³⁵

Vår overordnede vurdering er at sommerjobbene bidro til mye bra. Som tidligere beskrevet, var ungdommene vi snakket med generelt fornøyde og mente at sommerjobbene ga dem nyttig erfaring og kompetanse. Organisasjonene delte mye av dette inntrykket. En prosjektleder påpekte at tilskuddet til sommerjobbene ikke bare ga dem mulighet til å ansette ungdommer i sommerjobb. Det ga dem også mulighet til å øke antallet deltagere i sommeraktivitetene for barn og unge, ettersom organisasjonene ble mindre avhengige av frivillige. Dette viser en positiv sammenheng mellom sommeraktivitetene og sommerjobbene, utover det primære målet om inkludering og mestring.

6.6.1 Flere ungdommer fikk sommerjobb, men ikke nødvendigvis de som har størst vanskeligheter med å få jobb

En overordnet, positiv vurdering av tilskuddet til sommerjobber er at det har gitt flere tilgjengelige stillinger eller dagsverk. I 2023 og 2024 fikk i snitt nær 5000 ungdommer sommerjobb. Antall dagsverk med utbetalt lønn økte fra 26 000 i 2023 til 34 000 i 2024, ifølge våre estimater. 87 prosent av tilskuddsmottakerne i 2023 mente at de ikke kunne gitt et slikt tilbud uten støtten. Både prosjektledere og ansatte i kommunen fortalte at det i deres region var begrenset med sommerjobber for ungdom. Det gjaldt særlig arbeid for ungdommer under 18 år. Mange ungdommer uttrykte også at de trodde de ikke ville fått sommerjobb uten dette tilbudet. Det er derfor vår vurdering at «Noe å glede seg til i sommer» hadde en tydelig, utløsende effekt på omfanget av sommerjobber. Tilbudet hadde ikke vært like stort uten Gjensidigestiftelsens støtte.

Samtidig, basert på data fra casestudiene og spørreundersøkelsen, vurderer vi at de fleste organisasjonene hadde et begrenset fokus på rekruttering av sårbare ungdommer og ungdommer med få andre muligheter. Dette støttes av funn som viser at organisasjonene primært rekrutterte ungdom til sommerjobbene internt. Informasjonen om sommerjobbene ble ofte spredt innad, og de ungdommene som fikk tilbud om jobb, var ofte de organisasjonen allerede kjente. Flere av tilskuddsmottakerne forklarte at de trengte pålitelige ungdommer med kjennskap til aktiviteten, som kunne være trygge ungdommer i møte med barna som deltok på aktiviteten. På samme måte som for sommeraktivitetene ble det også uttrykt et behov for et tettere samarbeid med kommunen for å nå ut til de mer sårbare ungdommene.

Med andre ord, mens finansieringen fra Gjensidigestiftelsen førte til et utvidet tilbud av sommerjobber, baserte rekrutteringen i flere organisasjoner seg i stor grad på strategier fra arbeidsmarkedet generelt, der nettverk og kompetanse er viktige faktorer.

Videre viser data fra casestudiene at flere av ungdommene som fikk sommerjobb gjennom tiltaket, ikke hadde større problemer enn andre ungdommer med å finne jobb. Vi vurderer derfor at det er en viss sannsynlighet for at disse ungdommene uansett kunne ha fått arbeid, eller på sikt vil få det, selv uten dette tiltaket. Blant annet hadde enkelte av de vi intervjuet i casestudiene en annen sommerjobb, og betraktet sommerjobben hos den frivillige organisasjonen som en hyggelig, men kortvarig arbeidsmulighet.

Enkelte organisasjoner fortalte at de var opptatt av å rekruttere en sammensatt gruppe ungdommer, hvor noen var litt mer stille og tilbaketrukne, mens andre var mer aktive. Andre organisasjoner beskrev hvordan de ansatte både ungdom med erfaring og de uten, slik at de

³⁵ Frøyland og Pedersen (2019). Betydningen av vanlig arbeid for samfunnsinkludering av barn og unge: En avgrenset sammenstilling av forskningsbasert kunnskap. AFI-rapport 2019:7

kunne lære av hverandre. Hadde tilbudet av sommerjobber vært mer begrenset, kan vi anta at kun ungdommene med mest erfaring ville blitt ansatt, noe som ville ført til at andre falt utenfor.

De nasjonale organisasjonene som stiftelsen inviterte spesielt til å søke i 2024, er eksempler på unntak fra regelen. De lyktes med å ansette ungdommer med spesielt behov for inkludering. Organisasjonene hadde kontakt med ungdommer med sosiale eller økonomiske utfordringer gjennom virksomheten resten av året. Derfor kunne de bruke sine egne nettverk til å rekruttere ungdommer uten annet tilbud. De hadde også et kontaktnett i kommunen som kunne brukes til å identifisere ungdommer med behov. Av alle ungdommene som fikk sommerjobb med Gjensidigestiftelsens støtte i 2024, sysselsatte de nasjonale organisasjonene kun tre prosent. Disse organisasjonenes bidrag kan derfor neppe sies å ha preget den totale effekten av «Noe å glede seg til i sommer». Allikevel synes det tydelig at delen av tilskuddet som tilfalt disse organisasjonene, hadde god inkluderende effekt.

En av de nasjonale organisasjonene som vi intervjuet viste til at deres arbeidstreningstiltak, som var integrert i deres ungdomsaktiviteter, ga en unik mulighet til å nå ungdommer som ellers ville hatt vansker med å få arbeidserfaring. Sommerjobbene ble brukt som et springbrett for ungdom, både ressursvake og ressurstærke, ved å kombinere lønnet arbeid med opplæring i grunnleggende ferdigheter som konflikthåndtering, førstehjelp og budsjettering. Dette bidro til en inkluderende praksis, hvor ungdommene også fikk ansvar for å planlegge og gjennomføre aktiviteter for andre unge. Organisasjonen pekte på at variasjonen i bakgrunn blant ungdommene – fra de med ingen tidligere arbeidserfaring til de med erfaring fra frivillig arbeid – styrket dynamikken og læringsutbyttet i gruppen.

6.6.2 Sommerjobbene ga læring, erfaring og penger

I tillegg til den konkrete effekten av å tjene penger, kunne sommerjobbene spille en betydelig rolle i å fremme både læring og mestring for ungdommene. Sommerjobbene ga ungdom muligheten til å utvikle praktiske ferdigheter, bygge sosiale nettverk og lære å håndtere ansvar. Gjennom slike erfaringer kunne de oppleve økt selvtillit og en følelse av mestring.

Ungdommene skulle få ansvar for både planlegging og gjennomføring av sommeraktivitetene. Når ungdommene får ansvar for gjennomføring, og når de lærer av hverandre i prosessen, tilrettelegges det for både læring og personlig utvikling gjennom erfaringsutveksling.

Ungdommene vi intervjuet i casestudiene opplevde unisont sommerjobben som positiv for både læring og generell trivsel. Prosjektlederne delte denne oppfatningen, og fremhevet spesielt at det å få ansvar var et av de viktigste læringspunktene. Flere prosjektledere påpekte også at gjennom sommerjobbene ble ungdommene, som ofte allerede var aktive i klubben eller foreningen, en enda viktigere ressurs for organisasjonen.

Samtidig vet vi at det ikke er likegyldig hvordan en sommerjobb er organisert. Casestudiene tyder på at opplæringen var noe varierende. Opplæringen var i hovedsak fokusert på aktivitetene som skulle gjennomføres, mens noe mindre vekt ble lagt på opplæring i rollen som aktivitetsleder for barn og unge. Dette kan innebære en risiko for at ikke alle ungdommene hadde fullt ut positive erfaringer med arbeidsoppgavene, spesielt når de ikke hadde fått tilstrekkelig opplæring i hvordan man leder og ivaretar barn og unges behov på en trygg og engasjerende måte.

Vi har imidlertid lite data om omfanget av dette. Ungdommene vi intervjuet fremsto, med få unntak, fornøyde med mengden opplæring de hadde fått. Vi ser også ut fra spørreundersøkelsen at et flertall av organisasjonene har drevet opplæring både i aktiviteten, i uønskede hendelser og det å lede barn og unge. Samlet sett tyder undersøkelsen på at tilskuddet, gjennom sommerjobbene, bidro til både inntekt, læring og positive erfaringer.

6.6.3 Ungdommene ble ikke mer tilbøyelige til å drive frivillig arbeid, men ble bedre rustet til å få betalt arbeid i fremtiden

De langsiktige virkningene av sommerjobbordningen er det vanskeligere å si noe konkret om, ettersom vår evaluering hovedsakelig har fokusert på mer umiddelbare resultater og effekter. Likevel kan vi gjøre noen vurderinger basert på tilgjengelig informasjon.

Først og fremst ser vi at mange av ungdommene som ble ansatt i sommerjobbene allerede hadde et aktivt forhold til de involverte organisasjonene før de startet i jobben. Mens sommeraktivitetene ser ut til å ha hatt en positiv effekt på rekrutteringen av nye barn og unge til organisasjonene, kan vi ikke si det samme om sommerjobbtilbudene. Det virker som om disse har hatt en mindre effekt på å tiltrekke seg ungdommer utenfor organisasjonenes eksisterende nettverk.

De fleste ungdommene vi snakket med fortalte at de ville se etter en betalt jobb til høsten. Det å gi ungdom lønnet arbeid i fritidsorganisasjoner styrker ikke nødvendigvis deres ønske om å drive med frivillig arbeid. Samtidig viste flere ungdommer høy motivasjon for frivillig arbeid både før og etter sommerjobben. Mange så på aktiviteten som en god mulighet til å bidra til klubben og til å inspirere yngre barn og unge til å engasjere seg i aktivitetene de selv opplevde som meningsfulle. Dette kan tyde på et potensial for videre engasjement i organisasjonen, til tross for at økonomiske incentiver har vært en del av sommerjobben.

Til slutt fremhevet flere av ungdommene at muligheten til å bruke arbeidserfaringen på CV-en og arbeidsgiveren som referanse var svært viktig. Konkurransen om de første jobbene kan være tøff mange steder, og en referanse fra en sommerjobb kan være avgjørende. I tillegg gir sommerjobben ungdommene muligheten til å prøve ut ulike arbeidsoppgaver – enten det er arbeid med barn og unge, matlaging, organisering eller å være trener i en aktivitet de trives med.

7 Konklusjoner og anbefalinger

7.1 Konklusjoner

Da «Noe å glede seg til i sommer» første gang ble utlyst i 2020, kom det som et svar på samfunnets nedstengning under koronapandemien. Skoler ga fjernundervisning og fritidstilbudene avlyste aktiviteter. «Noe å glede seg til i sommer» skulle støtte lystbetonte sommeraktiviteter og mestringsopplevelser for barn og unge. Sårbare grupper skulle prioriteres. Kunnskap om hva inkludering i aktiviteter betyr for sårbare grupper utgjorde en del av grunnlaget.

Tilskuddsordningen hadde også de neste årene en tydelig inkluderende profil. Den skulle «skape aktiviteter og opplevelser som er åpne, inkluderende og gratis for barn og ungdom». Den skulle bidra til at «flere barn og ungdom inkluderes og opplever mestring».

Med endringene i tilskuddsordningens formål i 2024 ble den inkluderende profilen noe nedtonet. Nå skulle «flere barn og ungdom» delta eller få sommerjobb. Inkludering ble ikke nevnt. I stedet ble det satset på omfang. Gjensidigestiftelsen ville prioritere prosjekter som skapte stor aktivitet, målt i antall barn, ungdommer, sommerjobber, dager eller lignende.

Formålet med sommeraktivitetene og formålet med sommerjobbene skilte lag. I 2024 inneholdt utlysningen få andre forventninger til sommeraktivitetene enn at de skulle være gratis, arrangeres i skolens sommerferie, skape stor aktivitet og ta miljøhensyn. Gjensidigestiftelsen ville imidlertid prioritere sommerjobber som var tiltenkt ungdommer som manglet tilbud, for eksempel på grunn av funksjonsnivå, økonomiske og/eller sosiale forutsetninger. Med andre ord hadde Gjensidigestiftelsen en tydeligere inkluderende ambisjon for sommerjobbene enn for sommeraktivitetene. Vi mener derfor det er riktig å drøfte sommeraktivitetene og sommerjobbene hver for seg.

Alt i alt mener vi at formålet med «Noe å glede seg til i sommer» støttet opp om de sentrale målsettingene i Gjensidigestiftelsens langtidsplan. Samtidig manglet formålet i 2024 en tydelig henvisning til inkludering, gitt at dette skulle videreføres som en ambisjon. Målgruppedefinisjonen samsvarte godt med formålet om å øke deltakelsen i sommeraktiviteter og sommerjobber for barn og ungdom. Kravet om at sommeraktivitetene skulle være gratis var et grep som reduserte økonomiske barrierer for deltakelse, noe som er en viktig forutsetning for å oppnå større grad av inkludering, spesielt av barn og ungdom fra lavinntektsfamilier.

I 2024 ble en mindre andel av tilskuddsmidlene målrettet tildelt utvalgte nasjonale organisasjoner med en sosial profil. Erfaringene fra disse organisasjonene viser at en målrettet tilnærming kan være et effektivt grep for å styrke inkluderingseffekten av tilskuddsordningen. Samtidig innebærer en forhåndsbestemt ramme til nasjonale aktører at disse midlene ikke er tilgjengelige for åpne søknader fra lokale aktører, noe som blant annet kan påvirke bredden i hvem som får støtte og utfordre ordningens lokale forankring.

Gjensidigestiftelsens forvaltning av ordningen var i hovedsak godt organisert, systematisk og effektiv. Søkeprosessen og søknadsbehandlingen kunne gjøres mer målrettet og effektiv ved å se på nye markedsføringskanaler, introdusere funksjonalitet for prekvalifisering av søkere, og videreutvikle scoringsmodellen som ble brukt i søknadsbehandlingen.

7.1.1 Sommeraktiviteter

Gjennom sommeraktivitetene som fikk støtte nådde Gjensidigestiftelsen målet om flere barn og unge i aktivitet. Tilskuddet hadde en tydelig utløsende effekt, som betyr at tilskuddet muliggjorde aktiviteter i et omfang som ellers ikke ville vært tilbudt. Aktivitetene var et supplement til eksisterende tilbud; de fortrenget ikke andre aktivitetstilbud eller konkurrerte om de samme deltakerne. Det er også holdepunkter for at sommeraktivitetene tiltrakk seg deltakere som ellers ikke deltok i organisert aktivitet. Gjennom sommeraktivitetene ble noen rekruttert til organisasjonenes aktiviteter resten av året. Samlet sett taler det for en positiv vurdering opp mot evalueringskriteriene måloppnåelse og koherens, som vi introduserte i kapittel 2.

Sommeraktivitetene holdt som hovedregel god kvalitet. Våre observasjoner og intervjuer med barn og unge tyder på at de trivdes og hadde det gøy, og i mange tilfeller fikk de også prøve noe nytt og lære nye ting. Arrangørene hadde tenkt nøye på hvordan de kunne lage gode og trygge rammer for deltakerne. De var innstilt på, og når det var behov bestrebet de seg på, å tilrettelegge for barn og unge med spesielle behov hvis de deltok i aktivitetene. Det fungerte som hovedregel godt at ungdommer i sommerjobb ledet aktiviteter for yngre barn og unge. Kort fortalt – sommeraktivitetene la til rette for at deltakerne skulle få en positiv opplevelse.

Gjennom sommeraktivitetene hadde tilskuddsordningen en begrenset inkluderende effekt. Selv om de aller fleste prosjektene erfarte at deltakerne speilet befolkningen i lokalsamfunnet, var det en mindre andel prosjekter som mente at sårbare grupper utgjorde en større andel av deltakerne. Dette var i liten grad barn og unge med funksjonsnedsettelse, og i større grad barn og unge med sosiale og økonomiske utfordringer. Det varierte betydelig mellom prosjektene i hvilken grad de forsøkte, og deretter lyktes, med å rekruttere sårbare barn og unge til sommeraktivitetene. Det var en tendens til at noen sommeraktiviteter systematisk lyktes bedre med inkludering enn andre: Det var prosjekter som hadde konkrete, oppsøkende rekrutteringsmetoder rettet mot sårbare grupper, prosjekter i regi av organisasjoner som til vanlig hadde en mer sosial profil, og prosjekter i mer sentrale strøk. Dette inkluderte prosjektene til de fem nasjonale organisasjonene som stiftelsen inviterte spesielt til å søke i 2024. Den begrensede inkluderende totaleffekten gjør at vår positive vurdering opp mot evalueringskriteriet måloppnåelse må modereres. Det gjelder spesielt ut ifra tilskuddets formål i 2023, som nevnte inkludering spesielt.

7.1.2 Sommerjobber

Også gjennom støtten til sommerjobber nådde Gjensidigestiftelsen målet om å utvide tilbudet. Tilskuddet hadde en positiv utløsende effekt. Organisasjonene kunne tilby sommerjobber i et omfang som ellers ikke ville vært mulig. Mange ungdommer fikk sin første sommerjobb. I løpet av årene som tilskuddsordningen støttet sommerjobber, økte det totale antallet dager med utbetalt lønn.

Våre observasjoner og intervjuer med ungdommer tyder på at arbeidsplassene som hovedregel var gode. Ungdommene trivdes med arbeidsoppgavene, de opplevde at de lærte nye ting, de satte pris på inntekten, og de mente at de ble bedre rustet til å få en deltidsjobb til høsten eller en sommerjobb igjen neste år. En stor andel av organisasjonene gjorde også grep for å gjøre det enklere for ungdommene å få mer jobb, for eksempel ved å tilby annet lønnet arbeid eller oppmuntre til å søke jobb igjen neste sommer.

Vi tviler imidlertid på om sommerjobbtilbudet nådde ut til ungdommene med størst behov i den grad man kunne forvente ut fra Gjensidigestiftelsen uttalte prioriteringer: Gjensidigestiftelsen ville prioritere prosjekter som tok sikte på å gi sommerjobber til ungdommer som mangler tilbud, for eksempel på grunn av deres funksjonsnivå, økonomiske og/eller sosiale forutsetninger. Selv om det fantes ungdommer i sårbare grupper blant dem som fikk jobb, tyder undersøkelsen på at de fleste ansatte var ungdommer som – selv om de satte stor pris på aktiviteten og inntekten – ikke

kunne sies å ha et særskilt behov for jobben. Tilskuddets måloppnåelse gjennom sommerjobbene, som er et evalueringskriterium, var begrenset.

Organisasjonenes rekrutteringsstrategier lignet i mange tilfeller på de man finner i det ordinære arbeidslivet, der nettverk og kompetanse spiller viktige roller. Mange organisasjoner opplevde at det var barrierer mot å rekruttere målrettet. Det var en tendens til at noen organisasjoner systematisk lyktes bedre enn andre med å ansette ungdommer uten annet tilbud: Det var spesielt organisasjoner som hadde konkrete, oppsøkende rekrutteringsmetoder. Dette inkluderte de nasjonale organisasjonene som stiftelsen inviterte spesielt til å søke i 2024.

Det var flere forhold ved «Noe å glede seg til i sommer» som bidro til å begrense sommerjobbenes inkluderende effekt. Fordi innholdet i prosjektene skulle være orientert rundt å arrangere aktiviteter for barn og unge, hadde organisasjonene et behov for å sikre seg både kapasitet og kompetanse til gjennomføringen. I mange tilfeller var ungdommene i sommerjobb en viktig del av organisasjonenes kapasitet til gjennomføring av sommeraktivitetene, og i noen tilfeller måtte de også ha spesiell kompetanse. Begge forhold bidro til at rekrutteringen av ungdommer med særskilt behov for jobben fikk mindre oppmerksomhet. Arbeidet med gjennomføringen av sommeraktivitetene gjorde også at organisasjonene hadde mindre kapasitet til å rekruttere, lære opp og veilede ungdommer med spesielle behov.

Tilskuddsordningens krav til at arbeidsoppgavene skulle være knyttet til å planlegge og gjennomføre aktiviteter for barn og andre ungdommer, kan også gjøre sommerjobbene mindre aktuelle for ungdommer med spesielle behov. Tanken på å være aktivitetsleder kan være en barriere for noen, selv om tilskuddsordningen i prinsippet også åpnet for andre arbeidsoppgaver i tilknytning til sommeraktivitetene.

7.2 Anbefalinger

Hvilke anbefalinger vi kan gi om veien videre for «Noe å glede seg til i sommer» avhenger av hvilket formål Gjensidigestiftelsen ønsker å ha for ordningen.

Hvis Gjensidigestiftelsen ønsker å videreføre tilskuddsvirksomheten ut ifra et formål om å øke tilbudet til barn og unge av sommeraktiviteter og sommerjobber, mener vi at en tilskuddsordning som «Noe å glede seg til i sommer» er godt egnet. Tilskuddet til sommerjobber for ungdommer synes å støtte opp om sommeraktivitetene på en god måte. Sommerjobbene gir flere hender og i noen tilfeller nødvendig kompetanse til å gjennomføre et stort antall aktiviteter. Tilskuddet utløser aktivitetstilbud og sommerjobber for flere barn og ungdommer i flere dager enn hva som ellers ville vært. Det er imponerende at opp imot 15 prosent av befolkningen i skolealder hvert år har nytt godt av tilbudet. Ut ifra et slikt formål med «Noe å glede seg til i sommer», anbefaler vi Gjensidigestiftelsen å:

1. **vurdere å bruke nye kanaler for informasjon og markedsføring av tilskuddsordningen for å tiltrekke seg søkere som kan nå nye målgrupper.**
2. **vurdere å orientere den enkelte kommune om alle tildelinger i kommunens geografiske nedslagsfelt.** Informasjonen kan rettes til de i kommunen som jobber med fritidsaktiviteter, frivillighet og sommerjobber for ungdom. Kommuner som er orientert vil ha muligheten til å gjøre koordinerende tiltak og hjelpe med rekruttering av deltakere. Informasjonen om tildelinger kan også sendes til tilskuddsmottakerne slik at de får oversikt over andre tilbud i sitt nærmiljø, om de ikke allerede har dette.
3. **reintrodusere funksjonalitet for prekvalifisering i søknadsprosessen.** Potensielle søkere bør kunne teste om prosjektet deres innfrir kravene til å kvalifisere for «Noe å glede seg til i sommer» før de bruker ressurser på å skrive søknad, og før Gjensidigestiftelsen må bruke

ressurser på å behandle søknaden. En slik funksjonalitet vil også kunne bidra til at potensielle søkere justerer prosjektet sitt slik at det blir mer i tråd med tilskuddets formål.

4. **videreutvikle scoringsmodellen for å gjøre det enklere å rangere søknadene.** Det kan innebære å operasjonalisere prioriteringskriteriene på en måte som tydeliggjør de kvalitative forskjellene mellom prosjektene og i hvilken grad prosjektene bidrar til formålet med ordningen.

Hvis Gjensidigestiftelsen ønsker å styrke arbeidet med inkludering av underrepresenterte grupper blant barn og unge, er det grunn til å vurdere flere tiltak. Tiltakene kan iverksettes innenfor rammene av «Noe å glede seg til i sommer». Noen hensyn vil også kunne ivaretas i en eventuell ny tilskuddsordning. Vi ser at «Noe å glede seg til i sommer» etter hvert har blitt vel etablert og godt kjent hos mange organisasjoner. Flere har utviklet aktiviteter og opplegg som kan gjenbrukes. Hvis Gjensidigestiftelsen vil vurdere hvorvidt «Noe å glede seg til i sommer» skal videreføres, bør et av vurderingsmomentene være hva man eventuelt taper ved å legge ned ordningen. Det kan være fordeler ved å videreutvikle og justere ordningen som et alternativ til å legge den ned og etablere noe nytt. Vi mener også det er mulig å ivareta hensynene til bredde og volum i aktivitetene samtidig som arbeidet med inkludering styrkes. Ut ifra et slikt formål anbefaler vi Gjensidigestiftelsen å

5. **justere hvordan formålet kommuniseres.** Inkludering bør igjen gjøres til en uttrykt del av tilskuddsordningens formål, i tillegg til økt deltakelse og stor aktivitet, slik at formålet understreker at begge deler er viktig for å nå tilskuddsordningens fulle potensial.
6. **utvikle prioriteringskriterier som i større grad premierer prosjekter som når ut til sårbare grupper.** Det kan inkludere premiering av konkrete og oppsøkende rekrutteringsmetoder. Det kan innebære en tydeliggjøring av hvorfor samarbeid med kommunen eller andre organisasjoner er et tildelingskriterium, og premiering av prosjekter som har konkrete planer for hva de vil få ut av samarbeidet. Det kan være å premiere organisasjoner som har tiltak for å rekruttere ungdommer til sommerjobb også utenfra organisasjonen, spesielt hvis det er nødvendig for å nå sårbare grupper.
7. **tilby søkerne konkret veiledning i hvordan rekruttere og inkludere sårbare grupper.** For eksempel kan søkerwebinaret brukes som arena.
8. **tydeliggjøre at oppgavene til ungdommene med sommerjobb ikke nødvendigvis må inkludere aktivitetsledelse.** I et prosjekt som tilbyr sommeraktiviteter til barn og unge kan det være flere arbeidsoppgaver for ungdommer som ikke involverer aktivitetsledelse, og som vil passe bedre for enkelte.
9. **åpne for å støtte prosjekter som skal tilby sårbare ungdommer sommerjobb, uten at sommerjobbene er tilknyttet sommeraktiviteter for barn og unge.** En slik mulighet kan for eksempel introduseres som et tredje punkt under overskriften «Hva gis det støtte til?». En eventuell utvidelse av tilskuddsordningen i denne retningen bør gå hånd i hånd med krav til konkrete og oppsøkende rekrutteringsstrategier og tiltak som reduserer risikoen for kommersiell utnyttelse og uryddige arbeidsforhold. Frivillige organisasjoner kan på denne måten stimuleres til å tenke kreativt rundt hvilke sommerjobber de kan lage for ungdommer uten annet tilbud.
10. **markedsføre tilskuddsordningen tydelig overfor organisasjoner som har sårbare grupper som en viktig del av sine målgrupper, eventuelt gi særskilte tildelinger til utvalgte organisasjoner med sosial profil.** Dette kan inkludere organisasjoner i de store byene og i områder med levekårsutfordringer, innvandrersorganisasjoner, osv. Dialog med paraplyorganisasjoner som Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, Unge funksjonshemmede, Ungdom og Fritid og ulike innvandrerråd i forkant av utlysningene kan gi god innsikt i dette.

Vedlegg 1: Regresjonsanalyser

Formålet med regresjonsanalysene er å undersøke om organisasjoner som rapporterte om mer inkludering i sommeraktiviteter og sommerjobber skilte seg systematisk fra andre organisasjoner. Vi har sett spesielt på rekrutteringsstrategier, hvilken type organisasjoner det var og hvor sentralt de var lokalisert.

1.1 Inkludering i sommeraktiviteter

1.1.1 Data

Vi har avgrenset dataene til 2023 fordi inkludering var en uttrykt del av tilskuddets formål det året.

Avhengig variabel

Inkludering: {0,1}

Den avhengige variabelen tar utgangspunkt i følgende spørsmål i vår spørreundersøkelse til tilskuddsmottakerne:

Utfra din kjennskap til befolkningen i ditt nærområde, hvilket utsagn om deltakerne i sommerens aktiviteter passer best?

Andelen barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne i sommerens aktiviteter ...

- var lavere enn i befolkningen ellers
- var om lag den samme som i befolkningen ellers
- var høyere enn i befolkningen ellers
- vet ikke

Vi har etablert en dikotom avhengig variabel ved å gi svaret «var høyere enn i befolkningen ellers» verdien 1 og de andre svarene verdien 0.

Uavhengige variabler

Informerte_funk: {0,1}

Organisasjoner som svarte «Vi sørget for at barn og ungdommer med nedsatt funksjonsevne fikk informasjon om aktivitetene» har fått verdien 1. De andre har fått verdien 0. Kilde: tilskuddsrapportene.

Spurte_funk: {0,1}

Organisasjoner som svarte «Vi spurte lokale barn og ungdommer med nedsatt funksjonsevne om hvordan aktiviteter kunne tilpasses deres ønsker og behov» har fått verdien 1. De andre har fått verdien 0. Kilde: tilskuddsrapportene.

Samarbeidet_sosøk: {0,1}

Organisasjoner som svarte «Vi samarbeidet med kommunen eller andre om å gjøre tilbudet kjent blant barn og ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer» har fått verdien 1. De andre har fått verdien 0. Kilde: tilskuddsrapportene.

Brukte nettverk_sosøk: {0,1}

Organisasjoner som svarte «Vi brukte organisasjonens eget nettverk for å gjøre tilbudet kjent blant barn og ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer» har fått verdien 1. De andre har fått verdien 0. Kilde: tilskudsrapportene.

Organisasjonskategori

Vi har gruppert organisasjonene i en av følgende kategorier: «idrett», «kultur og kunst», «velferd» og «ikke frivillig». Kilden er Frivillighetsregisteret.³⁶ Utgangspunktet for klassifiseringen er International Classification of Non-profit Organizations (ICNPO).³⁷ Vi har gjort en skjønsmessig sammenslåing av tilskuddsmottakernes ICNPO-klassifisering. Slik vi har gruppert dem, har «idrett» et ett-til-ett-forhold til ICNPO-kategorien. Det samme har «kultur og kunst». Kategorien «velferd» inneholder ICNPO-kategoriene «andre helsetjenester», «annen utdanning», «barne- og ungdomsorganisasjoner», «frivillighetssentraler», «grunn og videregående utdanning», «interesseorganisasjoner», «internasjonale aktiviteter», «krisehjelp og støttearbeid», «lokalsamfunnsutvikling», «mangfold og inkludering», «natur- og miljøvern», «rekreasjon og sosiale foreninger», «sosiale tjenester», «tros- og livssynsorganisasjoner» og «økonomisk og materiell støtte». Grupperingen er basert på vår vurdering av at disse ICNPO-kategoriene har en sosial profil. Vi har klassifisert organisasjoner som ikke er i Frivillighetsregisteret som «ikke frivillig». Blant tilskuddsmottakerne er dette først og fremst kommuner.

Sentralitet

Variabelen er en indeks for sentraliteten til kommunen der prosjektet hørte til. Det er SSB som har utviklet og publisert indeksen.³⁸ Sentralitetsindeksen bygger på to delindekser: 1) hvor mange arbeidsplasser de som bor i hver enkelt grunnkrets kan nå med bil i løpet av 90 minutter, 2) hvor mange servicefunksjoner de som bor i hver enkelt grunnkrets kan nå med bil i løpet av 90 minutter.

Beskrivende statistikk

Tabell 1 og Tabell 2 inneholder beskrivende statistikk for variablene i analysen.

Tabell 1 Beskrivende statistikk for dikotome og numeriske variabler i regresjonsanalysen av inkludering i sommeraktiviteter

	minimum	gjennomsnitt	maksimum	n
Inkludering	0	0,36	1	239
Informerte_funk	0	0,31	1	239
Spurte_funk	0	0,08	1	239
Samarbeidet_sosøk	0	0,67	1	239
Brukte nettverk_sosøk	0	0,68	1	239
Sentralitet	350	802,02	1000	239

Tabell 2 Frekvenstabell for kategorisk variabel i regresjonsanalysen av inkludering i sommeraktiviteter

Organisasjonskategori	antall	andel
Idrett	115	48 %
Kultur og kunst	19	8 %
Velferd	71	30 %
Ikke frivillig	34	14 %
SUM	239	100 %

³⁶ [Om oss - Frivillighetsregisteret | Brønnøysundregistrene](#)

³⁷ Salamon, L.M., & Anheier, H.K. (1997). Defining the nonprofit sector: A cross-national analysis.

³⁸ Høydahl, E. (2020). Sentralitetsindeksen – Oppdatering med 2020-kommuner. SSB. Notater 2020/4.

1.1.2 Analyse

Den avhengige variabelen er dikotom. Derfor har vi brukt logistisk regresjonsanalyse.

Tabell 3 inneholder resultatene av fem ulike modeller. Vi har oppsummert de viktigste resultatene i delkapittel 5.2. Vi har testet for, og ikke funnet tegn til multikollinearitet. Vi tar et generelt forbehold om at resultatene kan være påvirket av utelatte variabler som korrelerer med variablene i modellen og samtidig er årsaker til variasjon i inkludering. Variabelen *sentralitet* er log-transformert med base 2 for å modellere den antatt fallende marginale effekten av en enhets økning i sentralitet.

Tabell 3 Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av inkludering i sommeraktiviteter i 2023. Regresjonskoeffisienter og standardfeil.

	<i>Dependent variable:</i>				
	inkludering				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
informerte_funk	0.411 (0.346)	0.473 (0.314)			
spurte_funk	0.449 (0.532)		0.661 (0.501)		
samarbeidet_sosøk	-0.240 (0.338)			-0.077 (0.305)	
brukte_nettnettverk_sosøk	0.231 (0.337)				0.219 (0.313)
org_kat_velferd	0.660** (0.329)	0.678** (0.327)	0.705** (0.326)	0.751** (0.324)	0.734** (0.324)
org_kat_kultur og kunst	-0.423 (0.592)	-0.411 (0.586)	-0.284 (0.574)	-0.188 (0.571)	-0.258 (0.569)
org_kat_ikke frivillig	0.944** (0.464)	0.859* (0.458)	1.037** (0.447)	1.020** (0.451)	0.987** (0.446)
log2(sentralitet)	1.802*** (0.620)	1.943*** (0.604)	1.848*** (0.605)	1.881*** (0.603)	1.827*** (0.610)
Constant	-18.447*** (6.010)	-19.787*** (5.877)	-18.815*** (5.874)	-19.052*** (5.877)	-18.717*** (5.899)
Observations	239	239	239	239	239
Log Likelihood	-145.134	-145.927	-146.191	-147.026	-146.809
Akaike Inf. Crit.	308.268	303.855	304.382	306.051	305.619
Note:	*p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01				

1.2 Inkludering i sommerjobber

1.2.1 Data

Vi har brukt data fra både 2023 og 2024 fordi inkludering var et formål med sommerjobbene begge år.

Avhengig variabel

Inkludering_jobb: {0,1}

Den avhengige variabelen tar utgangspunkt i følgende spørsmål i våre spørreundersøkelser til tilskuddsmottakerne i 2023 og 2024:

I hvilken grad opplever dere at dere lyktes med å ansette ungdommer uten annet tilbud?

- I svært liten grad
- I liten grad
- I noen grad
- I stor grad
- I svært stor grad
- Vet ikke

Vi har etablert en dikotom avhengig variabel ved å gi svaret «I svært stor grad» verdien 1 og de andre svarene verdien 0.

Uavhengige variabler

Informerte_funk: {0,1}

Organisasjoner som svarte «Vi sørget for at ungdommer med nedsatt funksjonsevne fikk informasjon om sommerjobbene» har fått verdien 1. De andre har fått verdien 0. Kilder: tilskuddsrapportene i 2023 og vår spørreundersøkelse i 2024.

Andre_språk_sosøk: {0,1}

Organisasjoner som svarte «Vi ga informasjon om sommerjobbene på andre språk enn norsk» har fått verdien 1. De andre har fått verdien 0. Kilder: tilskuddsrapportene i 2023 og vår spørreundersøkelse i 2024.

Samarbeidet_sosøk: {0,1}

Organisasjoner som svarte «Vi samarbeidet med kommunen eller andre om å gjøre sommerjobbene kjent blant ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer» har fått verdien 1. De andre har fått verdien 0. Kilder: tilskuddsrapportene i 2023 og vår spørreundersøkelse i 2024.

Brukte_nettnettverk_sosøk: {0,1}

Organisasjoner som svarte «Vi brukte organisasjonens eget nettverk for å gjøre sommerjobbene kjent blant ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer» har fått verdien 1. De andre har fått verdien 0. Kilder: tilskuddsrapportene i 2023 og vår spørreundersøkelse i 2024.

Ikke_barrierer: {0,1}

Organisasjoner som oppga at de ikke opplevde barrierer mot å rekruttere målrettet, har fått verdien 1. De andre har fått verdien 0. Kilder: våre spørreundersøkelser i 2023 og 2024.

Organisasjonskategori

Se beskrivelsen ovenfor av dataene om sommeraktivitetene.

Sentralitet

Se beskrivelsen ovenfor av dataene om sommeraktivitetene.

Beskrivende statistikk

Tabell 4 og Tabell 5 inneholder beskrivende statistikk for variablene i analysen.

Tabell 4 Beskrivende statistikk for dikotome og numeriske variabler i regresjonsanalysen av inkludering i sommeraktiviteter

	minimum	gjennomsnitt	maksimum	n
Inkludering_jobb	0	0,45	1	322
Informerte_funk	0	0,11	1	322
Andre_språk_sosøk	0	0,09	1	322
Samarbeidet_sosøk	0	0,32	1	322
Brukte_nettnettverk_sosøk	0	0,42	1	322
Ikke_barrierer	0	0,28	1	322
Sentralitet	350	793,34	1000	322

Tabell 5 Frekvenstabell for kategorisk variabel i regresjonsanalysen av inkludering i sommeraktiviteter

Organisasjonskategori	antall	andel
Idrett	157	49 %
Kultur og kunst	25	8 %
Velferd	90	28 %
Ikke frivillig	50	16 %
SUM	322	100 %

1.2.2 Analyse

Den avhengige variabelen er dikotom. Derfor har vi brukt logistisk regresjonsanalyse. Tabell 6 inneholder resultatene av fem ulike modeller. Vi har oppsummert de viktigste resultatene i delkapittel 6.2. Vi har testet for, og ikke funnet tegn til multikollinearitet. Vi tar et generelt forbehold om at resultatene kan være påvirket av utelatte variabler som korrelerer med variablene i modellen og samtidig er årsaker til variasjon i inkludering. Variabelen *sentralitet* er log-transformert med base 2 for å modellere den antatt fallende marginale effekten av en enhets økning i sentralitet.

Noen av organisasjonene opptrer i dataene to ganger ved at de fikk tilskudd både i 2023 og 2024. Det er 52 organisasjoner som opptrer i både 2023 og 2024, mens 218 organisasjoner bare opptrer ett av årene. Når den samme organisasjonen opptrer i både 2023 og 2024 kan svaret den ga i 2024 være statistisk avhengig av svaret den ga i 2023. Det innebærer at ikke alle observasjoner er uavhengige av hverandre. I alternative modeller har vi derfor estimert robuste standardfeil, klustret på organisasjonsnummer. Resultatene skiller seg ikke substansielt fra modellene med ordinære standardfeil i tabell 6 under.

Tabell 6 Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av inkludering i sommerjobber 2023–2024. Regresjonskoeffisienter og standardfeil.

	<i>Dependent variable:</i>				
	inkludering_jobb				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
informerte_funk	0.284 (0.399)	0.713* (0.367)			
andre_språk_sosøk	1.386*** (0.505)		1.692*** (0.479)		
samarbeidet_sosøk	0.016 (0.301)			0.584** (0.252)	
brukte_nettnettverk_sosøk	0.687** (0.271)				0.875*** (0.237)
ikke_barrierer	0.245 (0.262)				
org_kat_velferd	0.191 (0.282)	0.327 (0.270)	0.331 (0.272)	0.336 (0.269)	0.260 (0.274)
org_kat_kultur og kunst	-0.512 (0.475)	-0.440 (0.457)	-0.359 (0.460)	-0.457 (0.457)	-0.451 (0.460)
org_kat_ikke frivillig	-0.376 (0.377)	-0.216 (0.352)	-0.285 (0.361)	-0.351 (0.362)	-0.278 (0.357)
log2(sentralitet)	0.088 (0.440)	0.340 (0.423)	0.179 (0.425)	0.212 (0.423)	0.090 (0.429)
Constant	-1.523 (4.239)	-3.591 (4.079)	-2.093 (4.103)	-2.448 (4.080)	-1.443 (4.133)
Observations	322	322	322	322	322
Log Likelihood	-206.069	-217.018	-211.225	-216.225	-212.008
Akaike Inf. Crit.	432.138	446.036	434.449	444.450	436.016
Note:	*p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01				

Vedlegg 2: Spørreskjema til tilskuddsmottakerne i 2023

1. Velkommen til spørreundersøkelsen om "Noe å glede seg til i sommer"!

...

2. Om databehandling og personvern

...

3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2023 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge:

Sommeraktiviteter for barn og unge, Sommerjobber for ungdom

4. Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med veiledningen på Gjensidigestiftelsens nettsider om tilskuddet og søknadsprosessen?

1 - Svært misfornøyd, 2 - Ganske misfornøyd, 3 - Verken misfornøyd eller fornøyd, 4 - Ganske fornøyd, 5 - Svært fornøyd, ? - Vet ikke

5. Deltok dere på Gjensidigestiftelsens webinar for søkere av «Noe å glede seg til i sommer»?

Ja, Nei, Vet ikke

6. Hvor nyttig eller lite nyttig var webinaret?

1 - Svært lite nyttig, 2 - Lite nyttig, 3 - Verken/eller, 4 - Nyttig, 5 - Svært nyttig

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 5. Deltok dere på Gjensidigestiftelsens webinar for søkere av «Noe å glede seg til i sommer»? = Ja

**7. Hvis du ønsker å utdype svarene dine om veiledningen, kan du gjerne skrive her:
(Skriv kortfattet og unngå bruk av personopplysninger.)**

8. Ut fra din kjennskap til befolkningen i ditt nærområde, hvilket utsagn om deltakerne i sommerens aktiviteter passer best? Andelen barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne i sommerens aktiviteter ...

var lavere enn i befolkningen ellers, var om lag den samme som i befolkningen ellers, var høyere enn i befolkningen ellers, vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2023 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

9. Var det barn og unge fra følgende samfunnsgrupper blant deltakerne på sommerens aktiviteter? (flere valg er mulig)

Deltakere med nedsatt funksjonsevne, Deltakere med særskilte sosiale behov, Deltakere fra lavinntektsfamilier, Deltakere fra familier med minoritetsbakgrunn, Ingen av de ovennevnte, Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2023 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

10. I hvilken grad deltok barn og unge som ellers ikke deltar i organiserte aktiviteter?

1 - I svært liten grad, 2 - I liten grad, 3 - I noen grad, 4 - I stor grad, 5 - I svært stor grad, ? - Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2023 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

11. Var det ungdommer fra følgende samfunnsgrupper blant dem med sommerjobb? (flere valg er mulig)

Ungdommer med nedsatt funksjonsevne, Ungdommer med særskilte sosiale behov, Ungdommer fra lavinntektsfamilier, Ungdommer fra familier med minoritetsbakgrunn, Ingen av de ovennevnte, Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2023 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

12. I hvilken grad opplever dere at dere lyktes med å ansette ungdommer uten annet tilbud?

1 - I svært liten grad, 2 - I liten grad, 3 - I noen grad, 4 - I stor grad, 5 - I svært stor grad, ? - Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2023 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

13. Her har vi beskrevet mulige barrierer for å få med barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne i sommeraktiviteter og sommerjobber. Kjenner du igjen en eller flere av disse barrierene fra eget arbeid med å få med barn og unge fra målgruppen?

Det har vært uklart hva målgruppen for tilskuddet er, Målgruppen er for bred, Det er vanskelig å vite hvem i lokalmiljøet som er i målgruppen, Det er vanskelig å vite hvor i lokalmiljøet vi kan nå målgruppen, Det er vanskelig å finne de rette kommunikasjonskanalene for å nå ut til målgruppen, Mangel på verktøy og metoder for å rekruttere målrettet, Barn og ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne kan ha behov for hjelp til å søke, som vi ikke kan gi, Ingen, Andre barrierer:

14. Har du tanker om hva som eventuelt kunne gjøre det lettere å rekruttere målrettet til sommeraktiviteter eller sommerjobber? (Skriv kortfattet og unngå bruk av personopplysninger.)

15. Gjør sommeraktivitetene at flere barn og unge begynner i organisasjonens ordinære aktiviteter?

Ja, Nei, Vet ikke, Ikke relevant

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2023 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

16. Vi ber deg huke av hvis dere gjorde følgende for deltakerne i sommeraktivitetene:

Vi inviterte deltakerne til å bli med på andre aktiviteter ellers i året, Vi inviterte deltakerne til å melde seg inn i organisasjonen, Vi inviterte deltakerne til å bli med på lignende sommeraktiviteter igjen neste år, Ingen av de ovennevnte

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2023 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

17. Vi ber deg huke av hvis dere gjorde følgende for ungdommene med sommerjobb:

Vi oppfordret til å søke sommerjobb hos oss på nytt, Vi tilbød noen av dem, eller kommer til å tilby noen av dem, annet lønnet arbeid, Vi inviterte til treff for ungdommer som har hatt sommerjobb, Ingen av de ovennevnte

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2023 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

18. Ble sommeraktivitetene gjennomført i samarbeid med andre, for eksempel andre organisasjoner eller kommunen?

Ja, Nei

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2023 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

19. Vi ber deg huke av det som best beskriver hvordan samarbeidet startet:

Vi samarbeidet allerede om andre ting, før vi søkte «Noe å glede seg til i sommer», Vi inngikk samarbeidet da vi planla søknaden til «Noe å glede seg til i sommer», Vi fikk først innvilget tilskudd til «Noe å glede seg til i sommer», og inngikk deretter samarbeid for å gjennomføre prosjektet, Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 18. Ble sommeraktivitetene gjennomført i samarbeid med andre, for eksempel andre organisasjoner eller kommunen? = Ja

20. Hadde dere samarbeidet med andre organisasjoner eller kommunen hvis Gjensidigestiftelsen ikke prioriterte dette i utlysningen?

Ja, Nei, Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 18. Ble sommeraktivitetene gjennomført i samarbeid med andre, for eksempel andre organisasjoner eller kommunen? = Ja

21. Formålet med ordningen "Noe å glede seg til i sommer" er å bidra til at flere barn og ungdom inkluderes og opplever mestring gjennom sommeraktiviteter og sommerjobber. Målet er å inkludere flere barn i fritidsaktiviteter og å tilby sommerjobb til ungdommer som mangler tilbud, f.eks. pga. funksjonsnivå, økonomiske eller sosiale forutsetninger. Har du innspill til endringer eller justeringer av tilskuddsordningen «Noe å glede seg til i sommer» som kan gjøre den mer treffsikker enn i dag?

22. Under følger noen påstander om søknadsskjemaet til "Noe å glede seg til i sommer" og rapporteringsskjemaet som Gjensidigestiftelsen har bedt dere sende inn. Hvor enig eller uenig er du i påstandene?

22.1 Søknadsskjemaet etterspurte relevante opplysninger

22.2 Søknadsskjemaet hadde et rimelig omfang

22.3 Søknadsskjemaet var enkelt å fylle inn

22.4 Rapporteringsskjemaet etterspurte relevante opplysninger

22.5 Rapporteringsskjemaet hadde et rimelig omfang

22.6 Rapporteringsskjemaet var enkelt å fylle inn

1 - Helt uenig, 2 - Delvis uenig, 3 - Delvis enig, 4 - Helt enig, ? - Vet ikke

23. Hvis du har kommentarer eller innspill til søknadsskjemaet eller rapporteringsskjemaet, kan du gjerne skrive her: (Skriv kortfattet og unngå bruk av personopplysninger.)

24. Din tilbakemelding er registrert

Du har nå besvart de spørsmålene vi ønsket å stille deg. Takk for at du tok deg tid til å svare!

Vedlegg 3: Spørreskjema til tilskuddsmottakerne i 2024

1. Velkommen til spørreundersøkelsen om "Noe å glede seg til i sommer"!

...

2. Om databehandling og personvern

...

3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge:

Sommeraktiviteter for barn og unge, Sommerjobber for ungdom

4. Om sommeraktivitetene

1. Hvor mange barn/unge deltok totalt i sommeraktivitetene deres? Hvert barn/ungdom skal kun telles én gang, selv når de deltok på mer enn én aktivitet. 2. Hvor mange dager har dere tilbudt sommeraktiviteter? Oppgi antall dager dere har hatt aktivitetstilbud for barn og unge. Ikke tell dager med forberedelser eller etterarbeid.

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: Sommeraktiviteter for barn og unge

5. 1. Antall barn som deltok i sommeraktiviteter (skriv kun tall, uten mellomrom):

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

6. 2. Antall dager med tilbud om sommeraktiviteter (skriv kun tall, uten mellomrom):

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

7. Utfra din kjennskap til befolkningen i ditt nærområde, hvilket utsagn om deltakerne i sommerens aktiviteter passer best? Andelen barn og unge med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne i sommerens aktiviteter ...

var lavere enn i befolkningen ellers, var om lag den samme som i befolkningen ellers, var høyere enn i befolkningen ellers, vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

8. Var det barn og unge fra følgende grupper blant deltakerne på sommerens aktiviteter? (flere valg er mulig)

Deltakere med nedsatt funksjonsevne, Deltakere med særskilte sosiale behov, Deltakere fra lavinntektsfamilier, Deltakere fra familier med minoritetsbakgrunn, Ingen av de ovennevnte, Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

9. I hvilken grad deltok barn og unge som ellers ikke deltar i organiserte aktiviteter?

1 - I svært liten grad, 2 - I liten grad, 3 - I noen grad, 4 - I stor grad, 5 - I svært stor grad, ? - Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommeraktiviteter for barn og unge

10. Om sommerjobbene

1. Skriv inn antall ungdommer som har hatt sommerjobb 2. Hvor mange arbeidsdager totalt har dere utbetalt lønn til ungdom med sommerjobb? Oppgi totalt antall arbeidsdager. Eksempel 1: 2 ungdommer fikk lønn i 3 dager hver = 6 arbeidsdager totalt. Eksempel 2: 1 ungdom fikk lønn i 10 dager og 2 ungdommer fikk lønn i 5 dager hver = 20 arbeidsdager totalt.

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

11. 1. Antall ungdommer som har hatt sommerjobb (skriv kun tall, uten mellomrom):

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

12. 2. Oppgi totalt antall arbeidsdager (skriv kun tall, uten mellomrom):

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

13. Fikk ungdommene med sommerjobb opplæring eller veiledning i noe av det følgende? (Huk av den eller de som er relevante)

i arbeidsoppgavene de skulle utføre, i hvordan lede andre barn og unge, i hvordan håndtere uønskede hendelser, nei, de fikk ikke opplæring eller veiledning, annet:

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

14. Var det ungdommer fra følgende grupper blant dem med sommerjobb? (flere valg er mulig)

Ungdommer med nedsatt funksjonsevne, Ungdommer med særskilte sosiale behov, Ungdommer fra lavinntektsfamilier, Ungdommer fra familier med minoritetsbakgrunn, Ingen av de ovennevnte, Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

15. I hvilken grad opplever dere at dere lyktes med å ansette ungdommer uten annet tilbud?

1 - I svært liten grad, 2 - I liten grad, 3 - I noen grad, 4 - I stor grad, 5 - I svært stor grad, ? - Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

16. Gjorde dere noe særskilt for å rekruttere ungdom med nedsatt funksjonsevne til sommerjobb?

Ja, Nei

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

17. Hva gjorde dere konkret for å rekruttere ungdom med nedsatt funksjonsevne? (Huk av den eller de som er relevante)

Vi laget arbeidsoppgaver som ungdommer med nedsatt funksjonsevne kunne utføre, Vi sørget for at ungdommer med nedsatt funksjonsevne fikk informasjon om sommerjobbene, Vi tilrettela arbeidsforholdene for ungdommer med nedsatt funksjonsevne som fikk sommerjobb hos oss, Annet

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 16. Gjorde dere noe særskilt for å rekruttere ungdom med nedsatt funksjonsevne til sommerjobb? = Ja

18. Gjorde dere noe særskilt for å rekruttere ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer til sommerjobb?

Ja, Nei

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

19. Hva gjorde dere konkret for å rekruttere ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer? (Huk av den eller de som er relevante)

Vi laget arbeidsoppgaver som ungdommer med svake norskerdigheter kunne utføre, Vi ga informasjon om sommerjobbene på andre språk enn norsk, Vi samarbeidet med kommunen eller andre om å gjøre sommerjobbene kjent blant ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer, Vi brukte organisasjonens eget nettverk for å gjøre sommerjobbene kjent blant ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer, Vi tilrettela arbeidsforholdene for ungdommer med sosiale eller økonomiske utfordringer som fikk sommerjobb hos oss, Annet

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 18. Gjorde dere noe særskilt for å rekruttere ungdom med sosiale eller økonomiske utfordringer til sommerjobb? = Ja

20. Vi ber deg huke av hvis dere gjorde følgende for ungdommene med sommerjobb:

Vi ga ungdommene en attest eller lignende etter avsluttet sommerjobb, Vi fortalte ungdommene om muligheten til å bruke oss som referanse når de igjen søker jobb, Vi oppfordret til å søke sommerjobb hos oss på nytt, Vi tilbød noen av dem, eller kommer til å tilby noen av dem, annet lønnet arbeid, Vi inviterte til treff for ungdommer som har hatt sommerjobb, Ingen av de ovennevnte

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

21. Barrierer for inkludering

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

22. Her har vi beskrevet mulige barrierer for å rekruttere ungdommer som mangler tilbud om sommerjobb, på grunn av deres funksjonsnivå, økonomiske og/eller sosiale forutsetninger. Kjenner du igjen en eller flere av disse barrierene fra eget arbeid med å rekruttere til sommerjobb?

Det er vanskelig å vite hvem i lokalmiljøet som bør rekrutteres, Det er vanskelig å vite hvor i lokalmiljøet vi kan nå disse ungdommene, Det er vanskelig å finne de rette kommunikasjonskanalene for å nå ut til disse ungdommene, Mangel på verktøy og metoder for å rekruttere målrettet, Ungdommer med sosiale eller økonomiske utfordringer eller nedsatt funksjonsevne kan ha behov for hjelp til å søke, som vi ikke kan gi, Ingen, Andre barrierer:

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

23. Har du tanker om hva som eventuelt kunne gjøre det lettere å rekruttere målrettet til sommerjobber? (Skriv kortfattet og unngå bruk av personopplysninger.)

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 3. Vi ber deg huke av for hva dere fikk tilskudd til i 2024 gjennom «Noe å glede seg til i sommer». Huk av begge hvis dere fikk tilskudd til begge: = Sommerjobber for ungdom

24. Samarbeid

25. Ble prosjektet gjennomført i samarbeid med andre, for eksempel andre organisasjoner eller kommunen?

Ja, Nei

26. Vi ber deg huke av det som best beskriver hvordan samarbeidet startet:

Vi samarbeidet allerede om andre ting, før vi søkte «Noe å glede seg til i sommer», Vi inngikk samarbeidet da vi planla søknaden til «Noe å glede seg til i sommer», Vi fikk først innvilget tilskudd til «Noe å glede seg til i sommer», og inngikk deretter samarbeid for å gjennomføre prosjektet, Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 25. Ble prosjektet gjennomført i samarbeid med andre, for eksempel andre organisasjoner eller kommunen? = Ja

27. Hadde dere samarbeidet med andre organisasjoner eller kommunen hvis Gjensidigestiftelsen ikke prioriterte dette i utlysningen?

Ja, Nei, Vet ikke

Spørsmålet vises på betingelse: Vis hvis 25. Ble prosjektet gjennomført i samarbeid med andre, for eksempel andre organisasjoner eller kommunen? = Ja

28. Hendelser

29. Når barn og unge samles, kan det noen ganger oppstå uønskede hendelser. Har dere rutiner for hvordan dere vil håndtere slike utfordringer? Hvis dere har slike rutiner, huk av den eller de som er relevante.

Rutine ved uro og adferdsproblematikk, Rutine ved rusmiddelbruk, Rutine ved mobbing, Rutine ved rasisme, Rutine ved overgrep, Vi har ikke slike rutiner, Vet ikke

30. Om søknadsprosessen

31. Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med veiledningen på Gjensidigestiftelsens nettsider om tilskuddet og søknadsprosessen?

1 - Svært misfornøyd, 2 - Ganske misfornøyd, 3 - Verken misfornøyd eller fornøyd, 4 - Ganske fornøyd, 5 - Svært fornøyd, ? - Vet ikke

32. Hvis du ønsker å utdype svarene dine om veiledningen, kan du gjerne skrive her: (Skriv kortfattet og unngå bruk av personopplysninger.)

33. Under følger noen påstander om søknadsskjemaet til "Noe å glede seg til i sommer" og rapporteringsskjemaet som Gjensidigestiftelsen har bedt dere sende inn. Hvor enig eller uenig er du i påstandene?

- 33.1 Søknadsskjemaet etterspurte relevante opplysninger
- 33.2 Søknadsskjemaet hadde et rimelig omfang
- 33.3 Søknadsskjemaet var enkelt å fylle inn
- 33.4 Rapporteringsskjemaet etterspurte relevante opplysninger
- 33.5 Rapporteringsskjemaet hadde et rimelig omfang
- 33.6 Rapporteringsskjemaet var enkelt å fylle inn

1 - Helt uenig, 2 - Delvis uenig, 3 - Delvis enig, 4 - Helt enig, ? - Vet ikke

34. Hvis du har kommentarer eller innspill til søknadsskjemaet eller rapporteringsskjemaet, kan du gjerne skrive her: (Skriv kortfattet og unngå bruk av personopplysninger.)

35. Din tilbakemelding er registrert

Du har nå besvart de spørsmålene vi ønsket å stille deg. Takk for at du tok deg tid til å svare!

AGENDA KAUPANG

Agenda Kaupang bidrar til omstilling og utvikling. Vi bistår ledere og medarbeidere med faktabaserte beslutningsgrunnlag og effektivisering av prosesser. Agenda Kaupang gjennomfører analyser og rådgiving innen ledelsesutvikling, styring, økonomi, organisasjonsutvikling og digitalisering.